

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12 } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 16-వ తేది బుధవారము } No. 141
సంపుటము ౧౨ } శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస బహుళ చతుర్థి ౧౪ } సంచిక ౧౪౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేల యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు. ఫోర్టు బొంబాయి.

- సరస్వతీ పేపర్ ప్రిన్స్ రాజమండ్రి

నూతనయంత్రములు! మేలుకము అచ్చుపనులకు సమృద్ధిగ రావు నూతన పరికరములు!!

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

తెలుగు పాఠాలు
కవర్లు
క్యాపబుక్కులు

రసీదు బుక్కులు
శుభలేఖలు
ఆఫ్టోను బ్లాకులు

సలూరంగుల వాల్ పేపర్లు
చక్కగా సరసమగుధరలకు
సకాలమున ముద్రింపబడును.

1204 గ్రంథములలోని కుపయుక్తము లగు బొమ్మలు అవగా ఎంగ్రేవింగుపనులు చక్కగా తయారుచేయబడును. 13

రామమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

2198

సమస్త ఆయుర్వేదాషధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. కోరువారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

బంగారు వెండినగల

ఏవి కావలసినను మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి

మాకు చిన్నివి పెద్దవి అను వ్యత్యాసము లేదు. కష్టము మూలము అను భేదములేక. పెద్దవారు వచ్చినను చిన్నవారి
వచ్చినను ధరిలనుండు వ్యత్యాస ముండదు ఎంతగాను గడిచినను మాటిల్లతో మీరు మావద్ద తీసిన నగలను తెచ్చిన
అప్పుటి నాణ్యతనుబట్టి వైక మిచ్చెదము ఆర్డరుచ్చిన తృప్తిరముగా లేనిచో, నాణ్యత నగలు యిచ్చెదమా లేక
వైకము కావలసినను తిరిగి నాపనిచ్చెదము. సవరం బుగానుకు నీమవెండికి పూచీరిచ్చెదము. యింత తెలుపనేల!
మా కాలాధారులకు తృప్తికలిగించుటయే మా ముఖ్య ఉద్దేశము 172 ఫులులగుల విచిత్రమైన క్యాటలాగు రు 1-0-0

ఇదివరలో మాప్రదర్శనశాలకు రానివారు ఒకడభా రాగోరెవము

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురు స్వామి శెట్టి క వెన్కట
నగలవ రకులు, 25, చౌనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మదరాసు అందు సదరన్
మరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటెడ్ కేయబడినది)

నోటీసు

6 మాసములలోగా సరాసరి 3,000 మైల్లదూరముకంపెనీ
నీలకర్రపున ప్రభుత్వము చేయునట్టి ప్రతినిధులకు మొదటితరగతి
టిక్కెట్లు తగ్గించబడిన రేటు ప్రకారము వంద్రాసు అందు సదరన్
వరాటా రైల్వేకంపెనీనారికి యివ్వబడును. 1-10-25 తేది
నుండి ఈ టిక్కెట్లు సర రు 300 నుండి రు 250 లకు తగ్గించ
బడును. ఇప్పుడు మాపనులగులనారు, ఆసియా పిక్చర్ల క్రొత్త
పుస్తకములకు వాయిదాలపై సొమ్ము అంగీకరించబడును. పూ
ర్తి వివరములు స్టేషనునందను, లేక వంద్రాసు జనరల్ ట్రాఫిక్
మేనేజరుకు వ్రాసి లేక ఇది కొనవచ్చును.

వెలింగ్టన్ సినీమా 953

15-9-25 మంగళవారము నుండి, 18-9-25 శుక్రవారము వరకు ప్రపంచమునందు జరిగినవిషయములన్నిటి కంటేను గొప్పది మరియు గొప్పయోధుడు.

ఎప్పుడు సీడిపోనటి వీరుడు

జాల్ డెమ్స్‌ఫీ 2 వ వారము
రెండుభాగములు

యొద్దిమును,దు యొప్పునును బీహార, జయముసాంచునట్టి వీరుడు
రి డ ల ర డ రు

కూడ చూపబడును. విల్లియం డెస్సాండు, ఎలెన్ స్పెడ్జావిక్
సాహసకార్యములు చూడలేనివని.

రత్నపురుష లేహ్యం

శుక్లవసుమను పోగొట్టి బలముగలుగజేయు అద్భుతశక్తి
 గాంచి, ఏకారామమనె సంభవించిన శుక్లవస్త్రమైనను పారదోలు
 వని అనేకులు కొనియాడివారు. మేహమువల్ల వచ్చినదగు,
 మూత్రదోగములుకూడా తనను, డచ్చీరు 34-0.

(కర్వాది) 1963

అశీర్వాదమునుబాగాటి అన్నపరమనల్లు చేయుటయే గాక
 పరిచిజనరాన్ని కలుగజేయును. తులం 1 కి రూ 1-0-0

పట్టాభిరామ నెద్యశాల గోదావరిజిల్లా (రాయవరం)

క్రాన్ థయేటరులో

12-9-25 శనివారం నుండి, 18-9-25 శుక్రవారము వరకు
ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు 6 గం-15 ని, రాత్రి 9 గం-30 ని.
శని, ఆదివారములందు ప్రత్యేకమాటిని 3 గ. 15 ని. గలదు.

మనకు థియేటర్స్ లిమిటెడ్

ప్రపంచమునందు ప్రేమ రాజ్యము చేయునంతవరకు అను
నాటకము

“న రక్షి తారా” శక్

“తారా ది డాన్సర్”

6 ప్రాంతానికి మైన ఫీల్డు గలవు. యాదిగాక యితర అభ్యంతరమైన ఫీల్డులు, కామిక్ మాడ గలదు.

సీసా 1-కి
రూ 2-0-0.

కు సు మ

వి. పి. చార్జి
వేరు.

ఈమందు గనేరియా అను పెగోరీగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్రద్వారమునుండి వెలువడు ప్రావమును మూత్రము విడుచునప్పుడు గలుగు చురుకుపోటు, మొదలగు బాధలను వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకు గలుగు యేవిధమయిన కుసుమవ్యాధులయినను ఆశ్చర్యముగా కుదురును. 1766

ఆనందకుటీరము, పాస్తుబాక్సు 246
18, బై రాగిమఠంబీధి, మదరాసు.

తో-కామయహర కస్తూంబాత్రలు

594

విజ్ఞాపక

మహాబాగా 25 సం॥ ల నుండి నేను లోకనేవ చేయుచుండునంగలి తమకు తెలిసియుండివచ్చును.

ప్రతి సంగీతము లక్ష లక్షాలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆపరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సింగో, వలరూన్, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ సాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆపరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. సాపేరు (లోకామయహర కన్ఠారిమాత్రులు)చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వారి, మునలీవారు, వారు వీరననేల సగుప్త మానవోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశత్రుములు, సకలజ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రక్షులయ్యాడ్డు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన శ్లేషము, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్ధ శ్వాసకాసము, పల్లనోప్పి, నడుమనోప్పి, ఇకొల్లాయెండా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణమును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యత పత్రికలు వేనకువేలు గలవు. ఒకరపూ సాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రముగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పొద్దుతిరుప్ప వేరు. 6 బుడ్డ వెల పొద్దుతిరుప్పతో రూ. 1-8-0. 12 బుడ్డ
రూ. 2-12-0 25 బుడ్డు రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేదవైద్య పాఠ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

నిరపాయ కర మైన ఎరాస్మిక్ నబ్బుబిళ్లలు

ప్రతి ఒక్కరికి తగినవి-విడ్డలకు స్నానము చేయుటకు-తల్లికి యవ్వనమునందున్న అందము

శాశ్వతముగా యుండుటకును, తండ్రికి పరిశుద్ధ మిచ్చుటకును శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి సున్నతముగా సువాసనచేర్చబడినది. మితవ్యయము గలది. అరిగి పోయినప్పుడుకూడ మొదటనుండి నశించి సువాసన గలిగియుండును.

ఈ రకము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్
మిక్ రకములు అన్ని ద్వకాణములందును దొర
కును.

“ఎరాస్మిక్” అత్తరు తయారుచేయునట్టి వారిచే
లండన్, పారిసులో తయారుచేయబడును. ²

అభ్రకభస్మము

ఆమోఘమైన మయ పక్షమముగా
300 పుటములు వేయబడినది. శ్రీ
ముక్త్యాలరాజాచారి సంస్థానమున పోస్టు
యోగమున కే తయారుచేయబడినది.

దాని ఉపయోగమును గురించి స్వల్పగ్రంథము విశ్రయముననుగూడ పెట్టినాము. మూత్రవ్యాధులలో బాగా పనిచేయును. దేయ
 టిట్రస్ ఆనే బహుమూత్రవ్యాధిని పోగొట్టి, మూత్రములోనుండే తీవ్రపదార్థమును తీసివేయును. వేడిని, ద్రవ్యము, క్షయోగ
 మును బోగొట్టును. కఫరోగము లన్నిటియందు చాలా మంచిది. కౌషధయోగములందు గూడ ఉపయోగించుకొనవచ్చును.
 గొప్పగొప్పవారు మెచ్చియున్నారు. అనుపానశీతపములచే నన్నివ్యాధులను గురుర్గును. ఒకసారి వాడినుండి ఖాక
 పలుకుచుంది. ఉపయోగించువిధము మందుతో పంపబడును. ఎక్కువగా కొనేవారికి ప్రత్యేకపు రేటు. కులం 1 కి 5-0-0.

అడసు:— మేనేజరు, ఆరర సాయనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణాజిల్లా) 1226

అంధ దేశీయ ఇతిహాస పరిశోధక
మండలి-రాజమండ్రి

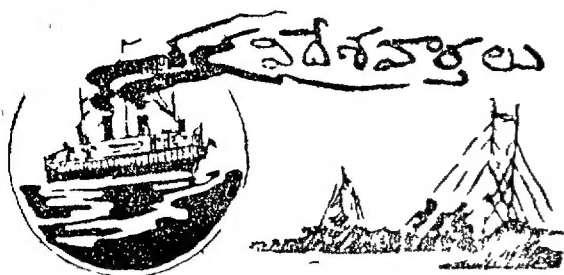
చతుర్థ వార్షికోత్సవము

(కార్యదర్శి, యిట్లు వ్రాయుచున్నారు)

ఆంధ్రదేశీయ ఇతిహాస పరిశోధకమండలి చతుర్థ వార్షిక
 కార్యసము అగ్రస్తు 30 కేదీ ఆదివారమునాడు రాజకీయ కల
 కాలా మందిరమున అత్యుత్సాహముతో జరిగినది. ఆనాడుదయ
 మున వందలి సభా సమావేశమైనది. అల్పహారములైన పిదప
 కార్యదర్శి మండలి నివేదికను చదివెను. అనివేదిక ప్రకారము
 మండలిని గురించి యాక్రంది సంగతులు తెలియనమ్ముచున్నది.
 మండలి సభుగురితో ఆరంభమయి నేడు ఏబదిసభ్యులతో ఒప్పు
 చున్నది. నిరాధారముగా ఆరంభమయి నేడు 1200 రూపా
 యల ఆస్తిని కలిగియున్నది. రాజరాజ వరేంద్ర వర్ధంతినిజరిపి
 తూర్పు చాళుక్యుల చరిత్రకల రాజరాజ సంచిక యను పుస్తక
 మను ప్రకటించినది. దీనివల రు ర లు. దీనియందలి విషయము
 లత్యుత్తములైనవి. అనేక విద్యాంసులు దీనిని మెచ్చుకొని
 యున్నారు. ఆచిరకాలములో మండలి ఒక త్రైమాసిక పరి
 శోధన పత్రికను నడుపుటకు పూనుకొనుచున్నది. ఈ సంవత్స
 రము కళింగరాజ్య వర్ధంతిని ముఖిలింగములో జరిపి కళింగ సం
 చిక నోకదానిని ప్రకటింప బూనుకొన్నది. చాలమంది విద్యాం
 సు లిందు ప్రయోగింపుటకు అత్యుత్తములైన వ్యాసములను
 వ్రాసి పంపుచున్నారు. మండలికి సీతాపురము మహారాజా
 నారు, లక్ష్మీ నరసాపురం జమిందారిజీగారు, కోలంక వీరవరం
 ఎన్నేటి జమిందారిజీగారు, పోషకులు మ-రా-శ్రీ న్యాపతి
 గుబ్బారావు పంతులుగారు, కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు,
 మీరాపురం, దొడ్డంపేట, వుయ్యూరు, మునగాల మున్నగు
 సంస్థానాధీశులు, బెల్లంకొండ రాఘవరావుగారు, కంచుమర్తి
 వెంటిల సీతారామచంద్రరావుగారు, సి. వై. చింతామణిగారు,
 మున్నగు వారు విరాళములనిచ్చిరి. కళింగ
 సంచిక ప్రకటనమునకును ఉదారహృదయులును
 విజ్ఞానప్రియులును నగు నాంధ్రదేశీయులతోడ్యుడైదరని సమ్ము
 చున్నాము.

నిజేడిక చదివిన తరువాత మండలి నిబంధనలను కొన్నిటిని మార్చిరి. ఇతర సవరణలను ఆలోచించుట కొక ఉపసంఘము నేర్పరచిరి. క్రొత్త సంవత్సరమునకు మ. రా. శ్రీ జయంతి రామయ్య పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారధ్యక్షులుగను, జయంతి గంగన్న పంతులు బి. ఏ. ఎల్. టీ గారు రుపాధ్యక్షులుగను, భావరాజు వేంకట కృష్ణారావు పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. రాళ్లబండి సుబ్బారావు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టీ గారు సీరిద్దరును కార్యదర్శులుగను, అడవి శంకరరావు బి. ఏ. ఎల్. టీ గారు కొకాధిపతిగను, డామెర్ల వెంకటరావుగారు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టీ, 2. రంగాచారిగారు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టీ, వడ్డాది జగన్నాథ రావుగారు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టీ చిలుకూరి నారాయణరావుగారు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టీ తక్కిన కార్యనిర్వాహక వర్గ సభ్యులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

సాయంత్రము నాలుగున్నర గంటలకు హిరంగభ
జరిగెను. మ. రా. శ్రీ జయంతి రామయ్యపంతులుగారు అధ్య
క్షులుగా నుండిరి. వి. రంగాచార్యులుగారు తొలుత పర్ రామ
కృష్ణ గోపాల భండార్కారుగారి నిర్వాహమునకు మంజుల వివా
దమును తెలుపుచు నొక తీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టిరి. వారు
భండార్కారుగారి జీవితమును పంగ్రహముగా దెలుపుచు వారు
దేశమునకును విద్యుల్లోకమునకును చేసిన సేవను గురించి విపులము
గా మపన్యసించిరి. తరువాత అధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యా
సమును చదివిరి. ఈ ఉపన్యాసమునందు చారిత్రిక విమర్శన
పద్ధతులకు బాగుగా వివరించి, శాసనములు, ఇతిహాసము కథలు
స్థలపురాణములు, వాణిజ్యములు, గ్రంథములు, మున్నగు
వాని ఉపయోగమును వివరించిరి. ఆంధ్రుల చరిత్రమునుండి
తమ పితృంశములకు దాహరణములను వెల్కింటిని చూపిరి. త
నాతే చిలుకూరి నారాయణరావుగారు "అటూరూర్వ్యుగాంధ
శాసనములు" అనే విషయమును గురించి ఉపన్యసించిరి. పిర
రాగిరేకులను చూపి వాటిని చదివ అందులోని విషయములను
సమ్యక్కులు తెలిపిరి. ఈ శాసనములలో తెలుపబడిన రాజులు
వజ్రహుదేవుడు, రాజరాజదేవుడు, అనంతవర్మ వోడగంగదేవు
డు, దేవేంద్రవర్మ, అనంతవర్మ, మధుకామార్జవుడు అనువారు.
దేవులు అనేవారున్న వర్మలనేవారున్న రెండువంశములవారు.
వర్మలు తొల్లింటివారనిన్నీ, దేవులు తరువాతివారనిన్నీ,
అయినా తరువాతివారికికూడా వర్మలనే దిరుదముండేవనిన్నీ,
దీని పేర్కొనబడెన ప్రమాదుబడి అనంతవర్మ అనిన్నీ, రాజరా

అల్లయన్న బ్యాంకు దివాలా

బోల్చును మోసము

సాక్ష్యము దీసికొనుట

లండన్, సెప్టెంబరు 14:—బోల్చును సోదరులకు సెక్యూరిటీలను విక్రయించు అధికారము లేదనియు, 1914-1920 లో వ్యాపారము బ్యాంకు తరపున యభివృద్ధి గాంచెననియు తనకు దెలిసినంతవరకు డైరెక్టరులకు బోల్చును సోదరులయందు విశ్వాసముగలవనియు ఆసంవత్సరములలో డైరెక్టరులను అంత సామర్థ్యముగలది లేదనియు సంవత్సరముపాడుకన ఆ సిమ్లాకొండ లలో నుంచి డైరెక్టరులను ఏర్పాటు చేయటం సాధ్యమనియు బల్చేవానియగు బాల్చును ప్రభువు సాక్ష్యమునిచ్చిరి. బ్యాంకు యభివృద్ధిలో నుండుటయే డైరెక్టరుల సామర్థ్యమునకు ప్రమాణమాయని యడగ అవునని బాల్చునుగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. సామ్యము ఖర్చు చేసినది తెలియుటచే బోల్చునుతో అంతయు మాట్లాడితినియు ఆతడు సంగతులను పూర్తిగ చెబుతే సెననియు 1920 నవంబరులో అల్లయన్న బ్యాంకు బోల్చును సోదరులనుండి విస్తారముగ సామ్యు దీసికొనుచుండిరనియు, లండనులో ఒక కాఖ సేంట్సు జేయ నుద్దేశించిరనియు దానివలన బోల్చును సోదరులనుండి కొంత పనిని తప్పించవలసివచ్చె ననియు, బోల్చును సోదరులచేత నన్ను కొన్ని లెక్కలు దిపాజిటులను తీసికొనిరనియు, 1922 బ్యాంకు నిలువపుస్తకములో 200000 పానులు లెక్క లేరనియు, ఇది బోల్చును సోదరులవనిని కొన్నింటుల కయిన సామ్యుక్రింద వ్రాసిరనియు, బోల్చునులకు 200000 పానులకు పరపతి నీయలేదనియు, సెక్యూరిటీలను రాబట్టుకొనుటలో చేయవలసిన సహాయమునంతెను జేసినయు, బోల్చునులు సెక్యూరిటీలను దుర్వినియోగము జేసినయు, ఫరంలో లెక్కలు సరిగాలేవనియు బాల్చునుగారు చెబుతేసరి దీనిని మాంక్రితుగా రొప్పకొనినది.

ఇండియాకు బయలుదేరటకు పూర్వము బోల్చును సోదరుల కార్యాలయపు సంగతులను దెలిసికొనుటకు బోయి బోల్చును సోదరులను జూచితినియు, ఇండియాలో సామ్యును విస్తారముగ బ్యాంకునుండి తీసివేసికొనుచున్నారని మాంక్రితుగారని రనియు ఇచ్చవలసినవారి కిచ్చిరనియు కాని బ్యాంకు త్రావతిగారు దళలోనుండెననియు 'బూయిడేవిసు'గారు సాక్ష్యము నిచ్చిరి. బాల్చే బ్యాంకు పరపతిని ఇదివరకే యుపయోగించిరనియు ఇండియా అల్లయన్న బ్యాంకుకు లెండినంపిరి. బ్యాంకు విషయములను గాపాడుటకు తానును బాల్చునుగారును యావచ్చుకొని ధారవోసితిమనిరి. ఆపును బాల్చునుగారు సెర్పియాలో పనిచేయుచున్నారు. బాల్చే కంపెనీతో బెట్టిన సెక్యూరిటీలు అల్లయన్న బ్యాంకుపని తెలియవనియు, ఆ సెక్యూరిటీలను వినియోగించిన విషయమును గూర్చి డైరెక్టరులతో చాల పర్యాయములు మాట్లాడితినియు, కార్యాలయపు ఏర్పాటులు తప్పుగనున్నవని చెప్పుట తప్పు మరేమియు జెప్పలేదనియు స్కాట్లండు నుండి వచ్చినపుడున్న వైఖరినే మాంక్రితుగారు చూపిరనియు ఇదంతయు ఆశ్చర్యమును, బురికొల్పెననియు కచేరీ వివరములను గూర్చి క్రిపుగారి వైఖరి ఏమియు తెలియదనియు అసలు సిథిగతులు అతని తెలియవనియు జేవినుగారనిరి. దీనివలన బ్యాంకుకు 1000000 పానులు కావలసి వచ్చెను. విచారణ 18 లేడికి వాయిదా వేసిరి.

రైలుబండి గొప్ప ప్రమాదము

తప్పి పోవుట

లండన్, సెప్టెంబరు 12:—ప్యాసెంజరుబండ్లు రెండు డీకొననున్నట్లు ఒక సిగ్నలు జూపుచుండు సమయము గనిపెట్టి ప్రవర్తించుటచే ప్రమాదము తొలగెను. 1100 మంది ప్రజలు గల్గెను. లేనిచో ఇంతమందియు చనిపోవలసినవారే ఒక్కరికి గూడ ప్రాణాపాయము గలుగలేదు.

కాంగో మర్కటములు (కొండముచ్చలు)

రెంటిని బట్టుకొనుట

మనుష్యులను బోలియుండుట

నెయిరోబీ, సెప్టెంబరు 11:—ఇంపుమిండుగ మనుష్యులను బోలియుండు 4 పెద్దకోతులను ఆమెరికను వేటకాడు పట్టుకొనెను. ఇందులో రెండు చనిపోయినవి. తక్కిన రెంటిని ఒకదానిని యునైటెడ్ స్టేట్సుకును, ఒకదానిని యూరపునకు ఓడలో బంపిరి.

స్పెయిను సేనలు నీటికొరకు వెదకుకొనుట

మ్యాడ్రిడ్, సెప్టెంబరు 15:—మారునికోర్వీఫకల్చు మన నూతులను క్రెవులకు స్పెయిను సైన్యములు ప్రయత్నించెనని తెలుపుచున్నారు.

నలుగురు యూరపియనులు చనిపోవుట

రిపుల ఫిరంగులవగ్గర నలుగురు యూరపియనులుచచ్చి పడియుండిరని తెలియుచున్నది. స్పెయిను వైమానికదాడిలో ఈ ఫిరంగులను బట్టుకొనిరట. అల్బులుకరింగారి హితుడు, సలహానిచ్చువా రొకరు హతులైరి.

ఫ్రెంచిపోరాటము నిలుచుట

పారిస్, సెప్టెంబరు 15:—తమస్థానములను బలపరచుకొనుటకును తాము జయించిన దేశమును ఏర్పాటుజేసికొనుటకు రాకపోకలకు విలుగనుండునట్లు గొప్పమరమ్మతులను జేయుటచేతను పోరాటము ఆగవలసివచ్చెను.

బిటను - ప్రాటోకోలు

ఫ్రాంసులో ఆశాభంగము

లండన్, సెప్టెంబరు 11:—జనీవాలో చాంబర్లెనుగారిచ్చిన యుపన్యాసము ఫ్రెంచివారికి నిరుత్సాహము గలుగజేసెను. బ్రిటిషు ప్రాటోకోలు వైఖరిలో మార్పుగలవని కొందరుకొనిరి. కొంతవరకు సమాధానము కుదురవచ్చుననుకొనిరి. సమాధానము కుదురదనుకొన్నవారు గూడ కాంతిని భంగపరచియున్నవారేయవారిపై కత్తికట్టుటకు ప్రయత్నించి అంతర్జాతీయ సాధనములచే కాంతిని నిలబెట్టుటకు నిరాకరించుటచే నంతర నిరాకరెందిరి.

పత్రికా విమర్శన మంత బాగుగలేదు. సాధారణముగ సెక్యూరిటీని నెలకొల్పుటకు ఇంతవరకు చాంబర్లెనుగారు పెయిన్లుగారి ఏర్పాటులైన ఆ లో చించలేదనుచున్నారు. రైను ప్రదేశమువంటి ప్రదేశములను గూర్చి జేసికొను ప్యాక్టులకు ప్రాటోకోలు మూలతత్వము నుపయోగించుటకు ఫ్రాంకో బ్రిటిషు రాయబారు లంగీకరించిరి తెలియుచున్నది గాని ఎంతవరకు నిజమో ఖాయము గాలేదనుచున్నారు.

ఇతర ప్రతినిధులు మూలమును ఒప్పకొనిరనియు దానిని స్పెయిను ప్రతినిధులు అసంబ్ధిలో ప్రవేశపెట్టెదరనియు చాంబర్లెనుగారి యుపన్యాసమువలన మంచి ఫలితము గల్గెను. జాతి సమితికి ఎంతయో భారము తగ్గెదది. అసంబ్ధిలో అందరకును ప్రాటోకోలునుగూర్చి అనుకూలాభిప్రాయమున్నట్లున్నది. దానిని యభివృద్ధిజేయుటకు ప్రయత్నములు జరుపచున్నవి. కాని ఈ ప్రాటోకోలు ఇక నెంతసూత్రము ఆచరణ యోగ్యము గారాదని విదేశాంగమంత్రి లండనుచున్నారు. వారు ప్రాటోకోలును ఒకే పెట్టున నిరాకరించిరి. గత సంవత్సరపు అసంబ్ధిలో తయారైన దానిని అంగీకరించజాలమని బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారన్నటుల తెలియుచున్నది.

చాల పంచి యుపన్యాసమునియు బ్రిటిషు సాంప్రదాయమునకు పూర్తిగ తగినటులే యున్నదనియు అనుకొనుచున్నారు. నిజ పరిస్థితులు మీకు తెలియును. మనమెట్లున్నారమో మనకు తెలియును. మనము వ్యవహరించవలసిన ఇంగ్లండు నిజస్వరూప మది యని ఒక ప్రతినిధి తెలియజేసెను.

నవ్వపరిహారములు

బెర్లిను, సెప్టెంబరు 15:—మొదటి సంవత్సరము అనుకొన్న ప్రకారము 1000000000 మార్కులు వచ్చెననిరి. ఇందులో వసూలు 198000000 మార్కులుమాత్రమే. (బ్రిటనుకు, ఫ్రాంసుకు 190000000, 397000000 మార్కులు ముట్టినవి. సెక్యూరిటీప్యాక్టుసభకు దాక్టరు షైన్స్ట్రునుగారిని రమ్మని విశ్రమింపజేసి ఆహ్వానమును ఫ్రెంచిరాయబారి అందజేసెను.

జర్మను సరిహద్దు

ఫ్రెంచి సేనలు ప్రవేశించుట

లండన్, సెప్టెంబరు 11:—నలాటిసేటులో బెర్లాజరక నుండి ఫ్రెంచి సేనలు ఏర్పాటులకు వ్యతిరేకముగ జర్మను సరిహద్దులో ప్రవేశించెనని, దెబ్బలుపెట్టెను.

'ఆల్సెసులో' ఏ సెక్టరులోనున్న ఫ్రెంచిసేనలు సరిహద్దు దాటినవనియు 'పాములందు' 'ఒబరాటర్ని' బాకు' మున్నగు ప్రదేశములకు గొప్పసవ్వములను గలుగజేసెననియు దెబ్బలుపెట్టెను. ఈ ప్రదేశములు ఆక్రమణరాష్ట్రములోనే యున్నవట. ఆక్రమణసేనలు మాత్రము ఇందులో అడుగిడరాదని నిబంధన లున్నవట. స్థానికసరిహద్దు అధికారులు జర్మను ప్రభుత్వాధికారమును ధిక్కరించి హద్దువిరిసినందుకు జర్మను ప్రభుత్వమువారా తేపించవలె ననుచున్నారు.

బ్రిటిషు ప్రధానామాత్యుడు

ఒకవారము ముందుగనే ఇల్లుజేరుట

పారిస్, సెప్టెంబరు 14:—ఒకవారము ముందుగనే బాల్టిస్ గారు ఇంగ్లండుకు విచ్చుచున్నారు బ్రియండుగారితో విందారగించిరి. కెయిలో మరెంత మంత్రివర్గమువారు గూడ పంక్తి భోజనము సల్పిరి. కెయిలోగారిలో ఋణమునుగూర్చి ప్రస్తావించిరనియు కెయిలోగారు రోషమును జెడపెట్టుటకు బయలుదేరుచున్నారనియు తెలియుచున్నది.

మస్కోలు క్రైస్తవులు

తమస్థానములు బాధించుచున్నారనుట

పారిస్, సెప్టెంబరు 15:—మస్కోలు రోగాయిబా రాష్ట్రముందన్న క్రైస్తవులు గ్రామములను ముట్టడించి ప్రజలను ఉత్తరముఖముగ బాధించుచున్నారని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి తెలియవచ్చెను. కొంతవరకు తప్పింపజేసి, పారిస్లో యిరి. ఇరాకు సరిహద్దును దాటిరి. కర్జులు ఆమెరికాకు, దీనిసంబంధము విచిత్రము తెలియజేసిరి.

మస్కోలు నమస్క

తురుష్కుల కాపుదల

లండన్, సెప్టెంబరు 10:—కూర్కు గ్రామములను మరల ఏర్పాటుజేయుటకు అంగోరా ప్రభుత్వమువారు తురుష్కు ప్రతినిధులకు జనీవాకు ఉత్తరమును బంపిరి. వీరు కార్యక్రమమును ఏర్పాటుజేసిరి. ఈపని పడెంట్లు పట్టననుచున్నారు. కుర్దులనుగూర్చి తురుష్కులుచేయు ఆదరణవిషయమై కర్జులు అమెరికాకి నచ్చజెప్పటకు ఈ ఏర్పాటులను జేసెదరనుచున్నారు. కాని కుర్దులకు స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటనుగూర్చి యయిన చర్చించుటకు తురుష్కులు ఇష్టమున్నావులేదు. మసోలువిషయమై నిశ్శబ్దముగనున్నారు. గ్రేట్ బ్రిటను తర్కి మసోలువిషయమై సద్దాకొనుటయే. ఆక్రమ యుద్ధములు చల్లబడునుగాని వ్యభాసననుచున్నారను.

పారిస్ ప్రదర్శనము

అధినివేశ కమిషనరుని రాక

లండన్, సెప్టెంబరు 14:—వెంట్రిమండి జొమియను కలోనియలు కమిషనరులు పారిసు ప్రదర్శనమునకు వచ్చిరి. దక్షిణ ఆఫ్రికా నుండి లేనుగారును ఇండియా నుండి విజ్ నెంటు గారును వచ్చిరి. సజ్జానముజరిగెను. ప్యారిసు కమిషనరును వెంట్రి రమ్మని, వీరు గోరవరు. సర్. జే. జార్డన్ గారి ఆధ్వర్యమునము

లండన్, సెప్టెంబరు 14:—లండన్ నీవా సంఘసభలో వీరు ఆకస్మికముగ మరణించిరి.

జాకు దేవేంద్రవర్మ అనినీ ఇతర విరుద్ధములుండటచేత, పై కాపసములలో వర్మలనే పేరుపెట్టవారు నరహస్తుడు, రాజరాజు అనే వారనినీ, మదుకామార్తవుడు అనంతవర్మ చోడగలగుని కొడుకుయి యంటాడనినీ, ఈతని లేదీ గాంగళకము 526 సం॥ ర మని ఉండడముచేత గాంగళకముపనము 1111 591-2 సం॥రమయి ఉంటుందనినీ, అదే నిజమయినట్లయితే ప్రస్తుతపు ఫసలీ సంవత్సరమున్ను ఈగాంగళకమున్ను ఒకటే అవుతుందనినీ, ఫసలీని ఏర్పాటుచేసినవారు దేశములో ప్రచారములోనున్న గాంగళక సంవత్సరములనే అవలంబించి ఉంటారనినీ తెలిపినారు. ఉపన్యాసవ్యవస్థమందు మాహేంద్రవర్మతమును గురించి చారిత్రక నివర్తనములను తెలియజేస్తూ గోకర్ణేశ్వరస్వామి ఆలయమును గురించి కొంతవరకు తెలిపిరి. శ్రీ చిలుకూరి నారాయణరావుగారిచేత సంపాదించబడిన ఆరుతూర్పు గాంగళామ్రకాపసములను, కార్యదర్శిగారగు శ్రీరాళ్లబండి నుబ్బారావుగారివలన సంపాదించబడిన ఆంధ్రురాజులవి అరచైనాణములున్న (కొన్ని రాగివి, చాలభాగము నీపపువి) ప్రదర్శింపబడెను. సభ్యులున్ను, కళాకాల విద్యార్థులున్ను పిటిని పరీక్షించి చాల సంతోషమును జెందిరి.

అధ్యక్షునకున్ను, ఉపన్యాసకులకున్ను, కార్యదర్శి వంద సము లర్పించు మండలి సభ్యులు తమ మిత్రులను చాలమందిని మండలిలో జేర్చింప ప్రయత్నించవలసినదని వేడుకొనిరి. మరియు మండలివారు ప్రమరీంపబోవు కళింగసంచికకు వ్యాసములను వ్రాసియు మండలికి ఇతర విధముల సహాయపడియు మండలివారిని ప్రోత్సహింపవలసినదని కోరిరి.

అంతయు కాస్త్రీయము. రహస్యములేదు

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ లిమిటెడ్ 2227

19, హారిస్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.

భిషగ్రత్న ఆచంట లక్ష్మీవతి, బి.ఎ. ఎం.బి.సి.ఎం., గారిచే స్థాపింపబడి కొలంబో మొదలు హరిద్వారమువరకు ఎల్ల ప్రదేశములందును వెక్కుమొదటితరగతి బంగారు పతకములు బడసినది.

అమూల్యము లగు

ఆయుర్వేద ఔషధములకు పుట్టినిల్లు.

క్యాటలాగు ఉచితముగా యివ్వబడును.

ఏజంటు కావలెను.

వలయువారు మేనేజరునకు వ్రాయవలెను.

ఆలశ్యముగా లేవకుండుటకు ఇది తగిన నివారిణి గుడ్ మార్నింగ్ అలారం టైమ్ పీసు

యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికాలోనున్న వెస్టు క్లక్స్ లిగ్ బేస్ కర్మాగారము నందు యిది తయారు చేయబడినది. చూచుటకు చాల అందముగానుండును. మిక్కిలి గట్టిగా తయారు చేయబడినది.

తెల్లని డయలు, అరేబియా సంఖ్యలు, 6 1/2" అం. ఎత్తుగలది. అలారము అవసరములేకపోయిన త్రిప్పి వేయవచ్చును; ఒక సంవత్సరం పూచీ పత్రముతో సహా సరఫరా చేయబడును.

ధర 1 కి రూ 6-12-0 లు మాత్రమే.

కాదరు అండ్ యూసఫ్ బ్రదర్సు,

1888 సం॥ నుండి గడియారముల వ్యాపారము చేయువారు.

గవర్న మెంటు, రైల్వే సప్లైయర్లు, రటన్ బజారు, మదరాసు.

ader & Yousuf Bros.

Govt. & Rly Suppliers, MADRAS.

అసలు బుట్టా జింకమార్కు గొడుగులు

గట్టి నరకు

సరియైన వెల నమక మైనది.

మారువేరుగల గొడుగులను తీయవద్దు! జాగ్రత్త!!

ఎండకును, వానకును భయపడకండి. ప్రసిద్ధమైన వేరుగల జింకమార్కు గొడుగులను తీయండి.

దక్షిణ, ఉత్తర ఇండియాలో సుప్రసిద్ధులైన

ఇ బ్రాహ్మిం కటిం అందు నన్ను

గొడుగుల వ్యాపారస్థులు,

నెం 251, 252. చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

గుణములలో శ్రేష్ఠము! బజారునంతటి రకములన్నిటికంటె మేలైనది!! వెలలో సరసము!!!

రాజే శ్వరి బోర కృసబ్బు

చర్మవ్యాధులకు వజ్రాయుధము

మైనపువ్వులు, అన్ని రకమాల ఘృణులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజంటు కావలెను.

ఆర్. ఆర్. స్టాఫ్ అండ్ క్యాండిల్ వర్క్సు, బెజవాడ.

మీబిడ్డ ఈ ప్రకారముగా ఆట్లాడగలదా?

ప్రతిదినము వినువక క్యాకరుట్ట బావనిచ్చిన మీ బిడ్డకూడ ఇదే ప్రకారము ఆట్లాడగలడు. బిడ్డలు పెరుగుటకు ప్రచునందు అంతకును వైద్యశిఖామణులు కీనిని శిఫాగ్యుచేయుచున్నార. మాంశకండములను అక్కర్లేముగా నృదిచేయును. చూడుపానుల మాంశము భుజించుటచే గలుగు మాంశకండలు ఒక పాను క్యాకరుట్టను భుజించుటచే గలుగును. బిడ్డలకు ఇది చాలయిష్టమైనది. ఇది మిక్కిలి మృదువుగాను, రుచికరముగాను యుండును. సులభముగా జీర్ణమగును. దేహమునకు ఉత్తముచేయుదు.

Quaker Oats

క్యారుట్టలు చేతితో తాకబడుటలేదు

నూలు యంత్ర కాలలు: రాట్టము

ఒక కాలను స్వీకరించుటకు భారతదేశమున నిర్మించుటకు నూలు యంత్రమును వివరము లిట్లయి యుండియున్నది.

2,000 కడుపుల నూలు యంత్రముల నిర్మించి పని జరుపుటకు 20 లక్షల రూపాయలు కావలసిన అవ్యాసమునం దిటుల వివరములు తెలుపబడెను.

(1) 1000 హార్డువర్క్ గల స్టీలు ట్రాక్స్ ను యి	
తెర యంత్రములు	8,89,925
(2) స్టీలు కేఫులు, డ్రాఫ్టులు బండ్ల	88,992
(3) డ్రాఫ్టులు, యంత్రాలు, ట్రైలుదారీ	2,25,000
(4) ప్రత్తి, నొగ్గు, సామగ్రిలను నిలువ చేయుటకు	5,00,000
(5) యంత్రములను నిలుపుటకు ఒక నెలకు ఆరు	
వ్యయము	12,000
కూలీలకు	12,000
కూలీల పై ఉద్యోగులకు	8,000
కరెన్సీ ఉద్యోగులకు	2,000
సామగ్రిలను వరకు	10,000
బోయిలరు పోయిలరు	7,500
నూనె	8,500
వస్తువులు	500
యంత్రముల అరుగునల	9,23,917
రూపాయలను 100 కి సాగుకు 5 రూపాయల	
వంతున	3,850
బండ్లమీద భూమిమీద 2,25,000 రూ	
పాయలమీద 100 కి సాగుకు 2 1/2 వంతున	470
సాగుకు 100 కి 12 అడాలి చొప్పున	
16,60,900 రూపాయలపై ఫీచర్ చార్జీ	1,040
మొత్తము ఒక నెలకు	43,860
ఆరు నెలలకు	2,63,160
మొత్తము వ్యయము	19,24,077

దీనినిబట్టి దామాషా ఒక నెలకు 12,000 రూపాయలు వ్యయమగును. 20,000 కడుపుల యంత్రములలో 600 మంది పనివాండ్లుండరు. ఒక్కొక్క పనివానికి దామాషా నెలకు 20 రూపాయలు మాత్రము. అదేమారుబాదు మిల్లులలో పురుషులకు 22 మొలలు 25 రూపాయలవరకును స్త్రీలకును బాలకులకు 10 మొలలు 15 రూపాయలవరకును ముట్టుచుండును. గాన నెలకు 20 రూపాయల ఆదాయము వ్యాయమైనది.

ఆట్టివరలో ఒక కడుపుమీద ఒక రోజుకు 6 1/2 అవున్సులు (20 ఎస్) తయారగును. ఒక సాగుకు (6 1/2 x 860 x 2000) 468/10 అవున్సులు అనగా (2,925 మియన్సుల పానులు) 29,37,500 పానులు తయారగును.

ఒక పానునూలు తయారగుటకు వ్యయము	0-2-10
ప్రత్తిగ	0-10-0
100 కి 15 చొప్పున రద్దు	0-1-6

మొత్తము	0-14-4
తేడా	0-1-8

ఒక పానునూలు ప్రయముగ

(1) 600 మంది పనివాండ్లకు నెలకు 20 రూపాయల వంతున	12,000
(2) స్టీలు కేఫులను	2,539
(3) డ్రాఫ్టులను పెట్టుబడి సామగ్రిమీద	
100 కి 137/10 వంతున వాటాకు 100 రూపాయల	
కి మునుగు 20,000 వాటాలకు	22,851
	37,390

నెల 20 రోజులను యంత్రములపనిచేయునట్టిది ఈ లెక్క తయారుచేయబడిన గాని చట్టము ప్రకారము ప్రతి నెల లోను కొన్ని దినములు మరల మూలములందుండును. అదిగాక సమ్మేలు మరలములు మునుగువానిని బట్టిగాడ మూలములని

అంతలను సగము తయారు యింతగా వలసినవచ్చును. కూలీలకు యంత్రములపై ప్రతి ఒక రూపాయకిని వాటాదారులకును ఏకేయము 1-9-0 ముట్టును. ఇతర వ్యయములు 2-10-8 అగును.

రాట్టములు

ఈ 20 లక్షల రూపాయలలోను రాట్టములమీద పని చేయించినచో కలుగు ఫలితమును మనమిప్పుడు చూడవలసియున్నది. ఒక యంత్రముల కట్టులనినచో 20 లక్షల రూపాయలును వివరము వరకును పనిని ప్రారంభింప వీలులేదు. రాట్టముల కడి అవసరము నచ్చినచో సామగ్రితోనే పనిని ప్రారంభింప వచ్చును 2,00,000 కడుపు మిల్లుల కట్టుటకు 20 లక్షల రూపాయలు కావలెను. ఒక్కొక్క కడుపుకు 100 రూపాయలనున్నది దానిని రోజుకు (20 ఎస్) 16 1/2 తులముల నూలు తయారగును రాట్టముల యంత్రములకు 100 లక్షల సబర్బు తీ రాట్టములు 14 గును బీహారు రాట్టములు 20 యి. భాదీపరీక్షాన రాట్టములు 25 ను కొనవచ్చును. ఇది మూడునూడ చాల ప్రశస్తమైనరకము రాట్టములే అని పరీక్షలో నిర్ణయింపబడినది. కలపఖరీదు చవకగానుండునట్టి బాక్సులను పురిమిచ్చునట్టి ఒక రాట్టము ఖరీదు 5 రూపాయలకు గూడ రేఖ్యకావలసి యుండును. ప్రస్తుతము 100 రూపాయలకు 16 రాట్టములను కొనవచ్చునని నిర్ణయింపబడినది. 16 లక్షల రూపాయలకు 2,56,000 రాట్టములు వచ్చును తక్కిన నాలుగు లక్షల లోను పరిలను ప్రచారమును చేయు నుద్యోగుల కొరకు 100 రాట్టములకు 40 రూపాయలవంతున 102400 రూపాయలు ప్రత్యేకింపబడినవి. మిగిలిన మూడులక్షల రూపాయలలోను ప్రత్తిని కొని నిలువచేయవచ్చును. మిల్లులకు కావలసినంత ప్రత్తిని రాట్టముల కనవసరము. మిల్లులలో (20 ఎస్) నూలుమాత్రమే తయారగు ప్రత్తినుండియే రాట్టముమీద (30 ఎస్) నూలు తయారగును. ఈరీతిగా ప్రత్తి ధరలో గూడ కేఫాయతు ఉండును. ప్రజలను బాగుగా ప్రోత్సహించుచు పెరట్లకులవారందరూను ఈ స్వంత పెరట్లలోను లేదా పాలములలోను ప్రత్తిచేలను చేయుటలు చేయగలిగినచో ప్రత్తి ఖరీదులో గూడ చాల భాగము తగ్గును.

రాట్టముమీద నూలు వడుకుట చాల సులభముగాన బహుత్వరలో అందరికిని వచ్చును ఒక్కొక్క కుటుంబమువారు రాట్టముమీద ప్రతిరోజునను 1, 2 గంటలు నూలువడికినచో రోజుకు 20 నడుగు నూలు 1 1/2 తులములు తయారగును. అరీతిగా ఒక సాగుకు (20 రోజులే అనుకొందము) 10 పానులు నూలు తయారగును. మిల్లులలో కావలసిన యితర ఖర్చులేవియును కలుగవు 25,600 రాట్టముల వలనను పని పూర్తిగా జరుగకపోయినచో సాగుకు కనీసము 25,60,000 పానులు నూలు తయారగును. రాట్టములకు లోపగా తక్కి (జంధ్యాలకుదురు)ల మీదగూడ పని జరుగుచున్నచో యింకను హెచ్చుగాగూడ తయారగును ఒక మిల్లులో 860 రోజులను పని జరిగినను గూడ 29,25,000 పానులు మాత్రమే తయారగును.

అందుకమున 42 ధారములుగల (20 ఎస్) 10 పానుల నూలుతో 8 అడుగుల వెడల్పున 55 గజముల పొడుగుగల బట్ట నుగాని 2 1/2 అడుగుల వెడల్పున 66 గజముల పొడుగుగల బట్టను గాని నేయించవచ్చును. నూలు సన్నముగానున్నచో పొడుగు హెచ్చును నూలు ముదురుగానున్నచో పొడుగు తగ్గును. సామాన్యముగా బీదల కందరికిని ఒక సాగుకు 10 పానులు నూలుతో నేయబడిన బట్టలు చాలును బీదలే కొట్లకొలదిగా నున్నారై రాట్టములను చేయించుటకు వ్యయపరుపబడిన ధనము గూడ మనదేశమునందే యుండును. మరల కట్టినచో ఒక్కొక్క మరకు యంత్రసామగ్రిలకు 9, 10 లక్షల రూపాయలు విదేశములకు పోవును. అంతేగాక ప్రతి నెలకును కావలసిన ఖర్చులలో డ్రాచుల భాగము విదేశములకే పోవును. ఒక్కొక్క మరకు సాగుకు 90,000 రూపాయల బొగ్గును 24,000 రూపాయల చమురును కావలెను. మిల్లులకు కావలసిన ప్రత్తినిగూడ (లాంగుప్పాటిలు కాటను) అమెరికా, యాజిప్తు, తూర్పు ఆఫ్రికా దేశముల నుండియే తెప్పించవలసి యుండును. రాట్టములకు లెకీలను యిట్టి దండుగలు లేనేలేవు మరకు 25000 రూపాయలు వ్యయపరచి యంత్రముల కట్టవలెను. రాట్టముల కిది అనవసరము. ఒక మిల్లుకు ఏకేంటుకును వాటాదారులకును మాత్రమే సాగుకు మూడులక్షల రూపాయలు ముట్టును. రాట్టములపై పని ఆమెత్తము నూలువడుకునట్టి శ్రీలకొలది కుటుంబములకు సమముగా లభించును. ఇప్పటివరలో మరల కొంతమంది లెక్కలేని చిక్కులున్నవి. పరిష్కారముగా వాటాదారులు, సమ్మేలు, మిల్లులను మూడుగలు, పని వాండ్రు తొలి, అపాయములు, మరలములు, మరకము వలన

కలుగు ప్రబలనష్టము, యజమానులను పనివాండ్లను విరోధములు, ధరలు అమాంతముగా మారుట, పెక్కులేవనములు, ఖియాలు, దావాలు, చోరీలు మున్నగు అనర్థకము లెన్నియో కలవు. గృహపరిశ్రమల సభివృద్ధి నొందించినచో యీ అనర్థకము లేవియును కలుగవు.

మరలను కట్టుబడున పట్టాములలో జనశంఖ్య చాల పెరిగిపోవుచున్నది. గ్రామములలో యిండ్లను పాలములను వదలి మిల్లులలో పనిచేయుటకు పట్టాములకు వెళ్లువారికి యిండ్లను పరిసరములను మిక్కిలి అశాంతిగృహములగును అసహ్యముగను యుండును తల్లులు చిడ్డలను యింటవదలి పనికొనవలసి యుండును. లేదా వారిని యంత్రములలో దుర్బరస్థితిలో తమతో పాటు త్రొక్కుచుండవలసియుండును. యంత్రముల ధర్మనివలన చెవులు బ్రద్రలగుచుండును. మిల్లులలో పనిచేయువారిలో చాలమంది కల్లు సారా గంజాయి మున్నగు మత్తుపదార్థములకు దాసులగుదురు. గృహపరిశ్రమగా ప్రతియింటను రాట్టములను పెట్టినచో స్వగ్రామమున యింటిపట్టున హాయిగా నివసించుచు సుఖముగా జీవించవచ్చును.

ఈ కృషి మనదేశమున చాల విఖ్యాతిని బడసి పరంపరాగతముగావచ్చుచున్నది. తమమైన కృషి. ఇది గృహపరిశ్రమ అని ప్రతి కుటుంబమువారును భక్తితో దీనిని ఉపయోగించుచున్నచో నిది శ్రీమహాత్మ్యులలేనే సకలసఖములను ధనధాన్యములను పొడిపంటల నొసంగి లక్షలకొలది భారతీయులను కాపాడును (మో. క. గాంధీ—ఎం. యిండియా 3-9-25)

ఒక గ్రామమున జరిగిన పరిశోధన

ఖద్దరుపరిశ్రమ

కోయంబూరు జిల్లాలో కానూరు అను నొక చిన్న గ్రామమున్నది. అసహాయోద్యమము ప్రారంభమైనప్పటినుండి యు నచట ఖద్దరుపని జరుగుచునేయున్నది. ఆరంభమునందే సిద్ధులపనిని వదలివేసి బాలాజీరావుగారు ఖద్దరుపనిని సాగించవారంభించెను. నిరుడు (ద్రవిడరాష్ట్ర) ఖద్దరుసంఘమువారు దానిని స్వాధీనపరచుకొనిరి. 3000 రూపాయలు పెట్టుబడితో యిప్పుడచట వారమునకు 10000 రూపాయలు కిమ్ముతుగల ఖద్దరు తయారగుచున్నది. ఇప్పుడచట సర్వజనాదరగాపాత్రుడగు గోమెజుగారు (దేశీయ కైస్తవుడు) యీపనిని సాగించుచున్నాడు. అతనికి మరికొంతమంది సహాయవధీనచో నిర్మాణమింకను వృద్ధి నొందగలదు.

ఆ గ్రామమున హెచ్చుమంది స్వయముగా నూలువడుకుచు ఖద్దరు కట్టుచున్నారు. ఇదియే ముఖ్యమును విశేషము. మొదట మాడేండ్లవరకు బాలాజీరావుగారును అతని ప్రతినిధులును పనిచేసిరి. పిమ్మట కార్మికులవర్గములకు ఎలయాన్సరు గోమెజుగారు పనిచేయ వారంభించిరి. అందువలన అచటనున్న నాయకరు కుటుంబములవారు రంద్రముగా నూలువడక వారంభించిరి. ఆ ప్రాంతమున నాయకరులకే అధికమగు పలుకుబడికలదు. వారినిచూచి గొండరులు మున్నగు యితరకాఖిలవారు యుండును. స్వయముగ వడికిననూలుతో నేయబడిన ఖద్దరునే కట్ట వారంభించిరి. ధనవంతులకును మధ్యతరగతులవారికిని తీరిక విస్తారముగానుండుగాన వారు స్వయముగా నూలువడక వారంభించిరి.

లెక్కల వివరములు

స్వంత యుపయోగము కొరకు నూలువడకు	
రాట్టములు	
కూలికొరకు	7
మూలబడియున్న రాట్టములు	32
ప్రత్తిగింజల రాట్టములు పనిచేయుచున్నవి	10
,, మూలబడి యున్నవి	14
ఖద్దరునేయు మగ్గుములు	4
మిల్లులను నేయు మగ్గుములు	0
(1) స్వంత ఉపయోగముకొరకు నూలువడక గోరువారు తమయిండ్లలో నిలువచేసిన గింజల ప్రత్తి	58 1/2 మునుగులు
కుటుంబములు - నాయకరులు 25, గొండరులు 6, బ్రాహ్మణులు 1. ఈ 32 కుటుంబముల వారును 392 పానులు గింజల తీసిన ప్రత్తిని వృద్ధులు.	
(2) వడకబడిననూలు (19-6-25)	180 1/2 పానులు
(3) ఇండ్లలో నిలువయున్న పీకులు నూలు	89 1/2 ,,
(4) నేయబడిన ఖద్దరు	450 1/2 గజములు

- (5) స్వయముగా నూలువడకినవారి యిండ్లలో తయారుకాగల బట్టలు 1486 ,,
- (6) గ్రామమున కంతకును కావలసిన మొత్తము 7500 ,,
- చల. 8640 రూపాయలు

గ్రామమొత్తమునకుకావలసినబట్టలలో 100 కి 20 వంతులు స్వయం కృషివలననే తయారుచేయవచ్చును. కోతలకాలములో ప్రతిని నిలువచేసి రెండుమాడు నెలలలోపుననే దానినంతను నూలు వడుకుచున్నారు. ఆధునికలకుటుంబములకొరకే మరికొందరు కూలి పుచ్చుకొని నూలు వడుకుచున్నారుగాని వర్తకుల కొరతగాదు. ఆ గ్రామమున వ్యవసాయదారులందరూను కరం గన్నిప్రతిని పండించెదరు. అందరూను దానినే నిలువచేసెదరు.

ఆ రెండుమాడు నెలలును స్త్రీలు తీరుబడికాల మంతయును నూలు వడుకుచునే యుందురు. 40 రాట్టములు నాలుగు నెలలు మాత్రము దినమునకు కొన్ని గంటలనేపు తిరుగుచుండుట వలననే గ్రామ మొత్తమునకు కావలసినబట్టలలో నైదవ వంతు తయారు కాగలిగెను. నిరుడు తిరిగినరాట్టములలో 8 రాట్టములు ప్రతిదిన కారణముననే యీ యేడు మూల బడెను. మూలబడి యొక్క 82 రాట్టములునుగూడతిరిగినచో గ్రామమునకు కావలసిన బట్టలలో సగమునకు పైగానే తయారయ్యెను. అచటరంగుల సరుపాయము లేనందున నింతవరకును చీరలను నేయించుటలేదు. ఇప్పుడు రాష్ట్రీయ ఖద్దరుసంఘమువారు రంగులను గూడ సమకూర్చిరి. దేశీయములగు రంగులపని తెలిసిన యవకు దొక డాగ్రామమున నివసించుటకు బోడ్డువా రేర్పాటు చేసిరి.

ఒక గొప్ప కుటుంబమున కగు బట్టల వ్యయ మిదిగవ వివరింపబడెను. స్వయముగా నూలువడుకుటవలన లాభము దీని వలన తెలియగలదు. ఈ కుటుంబమునకు సాగునరి అదాయము 6000 రూపాయలు.

(అ) 1925 (ఖద్దరు) (పురుషులకు)

- (1) 12 జులెల పంచలు - కందువారు 72 గజములు
- (2) వట్టుగుడ్డలు (8 తానులు) 80 ,,
- (3) కొటుగుడ్డలు (ఒక్కనికి) 4 ,,
- (4) దీపావలిబట్టలు ఇపు డేమియును లేవు
- (స్త్రీలకు)
- (5) రెండు ఖద్దరు చీరలు 16 ,,
- (6) పది విడకీ చీరలు 80 ,, రు. 120 లు
- (7) రవికలు 10

(పిల్లలకు)

- (8) వాడుకకు 12 గజములు అదనము 8 గజములు
- (నాకరులకు పిల్లవానికి)
- 4 పంచలు 8 తువార్లు 20 ,,
- మొత్తము 252 ,, 225

1921 మిల్లుబట్టలు - విడకీబట్టలు (పురుషులకు)

- (1) పంచలు - కందువారు 72 గజములు
- (2) వట్టుగుడ్డ 50 ,,
- (3) కొటుగుడ్డ 10 ,,
- (4) దీపావలిబట్టలు లేవు
- (స్త్రీలకు)
- (5) పన్నెండు చీరలు 96 ,,
- (6) మూడు యిరికీ చీరలు 24 ,,
- (7) రవికలు 10 ,,

(పిల్లలకు)

- (8) మొత్తము 20 ,,
- (నాకరులకు - పిల్లవానికి)
- 4 పంచలు 8 తువార్లు
- మొత్తము 802 ,, రు. 492 లు

(అ) ఇందులో, 80 గజముల ఖద్దరును మిల్లుచీరలును మాత్రమే కొనిరి. తక్కినబట్టల నన్నిటిని స్వయముగా వడికిన నూలుతోనే వురిచిరి. ప్రతిఖరీదును మిల్లుచీరల ఖరీదును గూడ చేర్చగా మొత్తము 225 రూపాయలు మాత్రమే యైనది. విడకీబట్టలకు 492 రూపాయలైనది. సాలుకు నికరలాభము ఈ కుటుంబము నకు బట్టలలో మాత్రమే రు. 280 లు లేలినది. ఖద్దరును కట్ట నారంభించిన పిమ్మట ఖరీదుగల దక్షిణాదిచీరలను వడబ్బుపాడుగు విస్తారముగానుండు అంచులతోవలన వీరు బహిష్కరించిరి. అట్లుబట్టల యు దుర్యయమునందే చేరును. ఇంటిలో సోమరులుగా నుండుట మాని స్వయముగా నూలువడుక నారంభించిరి. అందువలననే 250 రూపాయలు కూడివచ్చెను. ఖద్దరువలనపు ట్లగును. చాలకాలమునున్నను మరి సోమరితనము వడలిపోవును.

వీరుకీడి యొకనుముఖ్యము. ఒకరు 29 చదరపుగజముల బట్టను నేయించగా 6 రూపాయలు దానిలోనే కూడివచ్చినది. వారి కుటుంబమునకు కావలసిన 125 గజములనుగూడ స్వయముగా వడికిన నూలుతోనే నేయించబడెను. అందువలన వారికి 80 రూపాయలు కూడివచ్చెను అనగా 20 లోజుల కుటుంబపు అదాయమన్నమాట.

ఆ గ్రామమున కంతకును 7525 చదరపుగజములబట్ట కావలెను. దానికొక్కరు 8640 రూపాయలు. ఖద్దరు దేశమున స్థిర పడునన్నమాట నిశ్చయము. గ్రామములలో విడకీబట్టలను మిల్లు బట్టలను పూర్తిగా వదలివేసిరి. ఖద్దరుతో ముదటకాలువలను దుప్పట్లను నేసిరి. పిమ్మట పంచలు ఖండువారు చొక్కానుడ్డలు మున్నగువానిని నేసిరి.

- 1 కానూరుగ్రామమున జనసంఖ్య 645
- 2 మేజరులసంఖ్య 475
- 3 విద్యుదసంఖ్య 170
- 4 ఖద్దరు కట్టువారిసంఖ్య 92
- 5 తరము 3-2-100 కి 20

ఈ 92 మందియును సర్వకాలమును ఖద్దరునే కట్టెదరు. వారియిండ్లలో విడకీ మిల్లుగుడ్డలు కనబడనే కనబడవు. తక్కిన గ్రామములందరూను గూడ కొద్దిగనో హెచ్చుగనో ఖద్దరును వాడుచునే యున్నారు.

కానూరులో బట్టలను నేయువారు నాలుగు కుటుంబముల వారున్నారు. వారందరూను ఖద్దరునే నేయుదురు. వారు 10-12 గజముల 'రాపు'లను మాత్రమే ఉపయోగించెదరు. అందువలన స్వయముగా నూలువడుకువారికి అనుకూలముగా నున్నది. కాంగ్రెసువారు నిర్ణయించిన కూలికంటె యీ గ్రామము లిచ్చుకూలి కొంత హెచ్చుగానున్నది. స్వయముగా నూలువడుకు వారు సన్నదారమునే తీయుదురు గాన కొంచెము హెచ్చుకూలినిచ్చెదరు. కొందరు నగదునియ్యక కూలిక్రింద ధాన్యము మున్నగువానినిచ్చెదరు.

కానూరుకు సమీపమునందున్న పుదురువారు గూడ నిపుడిపుడే యీపద్ధతిని ప్రారంభించిరి. అచట 100 కి 5 మంది పూర్తిగా ఖద్దరునే కట్టెదరు. ఇంతవరకు 10 కుటుంబముల వారు మాత్రమే స్వయముగా నూలు వడుకుచున్నారు.

- స్వంతఉపయోగము 12 రాట్టములు
- కూలికి 4
- ఖద్దరు మగ్గుములు 17
- మిల్లు నూలు ,, 0
- ఇండ్లలో ప్రతినిలువ 508 పానులు
- వడికిన నూలు ,, 115 1/2 ,,
- జూను 19 వరకు తయారైన ఖద్దరు 808 గజములు
- మొత్తము తయారుకాగల ఖద్దరు 508 ,,

(గ్రామ మొత్తమునకు కావలసిన బట్టలలో 16 వ వంతు) ఈపదికుటుంబములవారును చాల శ్రద్ధతో పనిచేయుచు

ఇతరులను గూడ ప్రోత్సహింపరుచుచున్నారు. ఇది చాల ముఖ్యమైన పరిశోధన. అధికమైన ధనమును ఆదోళనమును ప్రకటనమునుగూడ లేకుండ నెమ్మదిగా పనిజరుగుచున్నది ప్రజలకు శ్రద్ధలుగుటయే దీనికి కారణము. గ్రామముల సంఖ్య 640. కావలసిన బట్టలఖరీదు 8640 రూపాయలు. గ్రామములందరూను నూలువడక నారంభించినచో యీ మొత్తము వారికి కలసివచ్చును. ఇంతతరంలో నిట్టిలాభమును కలిగించు గ్రామసహాయకోద్యమము మరేదీయునులేదు. సహకారోద్యమమునకు గూడ నిది చాల ఆదర్శప్రాయము. ఖద్దరు గ్రామములలో స్థిర పడినపిమ్మట స్వార్థత్యాగులగువారు పారిశుద్ధ్య సాంఘిక విద్యా విషయములనుగూర్చిగూడ గ్రామములలో పనిచేయవచ్చును. ఇదియే ప్రత్యేక ప్రవర్తింపాలను. వేలకొలది గ్రామములు స్వయముగా నూలువడుకుచు ఖద్దరుకట్టుటవలన నైకమత్యమును సహకారమును వృద్ధియగును. అదియేస్వరాజ్యసిద్ధి. భారతీయులు విడకీబట్టలను పూర్తిగా బహిష్కరింప గలిగినంతనే ద్రిటిఫు వారు చేయుచున్న అనిష్టప్రయత్నములకున్నిటికిని గూడ నిరోధము కలుగును. స్వరాజ్య మేర్పడును. కానూరు గ్రామములందరూను గూడ దీక్షగా పనిచేసెదరుగాక. పుదురువారివలె యితరగ్రామములవారుగూడ కానూరువారి ననుసరింతురుగాక (మో. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా 10-9-25)

దేశబంధు వంగరాష్ట్రనిధి

ఇంకను యానిధికి సామ్య పంపవచ్చునా అని కొందరడుగుచున్నారు. ఉద్యోగరీత్యా గత నెల 31వ తేదీని నిధియాయబడెను గాని పంపదలచినవారింకను బ్రష్టికల పంపవచ్చును. శావద్దకు సామ్య పంపువారు ప్రత్యేకముగా నేమియును వ్రాయనిచో ఆధనమును నేను దేశబంధు దేశీయనిధికి పంపించుచును. (మో. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా 10-9-25)

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జనవరినరకులు (16-9-25)

ఇరువదిగజముల "ఫీస్" ధరలు
కాకికొమ్మలు—22 x 22 ముగిసనాగు (ఎ) రు 10-8 (బి) రు 11-14 సరాసరిరకము రు 10-8.

కాకికొమ్మలు—22 x 22 వేరు రకములు (బి) రు 11-2, సరాసరిరకము రు 10-0.

తెలుపుములు—1708 రు 15-1; గ్లాస్ 9000 రు 15-9; ఎల్. ఎల్. 78 రు 11-4; ఇ. సి. 78 రు 11-12; 7578 రు 18-6; 9978 రు 11-4; 88-888 రు 16-4; బి. సి. 78 రు 11-8; 880 రు 11-2; 2908 రు 10-0; 8978 రు 11-4.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పౌండ్ కట్టుకు)—ట్రాక్ రు 6-76 చలువ రు 7-8; పచ్చరంగు రు 10-5; పడన రు 9-5; కాకి రు 9-6; సవరను రు 9-4.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానుల కట్టు)—నత్త్రము రు 12-18-0 భూగోళము రు 12-12-0; నీలవరము రు 12.

60 నెంబరు సీమ (5 పౌండ్ కట్టుకు)—అడకతెర రు 19-6; నమలి రు 19-6; "శేట్" రు 18-14; గొడ్డలి రు 11-8-6; గడ్డిబండి రు 11-8; ఎద్దు గడిమారము రు 11-6; సింహము నేటకాడు రు 11-4-0; పెనసలు రు 11-4-6.

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు) — భూగోళము రు 18-1; నీలంజేప రు 21-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెల్లియను చట్టకమిట్టలు ఒక బారువన ధర రు 29;

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 266; జర్మను (డిబ్లొమాన్) రు 264; రాగిరేకు:— రు 280;

టిక్రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి) రు 19-4-0.

కలాయిపెంకురేకు:—24" శేజి 6" 7" 9" రు 15; 8" రు 15; 10" రు 15-4;

సిమెంట్

పీపాకు చెల:—

నార్తే ఆవుమార్కు రు 10-8; "బస్-బేస్" రు 10-12-0; జర్మనినెమలి రు 10-2; తాళముచెర్వి రు 9-8.

రంగులు హండ్రెడువైట్ పీపాధర

అలిజరేక్:—20% ఆవుమార్కు రు 72; 20% నాల్గు గుట్టములు రు 69;

"బ్రెక్రొమేట్ పాటాన్" హండ్రెడువైట్ ధర 38-4.

చక్కెర

జానాసిద్ధముసరకు మూట ఒకటికి ధర రు 88.

వాయిదాధరలు:—సెప్టెంబరు రు 29-12; అక్టోబరు రు 29-12; నవంబరు రు 29-12; డిసెంబరు రు 29-12;

వేరుసెనగ వస్తువులు

ఇంగ్లీషు పుట్టి గిడ్డంగిధరలు :- "మి.సి.కె" రు 62, సాదా రు 58.

అముదపుగింజలు

164 పానుల బస్తా గిడ్డంగిచెల రు 18-2;

వేరుసెనగనూనె

"గాసుగ" రు 182; "ప్రెస్" రు 129;

అముదము

రు 112 (గ్రామధర)

పదునుచేసిన తోలు రు 1 టికి

మొదలు	వరకు
తెల్ల మేకలు (మధ్యరకం)	రు 2 0 0 రు 2 6 0
" (వైపు)	రు 2 4 0 రు 2 8 0
నిద్దుతోలు (8 మొదలు 8 1/2 రతులు)	రు 0 15 7 రు 0 15 10
" (తేలిక)	రు 1 1 6 రు 1 2 3
" బెంగుకూరు (8 మొదలు 8 1/2) రు	రు 1 0 0 రు 1 0 4
" " (తేలికైనరకము)	రు 1 2 0 రు 1 2 6
" (మట్టాడు)	రు. 0 15 6 రు 1 0 0
" (విజయనగరం 7 1/2 7 1/2)	రు 1 0 6 రు 1 0 8
" (ఏలూరు 7 1/2)	రు 1 0 9 రు 1 1 4
గేదోలు	రు 0 9 9 రు 0 18 0
గేదూడతోలు	రు 1 0 8 రు 1 1 0
అవుదూడతోలు	రు 1 9 0 రు 1 10 0

ఆయుధ ప్రయోగ నిర్ణయ చట్టము

ఓ డి పో యె ను

ఇంగ్లీషు యింగ్లీషులకు వైమానిక మాన్యువల్

సేల బాగుచే రైల్వేలు రేలు తగ్గించవలయును

ప్రేమ కాంక్షలు సభా కార్యక్రమము

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 15:— అసెంబ్లీచే ఆమోదించబడిన ఆయుధ ప్రయోగ చట్టము, మరియు అసభి కార్యక్రమములు సేడు ప్రేమ కాంక్షలు సభయందు చర్చించబడెను. హాజరుగాని బహుళతరపున యింగ్లీషులకును యిండియాకును వాయుమార్గమును స్థాపించుటకు చెందు ప్రయత్నములను గురించి ఆలోచనలు జరుపబడుచున్నవి కపర్తిగారికి పార్లమెంటు సమాధానమిచ్చిరి. ఇన్స్టిట్యూషన్లుగా కరాచీకి విమానముల మూలమున ప్రయాణము గావించుట యొకటి. కరాచీయందు విమానములు దిగువను నిర్మించవలసిన బేసుకొరకులను గూర్చు ఆర్థిక సాయనంబు మంజూరయ్యెను. కొనుటకు 90,000 లు వ్యయము గురియు, ఫలము హాంబోర్గ్ నకు మధ్యనుండు ప్రతిఫలముగాని అధికారికముగా ఉంచబడును. ఇందులకు గావలసిన సామానులపై చూపూలు దిగువనున్న రేటుబదింపుపద్ధతిని పనిని ప్రారంభించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము నాల్గులక్షల రూపాయల నీయదలెను. ఈజిప్టుయిండియానుగ్గు వారమున కొకసారి వైమానిక ప్రయాణముకంటే భారమున ప్రయాణమును గావించుట దలంచుటచేందెను. ప్రస్తుతము వత్తుమున కొకసారి ఆర్. ఎ. ఎఫ్. చే యాజిపునకును యిరాకునకును మధ్య నడచుచున్న సర్వసు భావి యం దు యింగ్లీషులకు ను భోవు మార్గము నం ది ది మ కా ము గ నుం దు ను. ప్రస్తుతము దలంపబడుచున్న రీతిని కాంతారా కరాచీలమధ్య వారమున కొకసారి నడచుచుండును. మార్గమును సర్వేచేసి రిపోర్టుచేయుటకు కొలకాలములో వైమానిక మంత్రివర్గము నొక సర్వే పార్టీని బంపుచున్నది.

ఈమార్గమును నడపుటకు యింగ్లీషులదొరతనము సామ్రాజ్యవైమానిక కంపెనీతో ఒడంబడిక చేసెను.

దోపిడి భాగస్వాములు

ఈదోపిడిలో పాల్గొనిన సివిలు కాఫోద్యోగులకు గల అర్హతలలో సమానమైన సాంకేతిక అర్హతలు గాని యింగ్లీషులకు అర్హతలు గాని ఉన్నయెడల ఆర్థికంబు ఫ్యాక్షన్లందు గల సివిలియన్ గెజెటుకు ఉద్యోగులకు గూడ సీదోపిడియందు భాగమును బంట్లపెట్టుటకు యిండియా దొరతనము యోచించుచున్నదని ప్రధానసేనాధిపతి సమాధానమిచ్చెను. దొరతనమీ విషయమై తీర్మానమున కెప్పుడునున్నదియో చెప్పవలెనని భారతదొరతనముయొక్క ప్రతిజ్ఞలను భారతకార్యదర్శి యుడు చెప్పుచును.

వింతనూతన జాతి

సభ పక్కననవునుండ దక్షిణ మలబారు అడవులందు వింత నూతన జాతిని గనుగొనబడిన విషయము దొరతనమునకు యింగ్లీషులకు తెలియదనియు, అచటి అధికారులు వర్తమానమున పరీక్షించుచున్నారనియు సర్వజనప్రసాసేనసగారు సమాధానమిచ్చిరి. విచారణలు జేయబడును అని చెప్పుచును.

సార్వభౌముని రాక

గతసంవత్సరము ఫిబ్రవరి 5 వ తేదిన రైల్వే తాబేదారి ఉద్యోగిగల యిబ్బంది దులను విచారించవలసినదని భారతకాన సభ గావించిన తీర్మానమును యిండియా దొరతన మాజాడింప జాలకుండెననియు, తీర్మానముపై గావించబడిన చర్యనుగొనించి రైల్వేపరిపాలనలకు చెల్లపబడుననియు సర్వ ప్రసాద సర్వాధికారికి హాదోగారు సమాధానమిచ్చిరి. సార్వభౌముడు భారతదేశమును సందర్శింపనున్నాడని బయలుదేరిన వసంతుల సత్వము తమకు చెల్లించునని కపర్తిగారికి చెల్లబడినది.

ప్రజాయత్నము చేయబడిన శాఖల విషయమయి

విచారణ గావించగోరుట

1921 సంవత్సరమునుండి ప్రజాయత్నము చేయబడిన శాఖలయందు ఎంతవరకును కేంద్రప్రభుత్వము పనులను నిర్వహించెను. అవసర స్వభావమెట్టిదయ్యా, అధికార విభజన నిబంధనల క్రింద వెంటవేరును యింకను బనుల గావించవలసియున్నదో దిలకింపుటకు విచారణను సల్పవలసినదని సర్వ ప్రసాద సర్వాధికారి దొరతనమును గోరెను. ప్రజాయత్నము చేయబడిన శాఖల నిర్వహించిన బనులను తెలసికొనుటకు విచారణ జరుగవలయునని తన ఆభి

ప్రాయముని సర్వ ప్రసాద సర్వాధికారి తీర్మానమును ప్రతిపాదించెను. బెంగాలు, మధ్యపరగణాలందు సహితము మంచినీర్యాకార్యములు రాష్ట్రములందలి ప్రజాయత్నము గావించిన శాఖలందు జరుగుచున్నవి దిలకింపుటకు సంశయముగ నున్నదని సర్వాధికారిగారు నడిచిరి. ముఖ్యముగ, ఆరోగ్యము, పారిశుధ్యము, విద్య, వ్యవసాయశాఖలందు విస్తారముగ యింకను మధ్యపరగణాలందు కృషిసల్పవలసి యున్నదని సభ్యుడునుడిచెను. దేశమునకు అటవీలగు వ్యవసాయపరిశ్రమయందు కేంద్రప్రభుత్వము ముఖ్యస్థానమును దీసికొనవలయునని రాజప్రతినిధి చెప్పెను. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు గావించు ప్రయత్నములతో కేంద్రప్రభుత్వము గలసి పనిచేయవలయును. వ్యవసాయభివృద్ధికిని, అటవీశాఖభివృద్ధికిని, సర్వ వి. ఎస్ కర్మగారు గావించిన కృషిని సభ్యుడు ప్రశంసించెను. ఇండియా పరిపాలన చట్టమునందు యాయబడిన సావకాశముల నుపయోగించుకొని విస్తారమునకీ శాఖలందు కృషిచేయవలసి యున్నది.

సర్వ ప్రసాద హయత్తుఖానుగారి ప్రతిఘటనము

తీర్మానమును ప్రతిపాదించుట కంటే ప్రశ్న వేయుటచే సభ్యుని ఉద్దేశము సేరవేరుననిచ్చి సర్వ ప్రసాద హయత్తుఖానుగారు సర్వాధికారి తీర్మానమును ప్రతిఘటించెను.

సర్వ ప్రసాద హయత్తుఖానుగారు గోరూరిపాట్లకొండుపేటలను సమాజేశమునకుగాని లేక సభ్యుడు గోరూ జాతీయ కన్వేషనునకు గాని నుపయోగించునా యని కె. సి. రాయగారు సందేహించిరి. సభ్యుడు గోరూనది గత సంవత్సరమును మడ్డిమేను కమిటి విఫలముగ గావించిన విచారణయందు గలదు. రాష్ట్రీయ కానసములందు గావించబడు చట్టములపై కేంద్రప్రభుత్వమునకు పేత్రనము గలదు. ఈ పేత్రనమును వినియోగించుట యందు కానసమును వ్యాఖ్యానమును గావించుటయందు బెంగాలు దొరతనము మాత్రము సరియగు వాదనను గావించిన కమిటి యెదుట స్పెంసుగారు చెప్పిరి. బర్మా, మధ్యపరగణాలను యిబ్బందిల నెరిగించెను. చట్టమును విచారించుటకు గడు స్వల్పముగ నీయబడిన యిండియా దొరతనము జాడ్డుపన్ను చట్టమువిషయమై ఆక్షేపించెను. నూతన సంస్కరణముల ఫలితముగ రాష్ట్రీయ విషయములందు గావించు కానసనిర్మాణ భార్యత రాష్ట్రీయ సభలపై బడినదని తలంపబడిన సానిక దొరతనము తలంచిన తీమార్పణ గోరెను. కేంద్రప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రీయ చట్టములపై స్వల్పముగ అధికారము గలదని రాయగారునుడిచిరి. భారతీయులకు హానియు, ముఖ్యముగ ఒక సంఘము వారికి యిబ్బందిని గలుగజేయుటకు ఒక కానససభ ఒక చట్టమును దయారచేయుచున్నది. ఆ చట్టము వైసురాయి ఆమోదమునిమిత్తము బంపబడినది. తుదకు రాజప్రతినిధి అధికారములు సర్వ సామాన్యముగ భారతీయులకు లాభము గలుగునీరీతి ఉపయోగింపబడును. ఈ విషయమై మార్పు ఆవశ్యకము గాన్పించదు. ప్రజాయత్నముగావించిన శాఖలందు రాష్ట్రీయ పన్నుల విషయమై యిండియా దొరతనమునకు అధికారముగలదు. బ్రాహ్మణులు చేయబడిన శాఖలపై యిండియా దొరతనమునకును భారతీ కార్యదర్శిని కొంతవరకు పేత్రనము గలదని జాఖ్యుగారు మడ్డిమేను కమిటియెదుట చెప్పిరి. పరిపాలన వృత్తిని బట్టిచూడ తిరిగి విచారణగావించుట యందు లాభ మేమిగలదు? వ్యవసాయము గలదు. యిందు విషయమై భారత ప్రభుత్వ వ్యవసాయ సలహాదారుడు ఉద్యోగి శ్రద్ధజాపుచున్నాడు. రాష్ట్రీయములందలి మంత్రుల బాధ్యతలతో రాయలకమిషను జోక్యమును గలిగించుకొనుటకు ప్రతికలు గర్హించుచున్నవి. మంత్రులకు ప్రస్తుతమందుగల అధికారము కంటే వారధికాధికారము నిష్పడు కొరుచున్నారు.

తీర్మానము దొరతన మంగీకరించెను

కొన్ని మినహాయింపులపై క్రేరారుగారు తీర్మానమును ప్రభుత్వముతరపున అంగీకరించెను. రాయగారు చెప్పిన విషయము లెంతవరకు ఆపదలకు ఎడమిచ్చినో యోచించవలసినదని సభ్యుడు గోరెను. రాజ్యాంగమందు మార్పులు దొరతనము గావించవలయునని దేవప్రసాదుగారు గోరూలేదని తాను గ్రహించుచున్నట్లు క్రేరారు గారు నడిచిరి. రావతినిధి కె. ల. అధికారములను త్యజించుటకు సిలులేదు. ఈ మినహాయింపులపై కేంద్రప్రభుత్వము గావించవలసిన భారములు గలవు. పరిశీలనలనుబట్టి అభివృద్ధిచారణను సల్పుట యిండియా ప్రభుత్వమునకు సాధ్యమును అనుష్ఠాననీయమును నైనచో విచారణ సల్పుటకు యోచించబడునని క్రేరారుగారు చెప్పిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

గౌ. లాలా రామచరణదాసుగారి తీర్మానము

అయిదువందల మైళ్ళకు అంతకు మించిన దూరమును రైల్వేపై గొనిపోబడు జేగనుబరువుయొక్క సేలబాగుచే ప్రత్యేకముగ నభారేటులను నీయవలసినదని లాలా రామచరణదాసుగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. సేలబాగు పరిశ్రమయొక్క ప్రాముఖ్యమును లాలాగారు స్పష్టీకరించిరి. దేశమునందు బెక్కు-శాకములందు సేలబాగుగలదు. పరిశ్రమల ఉపయోగము నిమిత్తము తగినంత బాగు చాకగ లభించుటలేదు అందుచే దేశముందు, ముఖ్యముగ ఉత్తర హిందూస్థానముందు పరిశ్రమలకు చాల యిబ్బంది గలుగుచున్నది. బొగస్స మోసికొనిపోవు

టచే రైల్వే నష్టము వచ్చుచున్నది. పరిశ్రమాభివృద్ధికునుకూలముగ మోతలేదు నమూలుచేయవలయును. బొగగునలందుండి దూరమునకు గొంపోబడు సరకుపై నూటికి రూ. 25 రూపాయల దగ్గించినను కేంద్రప్రభుత్వమునకు నష్టమురాదని సభ్యుడు నడిచెను. కలకత్తానుండి ఎగుమతిచేయబడు బొగపై ముదరానీయులను యిటీవల చట్టము ఆమోదించబడినది. పదిలక్షల టన్నులబొగను మాత్రమే ఉత్తరహిందూదేశమున కెగుమతి చేయబడుచున్నది. తాను విశేషముగ నభా జాపించునని గోరూ లేదని సభ్యుడు నడిచెను. ముడివస్తువులు, తయారుచేయబడిన వస్తువుల మోతపై తాతాకంపెనీకి ముదరాయ బాధుల కంగీకరించి నందులకును, విదేశముల కెగుమతిచేయబడు బొగపై ముదరానీయులకును అంగీకరించుటచే సభ్యుడు సంతసించెను. భారత పరిశ్రామికాభివృద్ధికొరకు సరకులమోత రేటు మిక్కిలి తగ్గించవలసి యున్నదని టారిఫుబోర్డు సీనునున్నము పరిశ్రమను గురించి గావించిన విచారణ నివేదికయందు రిమార్కు గావించెను. చాకగా సేలబాగు లభించనందున సేలకొరిది పేజీకొరి నిద్రబోవుచున్నది. తాను గోరూ సౌకర్యములను గావించుటకు విచారణ మనావశ్యకమని సభ్యుడు చెప్పెను. తినుబండారము లెగుమతిలేని మాంద్యసమయముందు తాను నభారేటులను జూపవలసినదని గోరూచున్నాననియు, 1919 వ సంవత్సరమునందుగల ప్రాతరేటులను వనూలుచేయవలసిన దని గోరూచుంటినియు సభ్యుడు గోరెను.

డా॥ ద్వారకనాథ మిత్తరుగారి సవరణ

వర్తకము మందముగ నున్న కాలమందు మామందల మైళ్ళకు రైగ తీసికొనిపోబడు బొగపై ప్రత్యేకపు సౌకర్యములను జూపుచు రేటులను దీసికొనవలయునని డాక్టరు ద్వారకనాథ మిత్తరుగారు తీర్మానముపై సవరణ ప్రతిపాదించిరి. సాధ్యమునంత వరకు పిలుగలవోటు లండెల్ల దేశీయ పరిశ్రమ లభిస్తూది బొందుటకు రైల్వేలు చూడవలయును. అధిక కష్టముపై బెంగాలునందలి సేల బొగ వర్తకము నడపబడుచున్నది. సేల బొగ పరిశ్రమక్షేమముకొరకేకాక, దానిపై ఆధారపడియున్న యితర పరిశ్రమల లక్షణము నిమిత్తము ముఖ్యముగ సేలబొగ పరిశ్రమను రక్షించవలసియున్నది. ఉత్తర హిందూస్థానమునందలి పరిశ్రమాభివృద్ధికి అనుకూలమందు సేలబొగపై రేటు ప్రతిబంధకముగ నున్నదని యిటీవల ఆసానియేటెడ్డు వాణిజ్యసంఘము తీర్మానించెను. దూరము గొంపోబడు బొగపై మోతకూలి చాల వరకు దగ్గించవలయునని ద్వారకనాథ మిత్తరుగారు నడిచిరి.

ప్రభుత్వము యొక్క ప్రతిఘటన

దొరతనము తరపునవాదోగారుతీర్మానమును ప్రతిఘటించెను. సేలబొగపై మోత రేటును తగ్గించుటకు దొరతన మంగీకరింప జాలదనియు, ప్రభుత్వము అవలంబించు విధానమందు ప్రస్తుతిము మార్పులను గావించుట కంగీకరించదనియు హాదోగారు నడిచిరి. దూరము గొంపోబడు సేలబొగపై మోత చార్జీని దగ్గించుటకు దొరతన మాలోచించుచున్నది. సాధ్యమైనంత తగ్గితముగ రేటును తగ్గించవలయునని ప్రతిపాదకుని అభిప్రాయమైనచో, దొరతనముయొక్క అభిప్రాయము సభ్యుని అభిప్రాయముతో నేటిభవింపుచున్నది. ఒక స్కేలు ప్రకారముగ బొగమోత రేటును తగ్గించుటకు దొరతనము జూచుచున్నది. గత సంవత్సరములో బోల్షిమాడ గడచిన అయిదుమాసములందు రైల్వేల ఆదాయము రూ. 125 లక్షలు తగ్గెను. తట్టుబడి ఖర్చులను దగ్గించుట సాధ్యముకాదు. అసంబ్ధియందు సర్వ ఛార్జెసుయిన్నీను గారు మడిచిన ప్రకారముగ, నాల్గువందల మైళ్ళకు హాటిన దూరమునకు గొంపోవుటకు నూటికి రూ. 10 లు తగ్గించినను రూ. 30 లక్షలు నష్టమువచ్చును. ముందు సేలలో రైల్వే కాన్వరెంసు సంఘముతో దొరతనముసంప్రదింప తలచెను. దూరము గొంపోబడు సేలబొగపై మోతకూలి తగ్గించవలయునని దొరతనము అంగీకరించుచున్నను ప్రకృతిమందు తీర్మానమును దొరతన మంగీకరింపజాలదు.

సేత్నాగారి ఆశాభంగము

దొరతనముయొక్క సమాధానము సేత్నాగారి కాశాభంగము గావించినది. తాతాకంపెనీకిని, మరి యితర కంపెనీలకును జూపబడిన నభారేటులు సౌకర్యములు గాగ వ్యాపారపద్ధతియైనయెడల, యితరులకు యీ సౌకర్యములను జూపుటయందు అభ్యంతర మేమిగలదో తనకు బోధపడకున్నదని సేత్నాగారు నడిచిరి. ఈవిషయమై హైందవులమాత్రమేగాక యూరోపియను వాణిజ్యసంఘములుగూడ యొకేభావమును జూపుచున్నవి. నూటికి పదిరూపాయలు ఉత్తరయిండియాకు గొంపోబడుబొగపై దగ్గించినచో పదిలక్షలమాత్రమే నష్టము గలుగును. ఆదాయము తక్కువగ నున్న కాలమందు ముప్పదిలక్షల రూప్యములను రైల్వేలు బోగట్టుకొనజాలవని హాదోగారు నడిచిరి. పరిశ్రమలకు గలుగు లాభముతో నాలోచించిన యెడముప్పదిలక్షలు నష్టముని యెంచజాలము. బొగపై రేటులనుదగ్గించుటకు దొరతనము యోచించుచున్నదని హాదోగారు చెప్పి సభ్యుల కన్నీరును దుడుచుచున్నారు. కాని ఎప్పుడు తగ్గింపనదియు దొరతనసభ్యుడు చెప్పడయ్యెను అని సేత్నాగారు నడిచిరి.

సేలబొగపై మోతకూలి దగ్గించి ఉత్తరయిండియా యందలి పరిశ్రమలకు సహాయ మీయవలయు నను అభిప్రాయ

ముతో శిక్షించియున్నాడు. హైదరాబాద్ యిచ్చిన సమాఖ్యనుపై తీర్మానము నామోదింపవలయునని కొరతనుపట్టుకొని డి.ఎం.ఎ. కేసులకు తా నంగీకరించనని మేజరు అక్బరు ఖాను గారు నుడివరి.

తీర్మానమును గట్టిగా సర్ ఉమాదాసు ఖానుగారు బలపరచిరి. అనధికారసభ్యులందరు నే క గ్రీ వ ము గ నుండవలయుననియు, కొరతను లొంగవలయుననియు సర్ ఉమాదాసు ఖానుగారు నుడివరి. ఈ విషయమందు భారతీయులందు భేదాభిప్రాయము లేదు.

సర్ మేనగీ దాదాభాయి

హైదరాబాద్ దెలిసిన అంగీకరించి, రైల్వేల ఆదాయముతో బోల్చిచూచినయెడ ముప్పదిలక్షలవరకు లెక్కలేదని సర్ మేనగీ దాదాభాయిగారు నుడివరి. దూరముగ గొంట్లోను బొగ్గుపై స్వల్పముగ లేకుంట్లించినయెడ కొరతనుపట్టుకొని సమాఖ్యను రాదు. తగ్గింపులేము ఎప్పటినుండి ఉపక్రమించబడుచున్నది తీర్మానము దుపహరించలేదు. తీర్మానము స్వల్పముగ లేదు. ఈతీర్మాన ఫంగీకరింపబడినచో ముందునెలలో జరుగనున్న రైల్వేకాన్ఫరెన్సు సంఘమునందు యీ విషయమై చర్చింపవచ్చును. కాబట్టి తీర్మానమును కొరతను మంగీకరింపవలయునని సర్ మేనగీ దాదాభాయిగారు గోరిరి.

విదేశీయులకు నేలబొగ్గు రవాణాచేయబడుట యందు కొరతనుపట్టుకొని 22 1/2 లక్షలను త్వరితమున అంగీకరించి స్వల్పసౌకర్యములను గావించుట కేలదొరతనుపట్టుకొని పరిపాలన లాభానామ చరణ దాసు గారు ప్రభుత్వమును బ్రతినిధిం చేసు. బొగ్గు కేటగింపు ట చే బొగ్గు పరిశ్రమ అభివృద్ధి అగుటకు సాధనముగ నుండును. ఈతీర్మానమును ఓడగొట్టుటకు కొరతను అధికార బలము నుపయోగించవలదని లాభానామచరణ దాసుగారు గోరిరి.

తీర్మాన మంగీకరింపబడెను

దాక్టరు ద్వారకనాథ మిత్రుగారిసవరణ ఓడిపోయెను. మొదటి తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. తీర్మానముపై వోటు చేయవలయునని కొరతను గోరిరి.

తదనంతరము ఫలహారము నిమిత్తము సభ లేచెను.

రాజప్రతినిధి సందేశము

ఫలహారానంతరము స్టేటు కాంసిలు సమావేశమైన పిదప 16 వ తేదీ గురువారమునాడు ఉదయం 11 గంటలకు స్టేటు కాంసిలు సభయందు సభ్యులను హాజరుకావలయునని రాజప్రతినిధి పంపిన సందేశమును కాంసిలు అధ్యక్షుడు సభ్యులకు చదివి వినిపించెను. సభయందు అనధికార సభ్యుల సంఖ్య పంచబడెను.

ఆయుధప్రయోగ నిర్ణయచట్టము

తన ఆయుధప్రయోగ నిర్ణయ చట్టముపై జరుగు చర్చను వినుటకు డి.ఎం.ఎ. రంగారావుగారిచర్చ ముగియుటకు పూర్వము గోరిరి గూర్చుండిరి.

గౌ. వే. రామదాసు పంతులుగారి ఉపన్యాసము

ఆయుధప్రయోగముచేసేగుంపునదరిమివేయుటకుపూర్వము కొన్నిపరిశీలనలందు ముందుగ హెచ్చరిక గావించవలయునని సెప్టెంబరు 9-వ తేదీన భారతకానసభయందు ఆమోదింపబడిన చట్టమును యోచించవలయుననిగౌరవనీయులగు వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు ప్రతిపాదించిరి. ప్రతిపాదనపై రామదాసుపంతులుగారు ఏబదినిమిషములకు మాట్లాడుటకు తీసికొనిరి. చట్టముయొక్క చరిత్రకు వివరించి సభ పుట్టుక కాలమందుండియు విషయమును గురించి యోచించుచున్నదని రామదాసు పంతులుగారునుడివరి. స్టేటుకాంసిలుయొక్క అరంభ సమావేశమందు 1911 ఆక్టోబరు 12 తీర్మానము ప్రతిపాదించిన తీర్మానము యీ చట్టమునకు బీజ్ శ్రీనివాసయ్య గతనాలుగు సంవత్సరములందుండి పరివర్తనను గొంది చట్టరూపమును ధరించిన భారతకానసభయందు ఆమోదింపబడిన చట్టమును తుది సమావేశమందు ఆమోదింపవలసినదని రామదాసుపంతులుగారు స్టేటుకాంసిలు సభ్యులనుగోరిరి. తనవంటి దుర్మార్గులగు స్వరాజ్యవాదులు యీ చట్టముయొక్క నిర్మాతలని దలంచవలదు (సభ్యులు) ప్రభుత్వముయొక్క బలమును అంగీకరింపవలయునని తగ్గింపుల కొల్పని కేటగింపుల వి. ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రి వివాదబహుదారు రంగారావుగారు యీ చట్టమునకు జనక్యలు. సర్. పురుషోత్తమదాసు, సర్. శ్రీనివాసఅయ్యగారు వంటి వారితోచట్టమును బలపరచుచున్నారు. పదమూడు హెచ్చరికలచే చట్టము భారతకానసభయందు ఆమోదింపబడెను. అనంతరమైనంతకంటె అధికముబలమును సుద్యోగులు ఉపయోగించుటకు ప్రభుత్వమంగీకరింపదని రామదాసుగారి యుక్తి సంగతులను గలగు అధిక ఆపాయమును తప్పించుట కవసరమైనంతకంటె సభిప్రకాశనమును కొరతనుగావించుటకు బాల్యనశాలలని సభ్యుడెరుంగును. కాని, జియను బుఖాలాఖాన్ వంటిదొరతనులను ముందు జరుగకుండవలయును

ప్రజలయందు తీవ్రముగ కోరికగలదు. భూతిదయ, అవసరము అను ఎల్లరను గుర్తించునామ్రమలపై చట్టము ఆమోదింపబడెను.

ఆయుధప్రయోగ నియమములు

ఆయుధాధారణాన్ని అను అవసర సందర్భమైనప్పుడే తుపాకులను ప్రేల్చి గుంపును దరిమి వేయవలెను. ఆయుధ ప్రయోగము గావించుటకు పూర్వము తొలగిపొమ్మని గుంపునకు ముందుగ హెచ్చరిక ఉద్యోగులు గావించవలయును. అక్రమ సంఘమును ఆయుధప్రయోగముచే దరిమివేయబడిన వెంటనే ఆయుధ ప్రయోగము గావించుటకు హుకుంయిచ్చిన ఉద్యోగి సమాపమందున్న మొదటితరగతి మేజర్స్ తీరునకుగాని ప్లానిక ప్రభుత్వమునకుగాని రిపోర్టును దాఖలు చేయవలయును. అక్రమముగ ఆయుధ ప్రయోగముచే గాయము లొందిన వ్యక్తిగాని లేక గాయములు దిని మడసిన మైనరుయొక్క సంతతుకుడుగాని (గార్డియన్) ప్లానిక ప్రభుత్వపు టు తరపున వొందకయే కేసుచేయ నధికారము గలదు. అనవసరముగ రక్తపాతమును లేకుండ కేయలుకును నిరాధారముగ ఆరోపణముల నుండి ఉద్యోగిని రక్షించుటకును నిర్దోషులకు వారలను అక్రమ ఆయుధ ప్రయోగమువలన గలగు భాదలనుండి గాపాడుటకును ప్రతి సెక్షనును చట్టమునందు చేర్చవలసిన ఆవశ్యకత గలదని రామదాసు పంతులుగారు సువ్యక్తముజేసిరి. గవర్నమెంటు ఉద్యోగులను రక్షించుటకు చట్టమునందుగల నిబంధనలను వివరించినపిదప ముద్రసిద్ధ యింగ్లీషునామాయమాత్రలభిప్రాయములను ప్రోడీకరించిన అనంతరమందు ఆయుధప్రయోగ నిర్ణయచట్టమునుగురించి యోచించవలసినదని రామదాసు పంతులుగారు గోరిరి.

ప్రభుత్వ ప్రతినిధులను

రామదాసుపంతులుగారిధారాశక్తి వక్ర్యత్యమునుమెచ్చి, కొరతనుపట్టుకొనిరదయాంతరమును, సానుభూతిని దెల్పి, తీర్మానమును ప్రభుత్వసభ్యుడు క్రేరారుగారు ప్రతిపాదించిరి. దొమ్మియందు ఉద్యోగి కావలసినది మరుకు, మెలకువ; సాహసము వివేకముతో, కాంతముతోగూడిన పని. ఈ సర్వవిషయములందు ఉద్యోగి కార్యభారమును చట్టము అధికము కేయము న్నది. ఇంగ్లాండునందు గల చట్టములేని యీ చట్టము నిర్మింపబడినదని దెల్పబడుచుండెను. యింగ్లీషు కానసమప్రకారము అల్లరిని ఆచివేయుట యింగ్లాండునందలి ప్రతిపాదనయొక్క బాధ్యతయే ఉన్నది. మేజర్స్ తీరుచే ప్రకటన చదువబడిన పిదప కడకుండ నుండువాడు సేరమడుగ యింగ్లీషు కానసమెంచుచున్నది. ప్రకృత చట్టము కానసమప్రకారముగ సంచరించువానిని రక్షించుట లేదు. అది ఉద్యోగిల నంతకంటె కాపాడుట లేదుగాని అది దొమ్మిచేయువారలను రక్షించుచున్నది. ఈచట్టము యొక్క ఫలమేమన, ఉద్యోగులవివేక జ్ఞానమున శివతేజవారలను యంత్రములుగ మార్చును. అంతియకాక దొంగల గుంపులను దరిమిలేమి పోలీసు ఊరకొనియుండవలసి వచ్చును. చట్టము ప్రకారముగ రిపోర్టు ముఖ్యసరము. అది 24 గంటలలో ప్లానిక ప్రభుత్వమునకు దాఖలుచేయవలయును. దొమ్మివిషయమే పరిశీలనకు దెలిసికొనుటకు మూడునాల్గవినములు బట్టును. 25 గంటలలో తయారుచేసిన రిపోర్టుయొక్క లాభ మేమి? అంతియకాక రిపోర్టు పల్లెటూరుమొట్టమొదట నుండవలయును. దానిని తయారుచేసినవారిమీదనే అది ప్రయోగింపవచ్చును. ఏలన, చట్టము నందలి తుది నిబంధనప్రకారముగ ప్లానిక ప్రభుత్వముయొక్క అనుమతిలేకయే, ఉద్యోగిపై అభియోగము చేపట్టును. క్రిమినలుకోర్టులో తనవేననే ఉపయోగించుటకు పరిశీలనకు ఏ ఉద్యోగియైనను రిపోర్టుచేయునా? తుపాకులను తప్పుగా ఉపయోగించిన ఉద్యోగిపై అభియోగము దెచ్చుటకు పూనుటయందు న్యాయముగాని, వివేకముగాని తుది నిర్ణయముజూపులేదు. అట్టి నిర్ణయముచే ఉద్యోగిని ప్రభుత్వ సాంధ్యమునకు సందర్భమును గోలుపోయెదరు. ఈవిషయమందు ఇంగ్లాండునకును భారతదేశమునకును భేదముగలదు. భారతదేశమందు జరుగు దొమ్మియందు మతావేశము గలదు. అది చల్లగుటకు చాలకాలము పట్టును. అది చల్లగునంతకంటె తుపాకులు అన్యాయముగ ప్రేల్చబడెనను వదలి కోర్టుభావములను బురికొల్పును. సమయమునుబట్టి పగ దీర్చుకొనుటకు వేచియున్న వారల జాతిని ఉద్యోగులను ద్రోయుటకు రామదాసుపంతులుగారు జూచుచున్నారు. చట్టము ఆమోదింపబడినచో, లా ఆర్డరులను కాపాడువారలకు ప్రోత్సాహము తగ్గి, కానసములను ధిక్కరించు వారలకు ప్రోత్సాహము గావించును అని కొరతసభ్యుడు క్రేరారుగారు దెల్పిరి.

చట్టమును బలపరచును, ప్రతిపాదించుచును సర్ మేనగీ దాదాభాయి, సయ్యద్ రాజాల్, ప్రధానసేనాధిపతి, సేత్తూ, సర్ ఉమాదాసు ఖానుగారు, పి. సి. దత్తుగారు ఉపవ్యసించిరి. ప్రతిపక్షులకు సమాధాన మిచ్చును రామదాసుపంతులు గారు దీర్ఘపవాసమును గావించిరి. చర్చను శ్రేణాథుగారు సంగ్రహముగ వివరించి రామదాసుపంతులుగారి తీర్మానమును బ్రతిపాదించిరి.

గూడుగంటలసేపు రామదాసు పంతులుగారి తీర్మానముపై చర్చజరిగిన పిదప స్వరాజ్యవాదియగు రామదాసుపంతులు

లుగారు రంగారావుగారి ఆయుధ ప్రయోగనిర్ణయ చట్టముపై గావించిన ప్రతిపాదన ఓడిపోయెను.

17-వ తేదీన రాజప్రతినిధి స్టేటుకాంసిలు సభయందు సభ్యులించెదరు. (అ. ప్రె.)

40 వ కౌన్సిలర్

అధ్యక్షుల

కాన్సురు, సెప్టెం 16-40:-కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులకు మొత్తముమీద 13 రాష్ట్రములు మనుష్యులను పేర్కొన్నవి. వానిలో 10 రాష్ట్రములు సోషలిస్టు కొరకును (8) రాష్ట్రములు యస్. సి. కేటగిర గారికొరకును వోటిచ్చినవి. మధ్యరాష్ట్రములు మరాఠీమహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయ సంఘములు కేటగిర గారిని నియోజించినవి. కర్నాటక బీహారు శిల్పి సంయుక్తరాష్ట్రములు జొంబాయి సింధు, అశ్విరు, అస్సాము పం జాబు, దు త్త, ర్ వారు సో జి నీ దే వి గారిని కోరు చు న్నారు. తక్కిన రాష్ట్రములను కొద్దికాలములో తమ కామములను తెలియజేయును. అ. భా. కాంగ్రెసులో సమావేశమైన పిమ్మట సన్యాససంఘమువారి తీర్మానము బయల్పడును.

చందాలు

ఇంతవరకు సన్యాససంఘమువారు కాన్సురు నగరము నుండియే చందాలను వసూలుచేయుచున్నారు. సెప్టెంబరునుండి రాష్ట్రములో మరెన్నిచోట్లకుగూడ పోవుచున్నారు. ఇతర జిల్లా పట్టణ కాంగ్రెసు కమిటీలవారు ను యిట్లే కాంగ్రెసు కొరకు చందాలను వసూలు చేయుదురుగాకయని సన్యాససంఘమువారు కోరుచున్నారు.

వలంటీరులు

జేయిమండి వలంటీరులను చేర్చుకొనవలసినదని ఆడుగ, కొన్నిదురుహాలు పొడమినవి. ఇది సంయుక్తరాష్ట్రములకొరకే యుద్ధేళింపబడినది. కావలసిన సంఖ్య నీ రాష్ట్రమునుండియే వలంటీరు బోర్డువారు చేర్చుకొందురు. వీరికి కొంత శిక్ష నొసంగవలెనని బోర్డువారు తలంచుచున్నారు. ఇందుకొరకు జేరువేసు చోట్ల కాంగ్రెసు లేర్పరు ప బ డు ను.

ప్రదర్శనము

శిష్టసహాయ రామస్వరూప్ గుప్తాగారు ప్రదర్శనసంఘముపని చూచుచున్నారు. వీరు పండిత జనపరాలలో సాహసాగారి సాయముతో ప్రదర్శన వస్తువులను పంపవలసినదని ఫరలగు వ్రాచుచున్నారు. ఈ ప్రదర్శనలో చిత్రకళాభాగం కూడనుండును. దీనిపై లక్ష్మీచిత్రకళాప్రదర్శనమునకు జాయంటు సెక్రటరీగానుండిన రాయకృష్ణదాసుగారు (బహారసు) తని భీష్మచేయుదురు. దు కాణములు కావలసియున్నవారు ప్రదర్శనకాళా కార్యదర్శికి వ్రాసుకొన శ్రాధితులు. (అ. ప్రె.)

ప్రభుత్వ ఆయుధాగారములో దొంగతనము

లాహారుజిల్లా రామారు గ్రామములో ప్రభుత్వము వారి ఆయుధాగారములో సెప్టెంబరు 16 తేదీ రాత్రి కొంతమంది దొంగలు తాళములు బ్రష్టులకొట్టి ప్రవేశించి కొన్ని పిస్తోలును ఆధరణములను బట్టలను నల్లమందును దొంగించిరి. పోలీసువారు విచారింపుచున్నారు. కాని యింత వరకు దొంగలు పట్టుబడలేదు (అ. ప్రె.)

మద్రాసు అండు సదరన్ మరాఠా

రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కోటేలు చేయబడినది.

నోటీసు

వాలాజాగోడ్డు, తిరువలం స్టేషనులకున్న 69/16 మైలునంద ముకుందరాయపురము అను క్రొత్తస్టేషను బండ్లవక్రముచేయుటకు, ప్రయాణీకులను, పార్శ్వలను, సరకులను బుక్కుచేయుటకు 25-9-25 తేదీన తెరవబడును. సదరు తేదీ నుండి ఈదినవ తెలుపబడినబండ్లు అచ్చట ఆగును.

డౌన్ బండ్లు

ముకుందరాయ	నం 15	నం 11	నం 19
పురము			
చేరుట	ప 10 గం 25 ని సా 5 గం 3 ని	రా 1 గం 2	
బయలుదేరుట	ప 10 గం 28 ని సా 5 గం 5 ని	రా 1 గం 4	
		అప్ బండ్లు	
	నం 12	నం 16	నం 20
చేరుట	ప 10 గం 0	సా 4 గం 25 ని	రా 2 గం 1
బయలుదేరుట	ప 10 గం 2 ని సా 4 గం 41 ని	రా 2 గం 18	

సారస్వతసంఘములవలన ప్రయోజనములు

శ్రీ మల్లాది వెంకటరత్నం పంతులుగారి
యువస్వరూపము

దేశోదారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారి రథ్యక్షత వహించిరి

మల్లాదిపేట మోస్తూరు ఆంధ్రవిద్యార్థుల సారస్వత సంఘము తరపున నిన్నటి సాయంకాలము వెంకటరత్నం పంతులుగారు సారస్వతసంఘముల వలన ప్రయోజనముల గురించి యువస్వనిందిరి. దేశోదారక కాశీనాథరావు పంతులుగారి రథ్యక్షత వహించిరి. పాఠశాలయందలి ఉపాధ్యాయులు పలువురు సభ కరుడెంచిరి.

పాఠశాల ప్రధాన తెలుగు పండితులు ఆదివారం యాద్యురైగాను అక్కడులను, ఉపన్యాసకులను ఆహ్వానించుచు వారిరువురు దేశమునకు భాషకు గావించిన అనల్పనేన నుగ్గడించిరి.

అధ్యక్షులు

ప్రాథమికములతో సభాకార్యక్రమ మారంభమాయెను. పిదప అధ్యక్షులు ప్రస్తుతాంశముపై మాట్లాడుచు చెన్నపట్టణమునందలి కళాశాలలన్నిటియందు నిట్టి సారస్వతసంఘములున్నవియు ఎన్నవన కాలమునందు పాఠశాలయందలి విద్యావిధానమున కాంగ్లభాషయే మూలాధారముగ నున్నదని పట్టికి మాతృభాషలోనే విద్యలన్ని బోధింపవలయునని నెనెటు మున్నగు విద్యాంగసంస్థలలో నిట్టివి కొందరు ప్రయత్నములు గావించుచున్నను అట్లు జరుగుటలేదు. కారణ మేమి? ఆంగ్ల భాషావిద్య మొహ మింకెల్లరు నశించెను. దేశభాషల నేర్పిన ఉద్యోగములు లభించినందున ఆంగ్లభాష నేర్పికొనుట ప్రతివారి కావశ్యకమైనది. ఇట్టి సారస్వత సమాజములవలన ఉపయోగము లెన్ని యన సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీయ పలు విషయములపై అనుభవకవేద్యులు, బుద్ధికుశలు నగు వారియొక్క ఆభిప్రాయముల నాకర్షించి వానిని చర్చించుటకు ఇతరులకు బోధించుటకును వీలగును. అందుచే మాతృదేశ, భాష నేనల గావించినవారగుదురు.

అయినను ఆవరణలేమిచే భాషపై యభిమానము తగ్గినది. అభిమాన ముండున కాలములేదు. ప్రతి విషయమున ఆంగ్ల భాషావిద్యారా నభ్యసించుటచే భాషములును ఆంగ్లభాషయందే విర్పడుచున్నవి. అందుచే నవాజవిజ్ఞాన మభివృద్ధి గాంచుటలేదు కాన వీలైనంతవరకు మనసూత్విభాషయందే విద్యాభ్యాసమొనరింపవలెను. మనదేశమునం దేశోదారిమందియో పట్టణనివాసులు తప్ప 100 కి 80 వందల వల్లెటూలయందే నివసించుచున్నారు. అట్టియెడ ప్రాథమిక నిర్వహణ విద్యను ప్రవేశపెట్టినను ఇంక నెన్ని యెరుముకోగాని విద్య సంపూర్ణ వికాసమును గాంచబోయివిజ్ఞానముతో బాటు రాజకీయవిషయములను మరువ వీలులేదు. సాంఘిక వైజ్ఞానిక రాజకీయములన్నియుపరస్పరముగలసియేయున్నవి మనమిట్టివరకు ఆంగ్లములో బడియంటిమి. దేశమునం దెల్లరు విద్యావంతులై ననుగ నుండవలెనను నభిలాష ప్రకృత మందెల్లవల వ్యాపించియున్నది అట్టిసమత్వము గలుగవలయుననిన మాతృభాష మూలముననే గలుగవలెను 90 సంలనుండి దేశములో విద్యాలయములుండి ఆంగ్లభాష వ్యాపించినను విజ్ఞానము వృద్ధిచెంది విమర్శనజ్ఞానము లేకపోవుటకు కారణము మన విద్యావిధానమునందు గోపమే విజ్ఞానము వ్యాప్తి నొందుటకు భానములై భాష ముఖ్యముగాదు. దేశభాషలవ్యారా విద్యల నేర్పిన భాషవికాస మేర్పవలదు. విద్యాభ్యాసావృత్తిగా రిట్టి ప్రయత్నమును చేయ నశక్తింపిరి గాని ఎంతవరకు కొనసాగినో తెలియదు. ఇప్పుడది ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో కానినీయువారును దేశభాష యొక్క పరమవిషయముగ నేర్పరవ ప్రయత్నించుచున్నారు. ఆంగ్లములు సద్భాషముతోడనే విద్యాలయములను కళాశాలలను స్థాపించియుండవచ్చును. కాని వారి రాజకీయ వ్యవహారములు నడుచుట కాంగ్లవిద్యయే అవసరము. అందుచే ఆంగ్లభాష నేర్పినవారెల్లరు ఉద్యోగములకై ప్రయత్నించితే గాని చిత్తశుద్ధి పాటుపడుటలేదు. అట్టి భాషానేప సలుపుట కిసమాజము లుపయోగపడగలవు."

శ్రీ మల్లాది వెంకటరత్నం పంతులుగారు

దీని కాల ముపక్వమయి కళక్షత నందున సంక్షిప్తముగ మాట్లాడుచు తెలుగుభాషయందలి వసుచరిత్ర, మనుచరిత్ర మున్నగు ఉద్గ్రంథములేగాక భూగోళశాస్త్రములు, దేశ చరిత్రలు వార్తాశ్రుతి లాదిగాగల సమస్తమును వాఙ్మయము క్రిందిచే పరిగణన పలవలెననిరి. అందును ముఖ్యముగ వార్తాశ్రుతి కల మూలమున గలుగుమేలు మరి ఎట్టి పుస్తకములచేతను లభించుటలేదు. అందుచే ప్రధాన వార్తాశ్రుతిలను జదువవలెను. సమస్తసహితములు వార్తాశ్రుతిలమూలమున కరతావలకములు గాగలవు. పాఠశాలలో జెప్పెడి తరగతి పుస్తకములనే గాక ప్రపంచజ్ఞానమును వృద్ధిచేసికొన నప్పుడో యొకప్పుడు

లాభకారిగాగలదు. పాఠశాలలందు ప్రస్తుతము నేర్పబడు విద్య లేందుకును కొరమాల్పినవి. స్వశక్తి చేపలు విషయములను నేర్చుకొనుట కిపు డనుకూల పరిస్థితులు గలవు.

దేశావర్తికము

మనదేశమున కెప్పుడో యొకప్పుడు స్వరాజ్యము రాక తప్పదు. దానికై మన మీ నాటినుండి సంసిద్ధులము గావలెను. రాజకీయములందు కృషి సలుపుటయే కాక శారీర బలమును సంపాదించవలెను. స్వతంత్రము నిలుపుకొనుటకు మనోబలమే గాక శరీరబలమును అత్యంతావశ్యకము. నేటి విద్యార్థులు విద్యను ముగించుటకు పూర్వమే తలలు నరసి పటుత్వ ముడిగినవారగుచున్నారు. అందుచే పుష్టిని గలిగించు ఆహారమును భుజించుచు తగువ్యాయామమును చేయుచుండవలెను. దేశమునందొక సంఘమును తేలిక సంఘము అనిచి వేయ జాలకుండుటయేగాక స్వరాజ్యానంతరము రావగు విదేశీ దలదయాత్రలు మున్నగు ఉపద్రవములనుండి తప్పించుకొనుటకును దేశావర్తికము ముఖ్యకమే. నేడు బలహీనత వలన పిరికిగుండెలు గల వారమై యున్నాము. ప్రస్తుతము బలముగలవానిదే రాజ్యము నీతులు జెప్పెడివారిది గాదు. కావున విద్యార్థులెల్లరు ముఖ్యముగ నీరెండు విషయముల గమనించి కృషి సలుపుదురని యాశించుచున్నామని పల్కిరి.

అధ్యక్షులు సభాకార్యక్రమమును ముగించుచు మున్ముందు జీవయాత్రను గడపుట కిపుడు సిద్ధపడుచుండు విద్యార్థులు విశ్వప్రయత్నములచేగాని ఆర్థికముగను, దేశావర్తికమునందును, విజ్ఞానమునందును అభివృద్ధిని గాంచలేనని పల్కిరి. అందును మనదేశమునందనేకవారి మతకుల భేదములు గలవు. కావున అననుకూలపరిస్థితుల నెదుర్కొని పైకిరావలెను. విద్యయొక్కముఖ్యోద్దేశ మెచట నైనను జ్ఞానపము, సార్వజన, మోక్షప్రాప్తియే కాని ప్రస్తుతము ఉద్యోగాభిలాషయే ఎల్లరును పీడించుచున్నది. విద్యావిధానమునందలి లోపమే ఇందులకు కారణము. శరీర మనో దౌర్బల్య హేతు వయ్యదియే. మనదేశ పరిశ్రమలను, కళలను పోషించుట ఎల్లరుకు ప్రధాన కర్తవ్యము.

ఉన్నతాశయ మావశ్యకము

సంకల్పము గొప్పదిగానవుడు ఫలితమును దానిననుసరించి యుండును. కాన విద్యావిధానమునందలి ఆశయములను ఆదర్శములును మార్చునొందవలెను. ప్రజలయొక్కయు, ప్రభుత్వమువారియొక్క లక్ష్యములందు చాల అంతరము గలదు రాజకీయ ప్రాముఖ్యము గలదని సర్. పాల్ గ్రో గారు రాట్నము లను పాఠశాలలో నుంచరాదనిరి. కావున మనమార్గమునం దనేక యాటంకములు గలవు. స్వరాజ్యమును నిలుపుకొనుట కొక శరీరబలమేగాక మనోబలమును అత్యవశ్యకము. ఆరోగ్యమునకును బలమునకును చాల భేదము గలదు. మన యారోగ్యమును గాపాడుకొనుట ముఖ్యము. పవిత్రాత్మదేశములు పశుబలప్రాధాన్యములై ఎట్టి ఘోర విప్లములకు లోనగుచున్నవో గాంచుచునే యున్నాము. గాన కత్తికటారులపైనే ఆధారపడి యుండరాదు.

ముగింపు

చివ్వుతనమందు సిరపంకల్పముతో కృషిపరిపినగాని రాగల కాలమునందు వృద్ధికిరాజాలరు. అభ్యాసముచే జ్ఞాన మభివృద్ధి నొందగలదు. దేశమునకు మీరెల్ల రక్షకులుగ నుండు సమయము రాగలదు. అందులకై లక్ష్యములతోయూ హృద్యదేశముపై నుంచి నేటినుండియు ఇట్టి సమాజములవ్యారా గట్టి పయత్నములు సలుపవలెను

పాఠశాల తెలుగుపండితులలో నరసింహారావు నాయుడుగారు ఉపన్యాసకులకు, అధ్యక్షులకు వందనము లర్పించుచు, ప్రసంగవశమున ఆంగ్లభాష రాజకీయభాష గాకుండుటచే అద్దానిపై ముతర అభిరుచులు గలుగుట కాటంకము లేర్పడుచున్నవనియు, పట్టికట్టు విద్య (ఉదరపోషకవిద్య) కిట్టికట్టు విద్య (రాజకీయవిద్య) కట్టిపెట్టువిద్య (ముక్తిని గడించు విద్య) యని త్రివిధములనియు, అందు మూడవవిద్యను ముక్తివిద్య సామాన్యముగ వయసుమీరినవారియందు గాన్పించు ననియు, శరీర మనోబలములకు యోగవిద్య, ఆసనాభ్యాసము మున్నగునవి అధికముగ దోడ్పడగలవని పల్కిరి.

అధ్యక్షులను, ఉపన్యాసకులను పుష్పమాలాలంకృతులకొనర్పినపిదప వార్తాభ్యాసములతో సభ ముగింపబడినది.

వేలకుమండు వెల సీసా 1-కి రు. 0-4-0
ఈ సూచన తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును. చరకమునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగునట్లు అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

వాతావరణసిధి

1925 నవంబరు 16-వ తేది బుధవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముమ్మై	అత్తయ్యకోన	అత్తయ్యపల్లి	వర్మము	కాకానాడ	పరియోగ
గ్రామము	గ్రామము	గ్రామము	గ్రామము	గ్రామము	గ్రామము	గ్రామము
గోపాలపురం	89.9	79.1	...	28.08	44.96	
విజాపూర్	87.5	78.6	...	15.89	87.09	
కాకినాడ	89.5	78.7	...	24.65	89.09	
మచిలీపట్నము	88.0	78.7	...	20.85	41.59	
కర్నూలు	89.0	76.6	...	11.89	26.01	
బళ్లారి	94.7	72.6	...	2.48	20.51	
కడప	91.4	79.4	...	15.85	81.28	
నెల్లూరు	90.1	77.6	...	8.11	87.98	
మద్రాసు	89.1	78.2	...	11.84	50.74	
కడపూరు	93.6	77.8	0.02	14.91	52.94	
నీలము	94.6	73.8	...	10.77	89.80	
కొయంబూరు	84.7	67.5	...	3.54	22.29	
తిరుచనాపల్లి	99.7	75.0	...	11.05	83.18	
నాగపట్టణము	94.5	77.8	...	4.22	54.98	
మధుర	97.2	74.0	...	14.08	83.58	
పాంబట్	88.6	78.7	...	0.26	37.00	
తిరునల్వేలి	1.64	28.84	
తిరునెండ్రము	84.6	72.6	...	20.08	64.51	
కొచ్చికో	85.6	78.8	...	57.80	114.51	
కాలికట్టు	87.2	78.1	...	98.15	117.16	
మంగళూరు	86.2	72.8	...	117.12	125.68	
తెనుకూరు	85.2	65.0	...	9.55	85.87	
మేరకార	70.6	58.5	...	102.67	125.46	
కొడైకాశి	65.6	47.9	...	15.05	62.18	

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. తక్కినచోట్ల మేఘములు ఒకమాస్తరగ నున్నవి. కాకినాడ, మచిలీపట్నములో 5, 8, డిగ్రీలు పగలువేడిమి తక్కువ. విజాపూర్ములో రాత్రివేడిమి 25 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—కర్నూలు కలురుతెలియలేదు. మేఘములు విస్తారముగనే యున్నవనవచ్చును. కడపలో ఆర్ద్రత తక్కువ. ఇచట రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు, బళ్లారిలో 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు దట్టముగనే యున్నవనవచ్చును. పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

రాజధాని ప్రాచ్యార్థభాగమున వాతావరణపరిస్థితు లస్థిరములు.

ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

కమలాక్షి

(విచిత్రకథ)

గంధకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజాకాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటశివుడుగారు ఎం. ఏ., ఎల్. టి. సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణశీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు. ఫెదర్వైటుకాగితము. మంచి అమ్ము. 0-8-0.

విశాఖము:—

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
నెం. 7, తంబు శెట్టిపేట, మద్రాసు.

గద్దే రంగయ్యనాయుడుగారు

ఏడుబావుల డివిజనుపేరుల సన్మానము

ఏడుబావుల డివిజను ఎన్నికల ఫలితము ఏవిధముగ నుండునో ముందుగ తెలిసికొనవలయునను ఆతురతతో కార్యోచనము భవనమువద్ద పలువురు ముగియుండిరి. రంగయ్యనాయుడుగారు విజయము గాంచినది తెలియగనే ప్రజాసమాహమనందు హర్షస్వరాలుచెలరేగెను. గొప్ప ఊరేగింపుతో నాయుడుగారిని డివిజనుకు తీసికొని పోవలయునని ఉద్దేశింపబడెను కాని ఏడుబావుల డివిజను వద్దనున్న శ్రీ ఆంజనేయస్వామికి నమస్కారము లర్పించిన పిమ్మటగాని ఊరేగింపునందు పాలుగై కొన వారంగి కరింపరైరి. సాయంకాలము ఆంజనేయస్వామి గుడివద్ద పూజా పురస్కారములు జరిగినపిమ్మట 7 గంటలకు ఊరేగింపు ప్రారంభమయ్యెను. డివిజనునందలి ప్రముఖులందరు నాయుడుగారికి పూలహారములు వేసిరి. మీద పూలు చల్లిరి. గాంధీమహాత్ముని పటముతో డివిజనునందలి, అన్ని విధులయందును ఊరేగింపు జరిగెను. గొప్ప బాంబేడుకతో ఇంటింట మంగళహారతుల్య, పుష్పవర్షము కురియుచుండ గొప్పవైభవముతో ఊరేగింపు జరిగెను.

ఊరేగింపు ముగియనప్పటికి రాత్రి 1 గంట యయ్యెను.

వందే మాతరం

కాంగ్రెసుపక్షమువారి విజయం

యస్. సత్యమూర్తిగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:-

దేశగౌరవమును జాతిగౌరవమును చెన్నపురియందలి సోదరులు చిలువదెట్టినందులకు పరమేశ్వరునకు కృతజ్ఞతాపూర్వకమందనము లర్పించుచున్నాను. ఈ ఎన్నికలయందు మనము ఎదురించవలసియుండెను. ప్రతిపక్షులు దౌర్జన్యము సలుప మొదలెడిరి. తిట్లుతిట్టుట, భయపెట్టుట, అక్రమ ప్రవర్తనమునకు అంతము లేకుండెను. అధికారుల బలముగూడ ప్రతిపక్షులకుండెను. కడచిన 5 సంవత్సరములు జస్టిసుపక్ష మనుపేరుతో ఉద్యోగము లకై దేవులాడు కక్షవారి దుర్బోధనలకు చెన్నపురి పౌరులు పెడచెప్పెట్టి, కాంగ్రెసువారి విజయమునకు తోడ్పడుట, చెన్నపురి ప్రార్థుల హృదయ మెంతమాత్రము చెడలేదని స్పష్టమగుచున్నది. బ్రాహ్మణేతరులు, మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు, అంగ్లేషాంధ్రులు, బ్రాహ్మణులు అన్ని సంఘములవారు కలసి ఐకమత్యముతో పనిచేసినందున కాంగ్రెసు పక్షమునకు అఖండమగు విజయము చేకూరెను. ఈ విషయమనే జస్టిసుపక్షము అంతరించువరకు ఈసంఘములన్నియు శాశ్వతముగ పరస్పర అన్యోన్యముగ మెలగుచుండగలరని నమ్ముచున్నాను జస్టిసు పక్షమునందలి వారు తమ పక్షమును వదలి కాంగ్రెసు నందైన చేరవలెను. లేకున్న ప్రభుత్వమువారితోనైన చేరిపోవలెను

కార్యరేషను ఎన్నికలయందు 7లుపొందిన కాంగ్రెసు పక్షమువారికి కొన్నిమాటలు చెప్పవలెను. వీరందరు సమదేశీయుగలవారు. రాష్ట్రమునందును నగరమునందును స్వరాజ్యపక్షపు భావిఅభిప్రాయ వీరిపై ఆధారపడియున్నది. రేటుసేయరుల కష్టసుఖముల నరసి వీరు కష్టపడి సేవచేయుట వైపక్షపు భావి అభిప్రాయ నిర్ణయింపబడును వీరికి భగవంతుడు త్యాగబుద్ధి, దేశబుద్ధి, ధైర్యము లానంగవలయుననియు ప్రజావిశ్వాసమునకు పాత్రులగునట్లు వీరు ప్రవర్తించుట ట్లుగ్రహింపవలయు ననియు ప్రార్థించుచున్నాను.

కాని ఇంతటితో తృప్తిపడి విరమించుట కిది సమయము కాదు. పోరాటమిప్పుడే ప్రారంభమైనది. శాసనసభ ఎన్నికలు రాబోవు సంవత్సరము జరుగును. రాష్ట్రమునందున్న వారందరు కాంగ్రెసు స్వరాజ్య భిలాభు పక్షములను బలపరచుకొని జరుగనున్న ఎన్నికలలో కాకగ్రెసు పక్షమునకు తోడ్పడవలయునని కోరుచున్నాను శక్తిసామర్థ్యములేనివారు, స్వాభిప్రాయే కోరువారు ప్రస్తుతము శాసనసభ యందున్నారు.

స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభను స్వాధీనపరుచుకొని నగాని ఈర జధాని దేశమునందు గౌరవస్థానము నాక్రమించి స్వాతంత్ర్యసంరంభమునందు యథాశక్తి తోడ్పడవలరు.

వందేమాతరం

చెన్నపురికార్యోచనమునభ

ధర్మకార్యసంస్థలకు విరాళము లొసగు విధానము

నిర్బంధవిద్య ప్రారంభింపబడిన ప్రదేశములలో క్రొత్త పాఠశాలలు

చెన్నపురి కార్యోచనము సభవారు నిర్ణయించుకొనెను సమావేశమైనపుడు ధర్మ కార్యసంస్థలకు విరాళముల నొసగుట యందవలంబింపవలసిన విధానమునుగురించియు, నిర్బంధప్రారంభవిద్య ప్రవేశపెట్టబడిన డివిజనులందు కొన్ని క్రొత్తపాఠశాలల నేర్పగుచుటనుగూడ చర్చ జరిగెను.

టీచరు మానేజరులకు పరిహారము

కె వ్యాసరావుగారు — పట్టికలోని కార్యక్రమమును ప్రారంభించుటకు పూర్వము నిర్బంధవిద్య ప్రవేశపెట్టబడిన డివిజనులందు ప్రైవేటు పాఠశాలల యజమానులకు ఇటీవల చెండు నెలలకునుగూడ పరిహారముల నొసగు విషయమును సభవారి యెదుటకు దెచ్చిరి. మొదటిచెండునెలలకును ఇదివరకే పరిహార మొసగబడెను. తరువాత వరిచెండునెలలకుగూడ పరిహార మొసగవలసినదని మొన్న సభవారు తీర్మానించిరి. ఈమొత్తమును చెల్లించుటకు పూర్వము టీచరు మానేజర్లు కొన్ని లెక్కలను దాఖలు చేయవలసినదని కమిషనరు గారభ్యంతరపెట్టెరట ఈ లెక్కలను దాఖలు చేయులోపల గతనెలలకయిన వ్యయములను చెల్లించుటకు టీచరు మానేజర్లు కష్టపడుచున్నారు

అభ్యుత్తుడు — నిబంధనల ప్రకార మింహాయమును బొందువారు. పరిహారమునకు పంపు దరఖాస్తుతో బాటు, తమ కయినఖర్చుల పట్టికను, విద్యార్థులయొక్కయు నుపాధ్యాయుల సంఖ్య మొదలగు వివరము దెలుపుచు నొక జాబితానుగూడ దాఖలుచేయవలెను. అట్టివాచరులేకుండ పరిహారమును చెల్లించుట అక్రమ మగును. అట్టి అక్రమవ్యయములకు సభ్యులు బాధ్యత వహింపవలసివచ్చును. వారట్టి లెక్కలను దాఖలు చేయగనే అట్టి అనవసర కాలహారమును చేకుండ పరిహారము నొసగదరు

మిరాయిదు కారణముల లైసెన్సు రేట్లు

డా మల్లయ్యగారు — మిరాయి దుకాణాల కష్టములను గురించి వారియొక అధ్యక్షుర విషయమును సభవారి యెదుటకు దెచ్చిరి ఇటీవల వీరిలైసెన్సు రేట్లు చాల పెచ్చింపబడెను ఆపొచ్చురేట్లకు చెల్లించుట దుకాణదార్ల కష్టముగ నుండెను. వానిని సవరించి పూర్వపు రేట్లనే ఏర్పరువలెను వారు హెచ్చురేట్లు నీయవలం పోవుటచే కార్యోచనమువారు వారి లైసెన్సులను తొలగించి లైసెన్సులులేకుండ దుకాణముల పెట్టినందులకు వారికి రేషా ఎల్లుండినా ప్రాసిక్యూటు చేయ నున్నారు అందు వారివద్దనుండి ప్రస్తుతము వ్రా-రేటు పుచ్చుకొని - క్రొత్త రేటు - సభవారి పరిష్కారమునకు నిలుపగోరెను.

అన్య — కార్యోచనమువారి తీర్మానము ప్రకారము రేట్లు హెచ్చింపబడెను. తిరిగి కార్యోచనమువారు తీర్మానించిన సే గాని వానిని తగ్గింపవలెను. ఈ విషయమును రాబోవు వారము చర్చింపవచ్చును ఈలోగా ప్రాసిక్యూటును నాపి యుండుటకు కమిషనరుగా రంగీకరించుచున్నార.

చింతాద్రివేటలో కోతులభయము

టి. పి. విరాషిషంకరం పిల్లెగారు. — చింతాద్రివేట డివిజనునందు వాలరులోను చెట్లమీద కొన్ని కోతులు ప్రవేశించి ప్రజలను భయపెట్టుచున్నవనియు వానిని పట్టించి జంతు ప్రవర్తనకాలయందు పెట్టినపలసినియు గోరిరి.

టి. సుందరరావు నాయుడుగారు — వానిని తుపాకితో కాల్చిచంపవచ్చును

(చాలమంది సభ్యులు — “తప్పు తప్పు” అనుకేలు)

అన్య — అట్లు చంపుట ప్రజల చుత్కాప్రాయములకు వ్యతిరేకము. వానిని పట్టించి జంతు ప్రవర్తనకాలలో నుంచవచ్చును.

జి. వాసుదేవ పిల్లెగారు

తరువాత పట్టికయందలి కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను. కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారు—చూడునెలలు వరుసగా సభకు హాజరుగాకపోవుటచే సభ్యత్వమును గోల్పోయిన జి. వాసుదేవ పిల్లెగారిని తిరిగి సభ్యుని గజేర్చు కొనవలెనని కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారు పాదించగా నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను. తరువాత పిల్లెగారు విద్యాస్థాయి సంఘ సభ్యుడుగ గూడ నెన్నుకొనబడెను.

నిర్బంధప్రారంభవిద్య- క్రొత్త పాఠశాలలు

డా. స్వామినాథుగారు — 24 డివిజనులో ఎల్లను రోడ్డువద్ద నొకటియు దక్షిణభాగమున మరియొకటియు బాలికా పాఠశాలలను ఒక బాలరపాఠశాలయును 25 డివిజనులో అక్కరు సామెబుప్పిలో నొక బాలికాపాఠశాలయు, ఉత్తర భాగమున ఒక బాలరపాఠశాలయును, 26 డివిజనులో ఒక బాలికాపాఠశాలయు 27 డివిజనులో దేవరాజ మొదలెప్పిలో నొక బాలికాపాఠశాలయు బానీజాన్ ఖాన్ రోడ్డులోని మీర్ ఒమ్మ ఆలీ బీధియందు గాని ఒక బాలరపాఠశాలయు నేర్పరుపవలెననియు ప్రతిపాఠశాలకును ఒక ప్రధానోపాధ్యాయుడు సహాయోపాధ్యాయుడు ఒక బుక్ బ్రోతును బాలికాపాఠశాలకు అదనముగా ప్రతి 70 పిల్లలకును ఒక్కొక్క కండ్లెక్రెసును నియమింపవలెననియు మహమ్మదీయ బాలికలకు ప్రత్యేకముగ చెండు పాఠశాల నేర్పరుపవలెనని ననియు” తీర్మానము నుపపాదించిరి. తీర్మాన మేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

ధర్మసంస్థలకు విరాళములు

ధర్మవైద్యసంస్థలకు సహాయమొసగుటయం దవలంబింపవలసిన విధానమునుగురించి చర్చ జరిగెను. డా. ఎం. విజయరాఘవులుగారు ఇందుకు ప్రత్యేకముగ తయారుజేసిన విధానము నుపపాదించుచుఅందలి ముఖ్యవిషయముల వివరించిరి. 1. వ్యక్తులవ్యాధులను దారిద్ర్యములనునివారించుటకు స్థాపింపబడు సంస్థలకుమాత్రమే 5 వ తరగతి గ్రాంటునందు జేర్చవలెను. ఇట్టి సంస్థలు అంతవర కధమ మొకవత్సరమైనను పనిజేసియుండివలెను. అట్టి సంస్థల పరిపాలక వర్గమం దధమమైన ఓరు సభ్యులైన నుండవలెను. 2. అట్టి సంస్థలు తమ జమాఖర్చులను గురించి పూర్తియగు రికార్డు నుంచవలెను. అప్పుడప్పుడు ఆరోగ్యస్థాయిసంఘమువారిచే పంపబడు కమిషనరును గాని హెల్తు ఆఫీసరునుగాని ఆలెక్కలపరీక్షింపనీయవలెను. (3) సహాయమును గోరు ప్రతి దరఖాస్తులోను గతవత్సర కార్యక్రమ నివేదిక నంపవలెను అట్టి దరఖాస్తులు ప్రతివత్సరము జూను మాసాంత్యములోగ కమిషనరునకు జేరవలెను. (4) ఇట్టి సంస్థలు తమ వస్తువులను ఆరోగ్య స్థాయిసంఘమువారు నిర్ణయించువారి నుండి కొనవలెను. ఆసంస్థలచే తయారు చేయబడు మందులు మోటుగనున్నయెడల వానిని పారవేయుటకు కమిషనరున కధికారముందును (5) అల్లోపాతిసు వైద్యసంస్థలకు వేయికే నులకు రు 60 చొ॥ నను ఆయుర్వేదికు యునానీ సంస్థలకు వేయి కేసులకు రు 20 ల చొప్పునను, ఇన్ ఫేషేంటుల తీసుకొనుసంస్థలకు రోగికి దినము ఒకటికి చెండురూ చొప్పునను, శరణాలయములకు వారమున, శిశువునకుఅయిదణల చొ॥న పెద్దవారికి 10 అణల చొప్పునను విరాళము నొసగవచ్చును.

అన్య.—ఆయుర్వేద వైద్యులు లిపా మందుల నొకరికి జూపరు, తయారుజేయువద్దలి నింకొకరికి దెలుపరు. అయినను అల్లోతికు మందులకంటె ఆయుర్వేదమందులు చాలబాగుగపని చేయుచుండును. అంతమాత్రముఅల్లోపాతికువైద్యులనఅధికారులు వెల్లి వానిని పరీక్షించుటకుగాని,పారవేయుటకుగాని ఎవ్వరును అంగీకరింపరు. ఇట్టి ఆక్షేపణీయములకు విషయములీనూచనలందు జాలగలవు.

ఈ విషయమును రాబోవు సమావేశమున చర్చించుటకు సభవారు నిశ్చయించిరి.

బొంబాయి కొటను మా రేట్లు

నేటి ధర

ఏప్రిలు-మే-జూన్	424-8-0-424-0-0-424-4-0
డిశంబరు-జనవరి-ఫిబ్రవరి	407-0-0-406-12-0
,, మే-జూన్	362-8-0-361-0-0
మ్యాయార్క్కు 30తివార్త మార్కు యింకను హెచ్చిన వో ఖరీదుగూడ హెచ్చును. అని 15 వ రేడిని నాగ్లెను కంటె నీవారు తెలివార్త నంపిరి.	(ఫీ ప్రెసు)

హిందూదేవాదాయముల చట్టము

అక్రమమైనదను ఆక్షేపణ

హిందూదేవాదాయముల చట్టము అక్రమమైనదని తిరు కురంగ ఉనుతపుడియరు హైకోర్టులో కేసు దాఖలుచేసిరి తిరు చుతి మహంతు పంచారస్సిది ఇట్టికేసును దాఖలుచేసిన ముందు ప్రకటించియుంటిమి. జియరుగారి పక్ష పునకలు టి. యల్. వెంకట్రామయ్యగారు ప్రభుత్వమువారు అడ్వోకేటుజెనరలు, యస్. వరదాచారి పి. వెంకటరమణారావుగార్లు తమపక్షపు వేర్లుగ నియమించియున్నారు.

ప్రకటన

రేపటిదినము మహాశయ అమావాస్య యగుటచే, ఆనాడు ఆంధ్రపత్రిక వెలువడదు.

సంపాదకుడు.

సంపూర్ణ విజయము

గత శనివారమునాడు జరిగిన కార్పరేషను ఎన్నికలలో, కాంగ్రెసు అభ్యర్థకుల సంపూర్ణ విజయము గలిగినందుల కెంతయు సంతసించెదము. ఏడుబావుల డివిజనునందు డాక్టరు ఆశీర్వాదంగా జన్మింపజేసిన అభ్యర్థిగ నిలిచిరి. ఇదివరకు కాన్సిలరుగనున్న వేణుగోపాలచెట్టిగారు గూడ నిలిచిరి. ఈ ప్రదేశమునందు జన్మింప జేయుమువారు తమ ప్రతినిధి నెటుల నయినను కార్పరేషనుకు బంపవలయునని విశేష ప్రయత్నముల గావించిరి. జన్మింపజేయు పౌరులయందరణ బహుముఖమున దా లేదాయనటు కిది పరిత్యాసన మయ్యెను. భావిపరిణామ మంతయు దీనిపై నాధారపడియున్నటుల గనుపించెను. మంత్రులు స్వయముగ వోటరులను సందర్శించి, వారిని ప్రోద్బలించుటకు చాలా శ్రమకు లోనయిరి. తమవలకుబడిని పూర్తిగ వినియోగించిరి. సభల జరిపి, జన్మింప నాయకులు ప్రజలను ప్రబోధింప సాగిరి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థి యగు గడ్డె రంగయ్యనాయుడుగారికి ఇతరవిధములగు ప్రోద్బలము లేకుండెను. కాంగ్రెసు ఉద్యమమున కుండెడి విచిత్రయే, ప్రధానమగు ఆంధ్రయయ్యెను.

రంగయ్య నాయుడుగారిని గూర్చి లేనిపోని వదంతులు వ్యాపింపజేయబడెను. కాని వీని నన్నిటి నోర్చి, నాయుడుగారు సత్యజ్ఞులమునే నమ్ముకొని పనిచేసిరి. నాయుడుగారు బ్రాహ్మణేతరులయినను, వారికి జన్మింపజేయుమువారి తేమాత్రము తోడ్పడక, వారి నెటుల నయినను ఓడించుటకు జేసిన ప్రయత్నము లొకగుణపాతము నేర్పచున్నవి. బ్రాహ్మణేతరాభ్యుదయము జన్మింపజేయుమువారి ముఖ్యోద్దేశము గాదనియు, స్వరాజ్యసంపాదనప్రయత్నముల నైదిచ్చి, సంస్కర్తల కడ్డుదగిలి, నిరంకుశాధికారమును బహుళచుటయే వీరి తలంపనియు తేలుచున్నది. జన్మింపజేయుమువారి తోడిపోవుట కిదియే ముఖ్య కారణము. వీరు తమవద్దతులను పూర్తిగమాన్చుకొని, ప్రజాస్వాతంత్ర్యరక్షణకు తోడ్పడిన గాని, మరల బైకి రాజులరు. ప్రజలికమీద స్వాతంత్ర్యనిరోధమున్న సహించరని స్పష్టమయినది. కీల్పకు డివిజనులో వాసునాయుడుగారు పేరుకు ఇకడిపెంజెంటుగ నిలిచినను, జన్మింపజేయుమువారి వారికి చేయూత నొసగిరి. తమవత్తు అభ్యర్థి ఉపసంహించుకొనునటుల జేసిరి.

కీల్పకు డివిజనులో బ్రాహ్మణద్యేషము పెంచుటకు చక్కగ వీలయ్యెను. ఇ.యల్. అయ్యరు గారు బ్రాహ్మణులగుటచే, బ్రాహ్మణేతరాభిమానమును జన్మింపజేయుమువారు బయల్పరచిరి. ఇందుకు ఒకరిద్దరు బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసుసభ్యుల సహాయమునుగూడకై కొనిపించిచేసిరి. అయ్యరుగారు మాత్రము ధైర్యమునహించి తొణకకుండిరి. దాక్షిణ్యప్రయత్నము లిక్కడను కొనసాగినను, ఫలములేక జోయెను. కార్మికులవత్తుమున అయ్యరుగారు చిరకాలమునుండియు చేయుచున్న సత్యప్రయత్నములను వీడలు గుర్తించిరి. ధనికులచిత్తవృత్తి ఎటులున్నను, కార్మికులు పలువురు అయ్యరుగారిపట్ల కృతజ్ఞత జూపిరి. కాని ఫలిత మెటులుండునో యని, పలువురకు సందేహ ముండెను. ఓట్లను లెక్కపెట్టుచున్న పుడుగూడ, చాలనేటివరకు సరిసమానముగ వచ్చుచుండెను. తుదకు అయ్యరుగారు గలిచి రని తెలిపినపుడు, ప్రజలయత్నాహమునకు మేర లేకజోయెను. ఎక్స్లెనేడు డివిజనులో డాక్టరు మల్లయ్యగారి విజయమును గూర్చి విశేష వ్యాఖ్యానము జేయ నవసరము లేదు. అతిసులభముగ మల్లయ్యగారు జయింపగలిగిరి. ప్రత్యర్థికి చేకూరిన వోట్లు, అత్యల్పము.

అద్భుతవిజయము బడసిన రంగయ్యనాయుడు, లక్ష్యణయ్యరు, మల్లయ్యగార్లను మనఃస్ఫూర్తిగ నభినందించుచున్నాము. ఈ సంవత్సరము జరిగిన ఎన్నికలు పదింటిలో, ఎనిమిదిస్థానములు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులవశమయినవి. మొదటిమారుజరిగిన ఎన్నికలునాల్గింటిలో, కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులు పరిపూర్ణ విజయముబడసిరి. బుర్రా నత్యనారాయణగారు, కార్పరేషను అభ్యర్థులు సోడించిరి. స్వామి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠి, శింగారువేలుచెట్టి, భాష్యం అయ్యంగార్లు కాంగ్రెసువత్తుమున విజయము గాంచిరి. రెండవ మారు జరిగిన ఎన్నికలలో కే. శ్రీరాములనాయుడుగారుమాత్రము విజయము బడసిరి. మిగిలిన ఇరువురును ఓడిపోవుట దురదృష్టము. తండ్రియార్వేటయందు ప్రతికూలురు సందిగ్ధసమయమున దొర్లనయ్యజరిపి, ఓటరులను బెడరించుకున్న వో, జయము చేకూరెడి దని నమ్మ వచ్చును. మూడవ మారు జరిగిన ఎన్నికలలో, వెనుకటి లోకము పూర్తిగ ఓడిపోయెను. గత సంవత్సరము జరిగిన ఎన్నికలలో, కాంగ్రెసు వత్తుమున, గో. వెంకటసుబ్రహ్మణ్యశ్రేష్ఠి, హమీదుఖాను, చక్రయ్యచెట్టి, హఫీసుహమ్మద్, మిసాఖీ సుందరం, భక్తవత్సల నాయుడు, డాక్టరు కామతుగార్లు విజయము బడసిరి.

ఇప్పటికిపదునైదుస్థానములు కాంగ్రెసుసభ్యుల వశమయ్యెను. ముప్పది ఎన్నికస్థానములలో సగము కాంగ్రెసువత్తుమునకుకెందుటగొప్పవిశేషమయినను కాంగ్రెసు సభ్యుల కింకను మెజారిటీ చేకూరలేదు. సమయము లభించినపుడెల్ల మిగిలిన స్థానములను గూడ సంపాదించుటకు కాంగ్రెసు వత్తుమువారు ప్రయత్నించెదరని నమ్మెదము. ఇకమీద మిగిలిన సభ్యులలోగూడ కొందరుకాంగ్రెసువత్తుమున వోటు జేయుటకు ప్రోద్బల మేర్పడును. వీరుగాక ప్రభుత్వనియమితులు 9 మంది గలరు. వివిధవర్తకసంఘముల చేతను, విశ్వవిద్యాలయముచేతను నియమితులయిన వాడు పదనొకండుమంది గలరు. వీరిలో చాలమంది ప్రజాశయములకు విముఖులుగ నుండుట సహజము. అందుచే, కాంగ్రెసువత్తుము పలుకుబడిని మాత్రము

సంపాదించినది. దానిని జాగరూకతతో వినియోగించి ప్రజాశయమును పెంపుజేయుట కును, స్వాతంత్ర్యవాతావరణమును వ్యాపింప జేయుట కును నిరంతరకృషి నలుపుట ధర్మము. నిర్మాణ కార్యక్రమనిర్వహణమే ప్రధానాశయముగనుండవలయును.

కార్పరేషనును వశపరుచుకొనుటకు శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు సలిపిన నేప నెవరును మరవజాలరు. వారినాయకత్వమువలననే, ఇంతవరకదృఢవిజయము సమకూరె ననుటకు సందియము లేదు. అనుదినము జరిగెడిసభలకుహాజరై ముచ్చటించుటయు, వోటరులను ప్రబోధించుటయు, నిరాడంబరముగ నెల్లరతో కలసి మెలసి తిరుగుటయు, తదేకనిష్ఠతో తమలక్ష్యమును సాధించుటకు పట్టుదల జూపుటయు, మున్నగు లక్షణములు శ్రీనివాసయ్యంగారి విజయమునకు తోడ్పడెను. ఇంతటితో కాంగ్రెసుసభ్యులు తమధర్మము శెరవేరె నని తలంపజనదు. వారు వహించవలసిన భార మిప్పుడే ప్రారంభ మయినది. కాంగ్రెసుసభ్యులు స్థానికసంఘములలో జేరినందువలన నెట్టిమేలు చేకూరునో ప్రజలకు నిదర్శనపూర్వముగ చూపవలయును. ప్రజల కష్టసుఖములను స్వయముగ కనుగొని, వారిశ్రేయమును పెంపొందించుటకు, వీరు తమ శక్తి సంతను ధారబోయవలయును. మరల ఎన్నికలు జరుగువరకు వోటర్లగూర్చి తలంపని యాచారము పూర్తిగతొలగవలయును. తాముచేసిన వాగ్దానములను చెల్లించుటకుకాంగ్రెసుప్రతినిధులు విధిగ బూనుకొనవలయును. ఎప్పటికప్పుడు వోటరులకు తాముచేసిన సలసులను చెల్పి, వారి విశ్వాసమునుచూరగొన ప్రయత్నింపవలయును. కాంగ్రెసు సభ్యులు తమధర్మమును ప్రశంసార్హముగ నిర్వర్తించి, ఇతరులకు మార్గదర్శకులయ్యెదరని నమ్మెదము. విజయముగాంచి ఊరక నుప్పొంగి ప్రయోజనములేదు. కాంగ్రెసువత్తుమువారు తమప్రతిజ్ఞలను కొనసాగించినపుడే, నిజమగు విజయము చేకూరినటుల భావించవలయును.

జన్మింపజేయుమువారి కనయినను దేశపరిస్థితులను గుర్తించెదరో లేదో తెలియదు. ఏ యుద్యమమయినను ధర్మము నాధారపరచుకొనిన చిరకాలము నిలుచును. ద్యేషము నాధారము జేసికొనుచో తాత్కాలికలాభము గలిగినను, నయ్యది చిరకాలము నిలువజాలదు. జనసామాన్య మయినను చిరకాలము హాధ్యమునం దుండుజాలదు. ప్రబోధము గలిగినవెంటనే, ద్యేషభావము తొలగి ప్రేమయు దేశభక్తియు ప్రవర్ధిల్లును. కాంగ్రెసునందుజేరి, స్వరాజ్యోద్యమమునకు చేయూత నొసగుట తమ విధి యని జన్మింపజేయుమువారి రెండు పలుయును. ప్రజాశక్తి వృద్ధియగుకొలదియు నిరంకుశాధికారము దొలగిపోవును. అందుచే స్వాతంత్ర్యవిజయమునకు తోడ్పడువారు మొదట కష్టముల ననుభవించినను తుదకు విజయము గాంచెదరు. మద్రాసు మెయిలు పత్రిక మొదటినుండియు జన్మింపజేయుమువారుచేయూత నొసగెను. కాంగ్రెసువత్తుమును సాధింప దీక్షవహించెను. ఈసమయమున మెయిలుపత్రిక యొనగెడి హితమును జన్మింపజేయుమువారు నిరాకరింప జాలరు. బ్రాహ్మణుని బహిష్కరించుట దప్ప, జన్మింపజేయుమున కింతవర కొక కార్యక్రమము గనుపింపలేదు. ఇటీవల జరిగిన సభలోగూడ, జన్మింపజేయుములు

విశాలదృష్టిని జూడకబోయిరి. “జస్తిసుక్షమాయ కుడు నిర్మాణకార్యక్రమపు టావశ్యకతను గుర్తించి, దానిని విపులపరచిన ఎంతయో బాగుండెడిది. ఈ దృష్టితో జూచిన, సోమవారమునాడు జరిగిన బ్రాహ్మణేతరసభ మిగుల ఆశాభంగకరముగ నుండె ననుటకు సందియము లేదు. ఉపన్యాసకులలో ఎలు వురు, తమ ప్రత్యర్థులను దూషించి, వారిఖ్యాతి నిను మడింపజేసిరి గాని, బ్రాహ్మణేతరు లేమిచేయ దలచిరో చెప్పినవా రెవరును లేరు. విరోధులను నిరంతరము తిట్టుటయే పనిగజ్జెక్కుకొనిన ఓక్ష మేది యియినను జీవించజాలదు. ప్రతిపక్షుల దోషముల నెంచుట దప్ప వేరొకపని లేని రాజకీయక్షమమువారనిన, వోటరులకు విసుగెత్తును. వారికి గావల సినవి కార్యక్రమములు. అవి ఎక్కడ గనుపించునో, వాని వంకకు బోయెద” రని మదరాసు మెయిలు ప్రతిక వ్రాసిన వాక్యముల నించుక గమనింప వచ్చును. జస్తిసుక్షమమున కొక కార్యక్రమముగాని ప్రత్యేకసందేశముగాని లేనందుచే, నభివృద్ధి జౌద జాలదు భావిపరిణామ మంతయు కాంగ్రెసుక్షమము పయి నాధారపడియున్నది. వీరిపైగల భార మహరి తము దానిని జయప్రదముగ నిర్వహించుసామర్థ్యము వైననే, కాంగ్రెసు విజయ మాధారపడియుండును.

కాకినాడ మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు

కాకినాడ మ్యునిసిపలుఎన్నికలలో గెలుపొందిన కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులను హృదయపూర్వముగ నభినందించెదము. గెలుపొందిన ఇతరులలోగూడ కాంగ్రెసు అభిమానులు కాంగ్రెసుక్షమమునందే నిలిచి పని జేయగోరెదము. ఆంధ్రదేశమునందు జస్తిసుక్షమము బలముగ లేకుండుటచే, కాంగ్రెసు సభ్యుల మధ్యనే కొంత మనస్పర్ధలు ప్రబలుట తటస్థించుచున్నది. అభ్యర్థులనునియమించినపుడే, కాంగ్రెసుసంఘములు తగినజాగరూకతజూపి, ఎట్టితగాదాలు లేకుండజూడ వలయును అపిఘ్నట కాంగ్రెసుసంఘనిర్ణయమున కెల్లరును బద్ధులై, అభ్యర్థుల విజయమునకు శక్తి వంచనలేక తోడ్పడవలయును. అందుకు మారుగ కాంగ్రెసుసభ్యు లొండొరులు కలహించుచో, ప్రజల విశ్వాస మంతరించును. కాన్నిలుసభ్యత్వము కేవల గౌరవపదవియని భావించగూడదు. దానిని సంపాదించుట యనిన ఉన్నతపదవి బాండుట యని విట్టి వీగగూడదు. మ్యునిసిపలు సభ్యత్వము ప్రజాసేవ కవకాశ మొనగునని గ్రహించి, తదర్థమై కృషి సలుప నిశ్చయించిన వారే ధైర్యవంతులని నాశింప వలయును ఏకారణముచే నయినను దానిని పొంద వీలులేనియెడల గినుక వహింప జనదు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులతో పోటీపడగూడదు. దేశసేవజేయుటకు ఇతరమార్గములు గలవు. వానినవలంబింపవచ్చును. కాంగ్రెసు సభ్యులుభాత్యభావముతో మెలగుచో, ఏకాశయ బద్ధులై యొకరితొకరులోబడిపనిజేయుచో, ఆంధ్రదేశమునందద్భుతప్రభోధము గలుగును. లేని యెడల, ఐకమత్యము చెడి కాంగ్రెసు ప్రతిపక్షులకు భంగము వాటిల్లును. ఆంధ్రదేశమునందు ఎలుతావులనుండి, కాంగ్రెసుపట్ల ప్రజలు మిక్కిలిగౌరవము జూపుచున్నటులవార్తలరుదెంచుచున్నవిగంటూరు జిల్లాలో, తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలలో గలిగిన కాంగ్రెసువిజయ మించుకు నివర్తనము. ఇట్టియభిమానము నవకాశముగ గైకొని, కాంగ్రెసు ప్రతిభను నిలువబెట్టుటకు ఎల్లరు తోడ్పడ బ్రాధితులు.

స్టేటుకొన్నిలుసభ :

తుపాకులకాల్పుచట్టమును నిరాకరించుట స్టేటుకొన్నిలు సభవారి తుది చర్య, వారి మామూలువైఖరి కనుగుణముగ నున్నది. తుపాకులను కాల్పుటకుముందు ప్రజలనుమందలింపవలయునని, రంగాచార్యులుగారు దెచ్చినచట్టము, సామ్రాజ్యశాసనసభవారిచే సంగీకరింపబడెనని పాఠకులకు దెలిసిన విషయమే. ఈచట్టము చాలముఖ్యమయిన దనుటకుసందియములేదు. మిలిటరీ ఆఫీసరుల పేగిర పాటును నిరోధించుటయే, చట్టపు ముఖ్యోద్దేశ్యము. శివస్వామి అయ్యరు ప్రభృతులు గూడ ఈ చట్టము నామోదించిరి. అట్టిచట్టము సంగీకరింపవలయునని, స్టేటుకొన్నిలుసభలో శ్రీయత వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. కాని, యిట్టి ముఖ్యతీర్మానమును గూడ సభ్యులు నిరాకరించి, ప్రజాస్వాతంత్ర్యమును భంగపరచుట శోచనీయము. సామ్రాజ్యశాసనసభవారు ప్రజల హక్కులను కాపాడుటకు జేసిన తీర్మానముల నన్నిటిని స్టేటుకొన్నిలుసభ తృణీకరించుట పరివాటి యగుటచే, ఈ సభను స్వరాజ్యక్షమ సభ్యులచే నింపవలసిన యావశ్యకత ఎంత గలదో యిందునుబట్టి యూహింపవచ్చును. ప్రభుత్వసభ్యుల ప్రాతికూల్యమును గ్రహింపవచ్చును. కాని, అనధికారసభ్యులుగూడ ఎక్కడో విశ్రమ. దాదాభాయిగారు సామ్రాజ్యశాసనసభను సరిపించిరి. ఉమర్ హాయత్ ఖానుగారు రామదాసుగారిపై విజృంభించిరి. సెత్తాగారు పాలిషె నామాన్య నిదర్శనము, చిప్పక్షచార హృదయు గువారిని తప్పక నమ్మింపగలడు. నేల్సు యునరవాహగమన సందర్భమున ఎం. బి. యి. లో తుపాకుల కాల్పువలయునని మిలిటరీ ఉద్యోగి చిప్పయింపగ, బాంకరుగారు వలదని మందలించెరట. తుదకు బాంకరుగారి కవకాశ మీయగ మంచిమోటులచే ప్రజలను పంపియే గలిగిరి. మిలిటరీ యుద్యోగి తొండరిపడియున్నచో, ఎకనష్టము గలిగెడిదో ఎవరు చెప్పగలరు? స్టేటుకొన్నిలు సభవారు స్వరాజ్యమును, ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యములను గూడ నిరాకరించి, తీరని యచకీడికి లోనయిరి.

జీ. కే. ది. ఓ. సి. వి. మునుస్వామిఅయ్యరుగారు మార్పుపొందు రిపోర్టులలో కీ. కే. మునుస్వామి అయ్యరుగారికన్నను ప్రఖ్యాతి గడించినవారింకా కరు గనుపించరు. ఏవృత్తియందయినను శ్రద్ధజూపి పనిజేయుచో బైకివచ్చుటకు వీలుగలదనుటకు, మునుస్వామిఅయ్యరుగారి జీవితమే పరమనిదర్శనముగ నున్నది. వీరు భారతీయులగౌరవమునేగాక, యూరపి యనుల గౌరవమును గూడ బడయుచుండిరి. వీరి సామర్థ్యముఎల్లరమెప్పుడొందెను. ప్రభుత్వమువారు విరిశక్తినిగూర్తించిగౌరవించిరి. వీరుమద్రాసుమెయిలు ప్రతికా కార్యాలయమున ప్రధానపు రిపోర్టరుగ బనిజేసిరి. కాన్నిలు రిపోర్టరుగనేమి, కాంగ్రెసు రిపోర్టరుగ నేమి, వీరు చూపిన నేర్పు మిగుల కొని యావబడెను. అంతియ గాక, గొప్పవలుకుబడిని అనేకుల : మైత్రిని సంపాదించి, వార్తలను తమ ప్రతికకు ముందుగ నందజేయుటలో వీరు చిట్టలుక్కు కాంగ్రెసునందు ఒరిగెడి విశేషములను గ్రహించి, ఆకర్షవంతముగ కైలీలో వ్రాయుచుండెడివారు. తాలూకాబోర్డు జిల్లాబోర్డు సభ్యులు

గూడ బనిచేసిరి. వీరు తుదకు రాచకురుపుచే బాధపడి విగతజీవు లయిరి. మునుస్వామి అయ్యరు గారి మరణముచే సర్వత్ర విచారము గలిగె ననుటకు, సుప్రసిద్ధప్రముఖులు ఎలువురు వారి అంత్యక్రియలకు వచ్చియుండుటయే నిదర్శనము.

శాసనసభ్యుల రాజీనామా

ప్రజాప్రతినిధులు ఆమోదించిన స్వరసిపాలనా తీర్మానమును నిరాకరించుటచే, వీరు తమసభ్యత్వమునకురాజీనామా నొసగి ఈ ప్రశ్నకొరకై మరల ఎన్నికలు జరుగునటుల జేయవలయునని, నైహూజిన్నాగారు ఆలోచించుచున్నారట. ఈవార్త నిజమగుచో దేశమునందు నూతనసీతి తప్పక ఏర్పడును. ముందే ఎన్నికలు జరుగుటవలన కొన్ని యిబ్బందులున్నను, ప్రజాప్రతినిధులు తమ ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుటకును, స్వరాజ్యకాంత ప్రపంచమునకు బాగుగ ప్లాడి యగుటకును, అమూల్యావకాశము గలుగును. నాయకులప్రకటనకై వేచియుండెదము.

భారత శాసనసభ్యుల రాజీనామా

ప్రభుత్వమునకు ప్రతినిధుల సమాధానము.

మఱల నెన్నికలకు నిలుచుట కూహాలు

సిల్హా, సెప్టెంబరు 15:—పండిత మోతిలాలు నైహూగారు, జిన్నాగారు వారితోమందలి సభ్యులలో, స్టేటుకొన్నిలుసభయందు సంస్కరణములపై నైహూగారి సవరణ నిరాకరింపబడెను, గాన, నా సమన్వయే దేశమునెదుటనుంచి దానిపై వెంటనే ప్రస్తుతసభ్యత్వమును వదలుకొని మఱలనిలిచి తమ ప్రాతినిధ్యమును బలపఱచుకొనువిషయ మాలోచించుచున్నారని దెలియుచున్నది. (అ. ప్రె)

నా వి కు ల స మ్మె

మెయిలుస్టీమరులు నిలిచిపోవుట

కేపుటవును నౌకాశయములందు ఆనేశము

కేపుటవుకొ, సెప్టెంబరు 14 —కే.వి. బెలో 20 ఓము ఆరు మెయిలుస్టీమరులు పక్షి ఆఫికారెవలలో నిలిచి పోయినవి. కేపుటవును నౌకాశయములలో చాల ఉద్రేకము బయలుపడెను. నౌకాశయములోనన్న ఇతర నౌకలకు చోట్లు నిమిత్తము ‘కల్లరటు’ సాగదాడెను. ఇంద్రులలోనికి గొంపోవుటకు బ్రయత్నించుచున్నారట. కాని నిబ్బంది చాలమంది కట్టుబట్టలతో దిగిపోయి పరీక్షయ నిరాకరించుచున్న యజమానుల ప్రయత్నమును మానుకొనిరి. ‘కల్లరటు’ క్యాపిలీ నౌకను గూడ ఎటులనో యుక్తితో ఆశలకు గొంపోయిరి. రాళ్లను బట్టి ఆడడ మోవలను బట్టి లాగు అధికారలపై దుస్వరి. ఒకనుత్తిని ఎసరిగాని తప్పిపోయెను. కొండెము ఎప్పడది. సమ్మెగట్టిన 400 చుండి నలస అధికారులు చగ్గరకేరి బండిలుగ జూడక వింబర్లు పైకికి జిబరములో వారిని తెట్టి ద్రాగగ పోకుండ జూచెదరట. డ్రిల్లుపోలు వీరు నిర్దిష్టమట కుపయోగించబడును.

శిక్షితులైన 38 గరు సమ్మెదారులు ఊరేగింపులో చెరిసాల కేరి. తమన్నేహితులు చెరిసాలలో నున్నవారిలో సం తోషముతో గలసికొనిరి. యూరపికిను నౌకాశిబ్బంది 160 మంది శిక్షితులైరి. నెలపులేనిదే ఆగిపోయిన రెండు రోజులు జీరము బట్టుకొనెదరు. ఇంకొకరికి 16 రోజులు శిక్షయు అని యురకు రెండురోజుల జీరమును అపరాధముగ విధించిరి.

మరణవార్తలు

జగన్మూర్తి కృష్ణ:—ఈనాటి పోలీసు యాజమాన్యమున ఎగ్జామినేషన్ గా నిర్వహించిన వేదవిలాసము అను భవనమున ఈనెల 17 వ తేది సాయంత్రము సాయంకాలము 4-15 గంటలకు మృత్యువాస్తవ్యుల బ్రహ్మశ్రీ చివర భాగవతగురూరు కృష్ణజననము పారికాగ చెప్పెదరు.

నగర ఆరోగ్యము:—సెప్టెంబరు నెల 12వ తేదీలో అంత ముందిన వారమున 7 మందికి కలరా సోకెను. మువ్వూరు మరణించిరి. పవనంపేటి స్వామిరామస్వామి, ఒకరు మరణించిరి. ఇన్స్టిట్యూట్ లో ఒకరు ఇతర జ్వరములతో 44 గురు మరణించిరి.

నవరాత్రి ఉత్సవములు:—1/72 కోరులు మరైంట్లు విధియించి శ్రీకాళహస్తి శ్రీశైవర దేవాలయమున ఈనెల 19 వ తేది మొదలు నవరాత్రి ఉత్సవములు జరుగును. ప్రతిదినము రాత్రి 9 గంటలకు పాటకచ్చేరిలు పారికాగా కాలక్షేపములు జరుగును.

రాకపోకలు:—నర్. యం. సి. టి. ముత్తయ్యచెట్టి యారు నిన్న రాత్రి బోటుమెయిలులో పయలుదేరి పోయిరి. డెప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు జెనరలు ఆఫ్ పోలీసు సి.వి. కామగారు నిన్న రాత్రి చెన్నపురి వీడిపోయిరి.

రాకపోకలు:—బెంగాలు ప్రెజిడెంట్ జడ్జి గౌ. సర్ విలియం గ్రీన్వుడు వారిసతితో నేటిదినం ఉదయం కలకత్తా నుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి. నేటిదినం రాత్రి ఉదకమండలం వెళ్లెదరు.

పబ్లిక్ హెల్త్ డైరెక్టరు ఎ. జి. హెచ్. రస్యలుగారు నేటిదినం ఉదయం కలకత్తా మెయిలులో చెన్నపురికి వచ్చిరి.

గౌ. సర్ సి. పి. రామస్వామియ్యగారు నిన్న రాత్రి ఉదకమండలం వెళ్లిరి.

ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి ఎ. కై. జి. కాంబెలుగారు చీపు ఇంజనీయరు ముల్లింస్సగారు, పి. డబ్ల్యు.డి కార్యదర్శి ఈమధ్య గారు, ప్రభుత్వ వైద్యకాల సూపరింటెండెంట్లు హుగ్లీటనగారు నిన్న రాత్రి మెట్టుపాలెం వెళ్లిరి. కాననసభ్యులగు కె. పి. రామను మిససు ప్రభాకరతంపకుగారు నిన్న రాత్రి మలబారు వెళ్లిరి.

ప్రెసిడెన్సీ పోస్టుమాస్టరు కార్డెగోగారు నిన్నటి దినము లోగ్గెనుగారికి చార్జి ఇచ్చి కరాచికి వెళ్లిరి.

కీ॥ శే॥ డి॥ సి.వి.మునుస్వామిఅయ్యరు

మద్రాసు మెయిలుపత్రికా ఫీచరు రిపోర్టరు గ నున్న డి.వాసు బహదరు సి. వి. మునుస్వామి అయ్యరుగారు నిన్న సాయంకాలము 2-45 గంటలకు తన అల్లుడగు యస్. చంద్రశేఖరయ్యగారి గృహమున మరణించిరి తెలుపుటకు చింతిల్లుచున్నాము. పోలీసులకు ఫీచరు నందున కడపినవారము ఆపరేషను చేయబడెను. ఆదివారము నుండి బాప్టును ముదురు చిహ్నములు కనబడెను.

పిరు మరణించునప్పటికి 57 సంవత్సరములు. పిరు సి. యస్. కాలమున విద్య నభ్యసించి గవర్నరుగారు కాని మోస ప్రభుత్వ అంతరింగ కార్యదర్శియగు సర్. జి. డి. రీమింగ్ టో పార్టుమెంట్ కైబరుగ నుండిరి. 1892 సంవత్సరమున మద్రాసు మెయిలు రిపోర్టరుగ చేరిరి. 1923 సంవత్సరమున పిరు పని చూపించుకొనిరి. హైదరాబాద్ తాలూకాలోని సభ్యులుగను చెంగల్పల్లి జిల్లాలోని సభ్యులుగను పిరు కొంతకాలము పనిచేసిరి. ఇండియన్ సేవను కాలగ్రెసు ఆఫీషియల్ రిపోర్టరుగ పిరు ఎన్నియో సంవత్సరములండిరి. 1913 సంవత్సరమున రావు బహదరు పిరుగమును 1923 సంవత్సరమున దివాను బహదరు పిరుగమును పొందిరి.

నిన్న సాయంకాలము 5-30 గంటలకు అంత్యక్రియలు జరిగెను. గౌ. సి. పి. రామస్వామియ్యరు, సర్ పాత్రో, న్యాయమూర్తులు విశ్వనాథశాస్త్రి, శ్రీనివాసయ్యంగారు, అడ్వకేటు జెనరలు, అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు మున్నగు ప్రముఖులు వచ్చియుండిరి. మద్రాసు మెయిలు పత్రికమున పాటకచ్చేరియగు మరణించునకుడ వచ్చిరి.

ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులు

జప్తి సుపక్షపు సమావేశము
ప్రభుత్వమువారు స్వరాజ్యపక్షమువారికి సహాయ మొనగ్రుచున్నారా?

నిన్న సాయంకాలము జప్తి సుపక్షమువారి యాజమాన్యమున సౌందర్యవహులలో ఒకసభ జరిగెను. గౌ. పానుగలు రాజుగారు వచ్చుటకు ఆలస్యమగుటచే ప్రధానమున గౌ. నరేశ మొదలిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సభ్యులుగనుండగ గౌ. పానుగలు రాజుగారు వచ్చి అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి

కీ॥ శే॥ స్వామికణ్ణపిళ్ళై

స్వామి కణ్ణపిళ్ళైగారి మరణముపట్ల సానుభూతి చూపుచు శివరామమీననుగా రొకతీర్మాన మువహించిమచు పిళ్ళైగారి పాండిత్యమును ప్రతిభావిశేషములను ప్రశంసించుచు మాట్లాడిరి తీర్మానముపై పరిశోధకు మాట్లాడిన పిమ్మట సభ్యులందరు నిలచి ఏకగ్రీవముగ తీర్మానమును ఆమోదించిరి

ప్రచారము సలుపుటకు తగు ఏర్పాటులచేయు విషయమై ఆలోచించుటకు ఈసభ సమావేశపరపబడెను కాని జిల్లాల ప్రతినిధులు వచ్చుటకు ఇబ్బందు లేర్పడినందున ఈ విషయమై ఆలోచించుటకు నెలాఖరున మరయొకసభ సమావేశపరపబడునని అభ్యర్థించు పానుగలు రాజుగారు చెప్పిరి.

పిమ్మట ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులను గురించి ఎ. రామస్వామిమొదలి గారి క్రింది విధమున ఉపన్యసించిరి.

ఎన్నికలు

మనము మన సోమరితనము వల్ల ప్రస్తుతపరిస్థితులను గమనించి పని చేయవలసిన అవసరమేర్పడినది. చచ్చుపుటయందలి పరిస్థితి లెంతమాత్రము ప్రక్షేపముగ లేవు మునిసిపలు ఎన్నికల సంవత్సరమున రాష్ట్రపు ప్రధాన, సగరమునందు మనపక్షము ముందున నిలిచియుండి విజయము గాంచుటకు బదులుగ వెనుక చిక్కియుండుట శోచనీయము. పక్షపు అభ్యర్థకులు సరియైనవారని చెప్పినంతమాత్రమున లాభములేదు మన ఆపజయమునకు కారామేమోప రైరిగి ఆకారములను తొలగించుట ఆవసరము జిల్లాలయందు మునిసిపలు ఎన్నికలలో జప్తి సుపక్షపు అభ్యర్థకులు అఖండముగ విజయమును గాంచుచున్నారని హైదరాబాద్ లో అబ్దులు రజాకుసాహెబుగారు లెచుట ఒక నిదర్శనము.

స్వరాజ్యపక్షపు రాజకీయములు, బలపడుచున్నవిని తలచుట సహజము. స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరినవారొక్కరు పక్షమునుండి చొరబోవుచున్నారని స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రభుత్వమువారిని ప్రతిఘటించుటకై ప్రధానమున నుద్దేశించిరి కాని వారి కైరి ఇప్పుడు సంపూర్ణముగ మారి నది. ఇప్పుడు వారు సెల్లకు విజిలెంసుండు చేరి పనిచేయుచున్నారని స్వరాజ్యపక్షము ప్రతిఘటించుచున్నది దీనివల్ల స్వరాజ్యపక్షముగ తెలియుచున్నది.

బ్రాహ్మణేందరు ఉద్దేశములను ఆదర్శములనే స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రకటించుచున్నారని సంస్కరణముల తీర్మానమునకు పండిత నైహుగారు గావించిన సవరణ బెల్లామునందు బ్రాహ్మణేంద్రసభ్యులందు ఆమోదింపబడిన తీర్మానమునకు అనుకూలముగ నున్నది. ఇంక వారికి గల అద్దరు అభిమానము బూటకము భీమినిటింగులయందు ఖిద్దరుతో ఉపన్యసించుట ఇంగ్లాండులో విదేశప్రస్థులను ధరించి ఉపన్యసించుట సాధారణమగుచున్నది.

వనవారు భజనలకు ఊరేగింపులను చూచి బోవుచున్నారని, మనము ప్రచారము చేయకుండుటయే లోపము. స్వరాజ్యపక్షమువారు చపలచిత్తులు ప్రభుత్వసభ్యులకు విందుచేయునాడనుట స్వరాజ్యపక్షమువారిని బంధనములో ఒకటి. కాని మొన్న కర్నూలులో సర్ సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరు గారికి విందు జరిగినపుడు స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరినవారిష్టగు లక్ష్యసాధిగారు విందుపన్న పోలీసువారిని ప్రశంసించుచు మాట్లాడిరి. స్వాధీన్యము దేశభక్తి మున్నగు వాక్యములు కేవలము ఆపంబరవాక్యములుగా నిజముకావు. ఆందోళన సందర్భమున పలువురు కారాగృహములకు పోయిరి. వారు సంధనీయులు. కాని వారి పేరు చెప్పుకొని ఇతరుల గౌరవములను కోరుట విపరీతముగ నున్నది. బూటకములతో బ్రాహ్మణులు మరల అధికారము సంపాదించు యత్నించుచున్నారు.

రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము, జాతిస్వాతంత్ర్యమునకు పూర్వము వివిధసంఘముల భేదములు అంతమొందవలెను. పంజాబు

నందు హిందూమహమ్మదీయసమన్వయ తీవ్రరూపము చాల్చుచున్నది మునిసిపలు ఎన్నికలు బురదగుంటవలెనున్నవి. బ్రాహ్మణేంద్రులబురదగుంటను కొంతకాలము వదలివేయుట ఉచితమని తోచుచున్నది. మనము ఈ రాష్ట్రమున మనపక్షమును బలపరచుకొనుటయేకాక ఇతరరాష్ట్రములందునూడ ప్రచారము సలుపుట అవసరము. ఈసమయమును వదలకొనిన మనకు అవకాశము వాటిల్లును.

గతజల సేతుబంధనము

పిమ్మట రాక్టరు నరేశమొదలిగారి క్రిందివిధమున ఉపన్యసించిరి—ఈ మునిసిపలు ఎన్నికలయందు బ్రాహ్మణేంద్రుల లెచ్చుటకుండితో తెలియకున్నది. ఎన్నికలు జరిగినపిమ్మట ఈ సమావేశము జరుగుటవల్ల ఏమిలాభముకలుగునో ఊహింపజాలకున్నాను. కాంగ్రెసువారు మహాపురుషులు యుగములయందు చేయజాలనిపనిని బ్రాహ్మణేంద్రులద్యమును 5 సంవత్సరములలో గావించెను. స్థానికసంఘములను మన పక్షమువారు స్వాధీనపరచుకొనిరి. మన సంఘపు యువకులకు ఉద్యోగములు దొరకెను. మనము కాంగ్రెసునందు చేరవలయునని కోరుట సరికాదు. కాంగ్రెసు మనలో చేరవలెను గాంధీమహాత్ముడు నిజముగ మహాత్ముడైన అతడు మనలో చేరవలెను. మనలో 420 లక్షలమంది యున్నాడు. పార్టీకి నిధిని ఏర్పరచి గొప్పప్రచారము సలుపవలెను. ఎన్నడైనా రాష్ట్రమున మెడికలు సర్వీసునందు 7 రు హిందువులు, ప్రభుత్వము మువ్వూరు బ్రాహ్మణేంద్రమంత్రులు, హైకోర్టున సలుగురు బ్రాహ్మణేంద్ర న్యాయమూర్తులు యుండిరా యని ప్రశ్నించుచున్నాను

మునిసిపలు ఎన్నికలు జప్తి సుపక్షమువారికి గుంపాళము గదపుచున్నదని శివరామ మీననుగారు చెప్పిరి.

మదనగోపాలనాయుడుగారు ఈ క్రిందివిధమున మాట్లాడిరి:

కాంగ్రెసు పక్షమునకు చేరినవారే కొందరు వాసునాయుడుగారికి పనిచేసిరి. ఇది బ్రాహ్మణ బాహ్యజేతరసమన్వయ, జప్తి సుపక్షమును అంతరింపజేయు బ్రాహ్మణులు ఉద్దేశించుచున్నాడు. పత్రికలన్నియు బ్రాహ్మణుల స్వాధీనమునందున్నందున మనకు కష్టము కలుగుచున్నది. కావున మన పత్రికలను బాగుచేసి ప్రచారము సలుపవలెను.

గౌ. పానుగలు రాజుగారు

గౌ. రాజుగారు సభను ముగించుచు ఇట్లు చెప్పిరి— బ్రాహ్మణేంద్రులద్యమును ఉత్కృష్టమైనదని ఈ ఉపన్యాసములవల్ల విదితమగుచున్నది. కాని పూనుకొని పనిచేయవలసియున్నది. ఈసంవత్సరము జరిగిన మునిసిపలు ఎన్నికలు మన సోమరితనమును ప్రకటించుచున్నది. ప్రచారమునలిపిన మనము త్వరలోనే ప్రతిపక్షులను అణచగలము. స్వరాజ్యపక్షపు అభిమానము దేశమందంతయు వ్యాపించుచున్నది. అందువల్లనే మనమీసంవత్సరము ఎన్నికలయందు ఓడిపోతిమి.

అభ్యర్థకులకు వందనము లర్పింపబడెను అంతిలో సభ ముగిసెను.

నోటీసు

చెన్నపురి చైనాబజారులోనున్న నెం 21 రు భవనము నందున్న మా జార్జి టౌన్ బ్రాంచియందు డాక్టర్ ఆ. లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. డి. సి. ఎమ్. బి. డి. రత్నగారి సలహాను ఆదివారములందు తప్ప తిమిమడినములందు ప్రతిరోజు సాయంత్రము 7 గంటలండి 8 గంటలవరకు పొందవచ్చును.

మేనేజరు:—ఆంధ్ర ఆయుర్వేదీక్ ఫార్మసీలిమిటెడ్, 19, హారిస్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.

ప్రపంచమందు అంతటను మంచినీర్వాగతము

“కామశాస్త్రమునకు” గలదు. ఆరోగ్యము, విశ్వర్యము. ఆభివృద్ధి మొదలగు వాటినిగురించి సలహా యిచ్చు గ్రంథము 150 పుటలుగలది. వివాద లేకున్న ఒకటిని తెప్పించుకొనుడు. ఇది ఉచితముగా తపాలో ఖర్చులేక పంపబడును. కావలసినవారు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆతంకనిగ్రహ బౌద్ధశాల, 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మేహారి

(3347)

నవీనముగ వచ్చినటువంటి, చిరకాలముగ బాచుంపిచున్నటువంటి నవా మేహావ్యాధులను నిర్మూలించుటలో ఆమోఘమైనది! వెల బుడ్డి 1-కి రు 2-8-0

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

గుంటూరు జిల్లా: తాలూకా బోర్డు ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు విజయము

ఈ నెల 4 వ తేదీని పొన్నూరు ఫిర్యాదు జరిగిన ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు తరపున గెలుపొందిన మద్ది వెంకటరంగయ్యగారు మొదటిసారి కాంగ్రెసునందు అభిమానముగలవారు. వారు గత టరకులో తాలూకా బోర్డునందు సభ్యుడుగా నుండి నిరంతర ప్రజాసేవ చేసియున్నారు. వారు గుంటూరు జిల్లా బుద్ధులబోర్డుకు సెక్రటరీగా నున్నారు. వారు బ్రాహ్మణ బోర్డులో బోధియన్నామకు చాలా సహాయము చేసియున్నారు. వారు గెలుపొందుట ఆఫీస్-వారికిగాక తాలూకా మొత్తముకు వన్నె చెచ్చినారు. స్వతంత్రముగ నిలవబడి గెలుపొందిన పాములపాటి వెంకట క్రిష్ణయ్యగారు, నిడుబ్రోలు గ్రామ మునపరుగారు. వారు మంచిపట్టుదల గలవారు. రెండు మూడు టరకు నుండియు బోర్డులో నుండి ప్రజాసేవ చేయుచున్నారు. ఓడిపోయిన తదితర అభ్యర్థులు నలుగురు మంచి పోటీచేసినారు. అయినప్పటికీ సార్థకములేకపోయెను. ఈ నెల 7 వ తేదీన జరిగిన బాపట్ల ఫిర్యాదు కావలసిన ఒక స్థానముకు కాంగ్రెసు తరపున నిలవబడి జయమొందిన పంగులూరి వెంకట నరసింహారావుగారు మంచిధనవంతులు, సిన్న వయస్కులు, మొట్టమొదటి మంచి కాంగ్రెసుయందు అభిమానముగలవారు. మంచి తెలివి గలవారు. వారు జయమొందుటకు ఆఫీస్-ప్రజలు కాంగ్రెసు నందు అభిమానము గలవారనుటకు పందియము లేదు. వీలనన వారికి ప్రత్యేకంగా స్వతంత్రముగా నిలవబడి అపజయము గాంచి నటువంటి వెల్లువొడి సుబ్బారావుగారు పెద్దవకీలు, పెద్దపలకు బడి గలవారు. వారు నెలకు రెండువేల రూపాయలు వెంపాదించు క్లిక గలవారు. వారు అపజయము గాంచుటకు కాంగ్రెసు నుండి చేరక నిలబడుటయే కారణము తప్ప వేరేగాదు. స్వతంత్రముగా నిలవబడినవారు మంచికోటయ్యగారు పెద్దరైతు. వారు మంచి పోటీ చేసినారు. కాని సార్థకము లేకపోయెను.

7-9-25 న జరిగిన పెద్దనందిపాడు ఫిర్యాదు ఎన్నికలలో గెలుపొందిన కాంగ్రెసుతరపు అభ్యర్థులు యిద్దరున్ను కాంగ్రెసు లందు మొదటనుంచి అభిమానముగలవారు. వారు జయమొందుటకు కాంగ్రెసు అభిమానముకాని వేరుకాదు. వారు ధనవంతులు, పెద్దరైతులు.

11-9-25 జరిగిన వేటపాలెం ఫిర్యాదు తరపున నిలవబడి జయమొందిన లోట శేషాద్రినాయుడుగారు, వారు యిదివరకు జస్టిసుపార్టీకి చెందినవారే అయినప్పటికీ వారు మంచిపట్టుదల గలవారు. అనుభవజ్ఞులు. ఇదివరకు రెండుటరకులనుంచి బోర్డులో నుండి నిరంతర ప్రజాసేవచేసినవారే. ఏమాట అంటే ఆ మాట యందు నిలువబడువారు కాని అసత్యమాడువారు కాదు. అటు వంటివారు జస్టిసుపార్టీలో నుంచి కాంగ్రెసుపార్టీలోకి వచ్చినారంటే కాంగ్రెసుకు మంచిబలము వచ్చినదని చెప్పటకు ఎంతయు సంతోషించుచున్నాము.

వేటపాలెం ఫిర్యాదులో జయమొందిన కెండ్లపల్లి బూదరాజు వెంకటసుబ్బయ్యగారు ప్రభుత్వమునుంచి కాంగ్రెసు నందు అభిమానముగలవారు. వీరు ధనవంతులు, యాఫీస్-వారిలో నిలవబడి వోడిపోయిన పంగులూరి శేషతల్ప కాయగారు (వారి వద్ద) బూదరాజు పానుమంతరావుగారు, మద్ది రంగనాయకులుగారు, పర్లం క్రిష్ణరావుగారు మంచిపోటీ చేసినారు. కాని కాంగ్రెసునందు ఉండు అభిమానమును వోట్లగు రైరింగి కాంగ్రెసువారికి వోట్లనిచ్చి కాంగ్రెసువారినే జయమొందునటుల చేసినారు. అప్పకట్ల ఫిర్యాదు కాంగ్రెసుతరపున నిలవబడిన కొన వెంకటరావుగారికి ప్రత్యేక ఎవరోనిలిచిరి. కాని మధ్యనే ఉపసంహరించుకొనిరి. అందువల్ల ఆ ఫిర్యాదుకుడ కాంగ్రెసునాకే జయమొందినారు. వారు ఇప్పుడు తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగా నుండి నిరంతర ప్రజాసేవ చేయుచున్నారు.

4-9-25 పొన్నూరు ఫిర్యాదు
కాంగ్రెసు: మద్ది వెంకటరంగయ్యగారు 1087 (జయమొందిరి)
ప్రత్యేక: పాములపాటి వెంకటక్రిష్ణయ్యగారు 981 (జయమొందిరి)
పోలవరపు జగన్నాథంగారు 407
మన్నన వెంకటక్రిష్ణయ్యగారు 38
జస్టిసు: ధామలూరి పట్టాభిరామయ్యగారు 678
నూరుగుంట అప్పారావుగారు 785

7-9-25 బాపట్ల ఫిర్యాదు
కాంగ్రెసు: పంగులూరి వెంకటనరసింహారావుగారు 408 (జయమొందిరి)
ప్రత్యేక: వెలగపూడి సుబ్బారావుగారు 808
కారుమంచి కోటయ్యగారు 111

7-9-25 పెద్దనందిపాడు ఫిర్యాదు
కు: పమిడి కోటయ్యగారు 878 (జయమొందిరి)

లావు వీరభద్రయ్యగారు 1021 (జయమొందిరి)
ప్రత్యేక: గొట్టిముక్కల రంగనాయకులుగారు 1
కర్లం చిన్నయ్యగారు 2
పాలవర్తి ఆదిశేషయ్యగారు 816
వల్లూరి బసవరాజుగారు 568
పరుచూరు ఫిర్యాదు

కాంగ్రెసు: బాగరమూడి రామయ్యగారు 621
ప్రత్యేక: బాగరమూడి కుప్పస్వామిగారు 1185 (జయమొందిరి)
గోరంట్ల పున్నయ్యగారు 826 (జయమొందిరి)

గుంటా గోపయ్యగారు 7

11-9-25 కాంగ్రెసు: బూదరాజు వెంకటసుబ్బయ్యగారు 458 (జయమొందిరి)
లోట శేషాద్రినాయుడుగారు 840 (జయమొందిరి)
జస్టిసు: మద్ది రంగనాయకులుగారు 6
బూదరాజు పానుమంతరావుగారు 216
ప్రత్యేక: పర్లం క్రిష్ణరావుగారు 7
పంగులూరి శేషతల్పకాయగారు 208

ఒక విలేఖరి

బొంబాయి మిల్లులపై

సమ్మెవచ్చునని తలంచినప్పటికిని నేడు బొంబాయి మిల్లులలో సమ్మె ఆకస్మాత్తుగా ప్రారంభమై విద్యుత్తు క్లిక్ చేగముతో వ్యాపించినది. మిల్లు యజమానులు పరిస్థితులనుగూర్చి విచారించుటకు బదులు తమకు సంబంధము లేనట్లు ప్రవర్తించుచున్నారు. (ప్రీ ప్రెస్)

నేడు 30 తేదీమంది పనిచేయుచున్న 11 మిల్లులు మూసి వేయబడినవి. మాటికి 11 1/2 చొప్పున కూలినితగ్గించి సెప్టెంబరు 1 తేదీనుండి అమలులోనికి తెచ్చిరి గావున నేపనివాండ్రు సమ్మె కట్టిరి. ఈమిల్లులన్నియు పెరేలులో నున్నవి. మధురాదాస్ గోపల్ దాస్ మిల్లుమనుష్యులలో కఠింభాయి యిల్లపాం మిల్లు మనుష్యులలో మొట్టమొదట సమ్మెను ప్రారంభించిరి. ఈరెండు మిల్లులలోను మనుష్యులు ఒక్కమారుగా పనిముట్టులను క్రింద పెట్టి బయటికిపోయి రాళ్లుద్రవ్యము యితరమిల్లులలోని వాండ్రు ను బయటికిరమ్మని పిలువసాగిరి. మూడు నాలుగు గంటలలో 12 మిల్లులలోనుండి మనుష్యులు బయటికివచ్చిరి. ఆగస్టునెల జీతములు పీరికి క్రిందటికేనివారమునా డిచ్చిరి. తగ్గించినరేటు ప్రకారము అక్టోబరులో నిత్తురు. కొన్ని కోజులనుండి వీరు సభలు చేయుచు ఆగస్టు జీతము లిచ్చిన వెంటనే సమ్మె కట్టవలెనని తీర్మానించిరి. 10 గంటలకు కొంతమంది సెంచరిమిల్లుకు వెళ్లి గుడ్డలిడ్డంగికి నిష్క్రమిచ్చిరి. వెంటనే మంటలార్పిరి. రు.500/- వద్దమునచేసెను. పోలీసువారి ప్రదేశములను కాపాడుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

కస్తూరి చంద్రమిల్లు

ఈసమ్మె దాదరకు వ్యాపించి కస్తూరి చంద్రమిల్లులో 800 మంది నేతపనివాండ్రు మధ్యాహ్న మైనతరువాత పనిలోనికి రాలేదు. కావున అధికారులు నేత కాళును మూసివేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

దక్షిణ ఆఫ్రికా నుండి బొగ్గు

హైందవవాణిజ్యసంఘమువారి అసమ్మతి

బొంబాయి, సెప్టెం 15: నుక్కూరు వారేజవనులకు దక్షిణ ఆఫ్రికానుండి బొగ్గును తెప్పించుట జాతీయవిరుద్ధ మగుటయే గాక ఆర్థికముగా నష్టమనికూడ హైందవ వాణిజ్యసంఘము వారు బొంబాయి ప్రభుత్వమునకు తెలియజేసి హిందూ దేశములోని బొగ్గునేకొనవలసినదని చెప్పుచున్నారు. (ప్రీ ప్రెస్)

కస్తూరి మాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు.0-10-0

ఇవి పుచ్చమున నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచి గోరోజు నము, ఆదిపచ్చికాన, పావుదారు, మంచినమునుపువ్వు మొదలగు వాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవి వైద్యము, వైద్యభారము, వైద్యజ్యోరము చలిజ్యోరము, సన్నిపాతము, అజీర్ణము, మాంష్యము మొదలగువాటికి ఉపయోగపడును. నంటిపిల్లల, అజీర్ణము వగైరాలను వెంటనే మాన్యును. ప్రతివారును సామాన్యముగ వాడొలగనది. ప్రతిస్థాపామన నుండలేనది. ముఖ్యముగ పిల్లలుగల గృహమునం దుండవలసినది.

అమ్మ తాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ సెప్టెంబరు 16-వ తేదీ బుధవారము

1. ధాన్యములు
దనియాలు బా 1-కి రు 30 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు
బియ్యముబస్తాలు మొదలు వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు 14 0 0 15 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 15 8 0 16 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,, 16 0 0 17 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0 9 0 0
నవ్వులు ,, ,, 20 0 0 24 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు
కందులు బస్తా 1-కి ర 305 ,, 12 8 0 18 0 0
నెనగలు ,, డిటా ,, 11 12 0 12 8 0
నెసలు ,, డిటా ,, 13 8 0 14 8 0
మినుములు ,, డిటా ,, 15 4 0 16 8 0
ఉలము ,, ర 164 ,, 8 8 0 9 0 0

3. నూనెవస్తువులు
నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 154 0 0 155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 25 0 0
కొండాపురంవేరు నెనగవస్తుబా 1-కి ,, 61 0 0 68 0 0
ఇతర ప్రదేశము ,, ,, 56 0 0 59 0 0
వేరు నెనగనూనెగానగబా 1-కి రు 185 మి. కానూనె 180 0 0
ఆముదము బా 1-కి ,, 115 0 0 116 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు
చాయపసుపు బా 1-కి ,, 100 0 0
కూరపసుపు ,, ,, 45 0 0 50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి ,, 100 0 0 110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 45, రీస్
కాళవా సిపాయకట్టు ,, ,, 50, 50
తెల్లము బా 1-కి రు 40 0 0 55 8 0
చింతపండు బా 1-కి ,, 50 0 0 77 0 8

5. ఇనుము
వట్టారకం బా 1-కి ,, 28 0 0 38 0 0
చదరం ,, 28 0 0 36 0 0
రవుండు ,, 38 0 0 45 0 0

6. లోహములు
వెండి 100 కులంగు ,, 72 0 0 75 12 0
అంగారము, కులము 1-కి ,, 21 4 0 21 8 0
పవరము 1-కి ,, 18 7 0
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 264 0 0 275 0 0
రాగి డిటా ,, 298 0 0 281 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పో గలవి 84 0 0 84 4 0

7. దూది
బోంబాయిబస్తాబారు 1-కి రు 800 0 0
పల్నాడు దూది ,, ,, 215 0 0

8. నూలు
కోయిల్ పట్టి నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 7 0 0
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 4 12 0
పుష్కారు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 7 4 0
కూళయేనుగ నెం 20 ,, 9 8 0
వద్యా నెం 24 1/2 ,, 9 12 0
14 1/2 క్విలక్ పక్షి ,, 7 8 0
నెం 20 టెన్ని సింహం యాటె ,, 9 4 0
నెం 22 ,, ,, 9 12 0
నెం 12 1/2 టెన్ని పర్క. ను ,, 8 0 0
నెం 14 1/2 ,, ,, 8 4 0
నెం 12 1/2 అలెన్సు ,, 7 2 0
నెం 12 1/2 కోయిల్ పట్టి ,, 7 8 0
నెం 22 1/2 రంగవిలాస ,, 9 4 0
నెం 14 1/2 రాధాకృష్ణుడు ,, 7 2 0

బెండుచేసిన భారతి సంపుటములు

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆటు సంచికల కొకసంపుటమువంతున మూడుసంపుటములు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.
గట్టి బెండు- సగముతోలు, సగము క్యాలి కో గిల్లుచేరు- అందముగా నున్నది. ఒక్కొక్క సంపుటము రు. 4-8-0.
ఈసాహిత్యము ప్రత్యేకము.
భారతి ఆఫీసు, 7, తంజువేలి రోడ్డు, మద్రాసు.

భారత శాసనసభ

ఉక్కు-కు రక్షణసహాయముల నంగీకరించుట

తూర్పుయిండియా రైల్వేలో జమాఖర్చుల శాఖను, వాటిని తనిఖీ చేయు శాఖను విడదీయుట

సిన్హ, సెప్టెంబరు 15.—నేటి భారత శాసన సభ చాలతక్కువగానుండెను. సభాధ్యక్షుడు సరిగా 11 గంటలకు తనస్థాన ములకరించెను. ఉక్కు-పరిశ్రమకు సహాయమునర్పట, తూర్పుయిండియా రైల్వే జమాఖర్చులను దయారసేయు శాఖను వాటిని తనిఖీ చేయు శాఖను విడదీయుట, వడ్డీమును నివేదికము లోని కొన్ని సూచనలపై తీర్మానములు, కార్మికసంఘముల చట్టము మొదలగు ప్రభుత్వ కార్యక్రమము చాలగలదు.

కొంతకాలమునుంచి సభయందు లేక మరలవచ్చిన సర్ డెనిస్ బ్రేగెను రాజధర్మక్రమణమును గైకొనినప్పుడు హస్తము నూచింపబడినది. లాహోరు ప్రధానన్యాయస్థానమున కొక సంవత్సరమునానమును డెల్హిలో నేర్పడుచుటనుగూర్చి లాహోరు న్యాయస్థానమువారి యభిప్రాయములు స్థానిక ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయముల సంగ్రహించబడినవి. ప్రధానన్యాయస్థానములోని సివిలు అప్పీలులు చెంటనే తెలుపు నుద్దేశ్యముతోనే యాలోచన చేయబడినది. దీనిపై సివిలున్యాయ సంఘమువారి యభిప్రాయములకూడ గైకొనబడునని సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గౌంట్ల మడిమనుగారు సర్ హారిసింగ్ గౌరగారికి సమాధానమిచ్చిరి.

కాక్స్ ఫిల్డరు విద్యార్థి వేతనవిరాళమునుగూర్చి బి. దాసు గారికి సమాధానమిచ్చుచు, చదువుకొనివచ్చినపిమ్మట తమ జీవితమును గడపుకొనుట కుద్యోగము లెక్కకవచ్చునని ధైర్యమున్న నే విద్యార్థులను జంపగోరుదు రాష్ట్రప్రభుత్వములకు డెలపవలెనని భోరుగారు సమాధానమిచ్చిరి.

పైవారికి సమాధానమిచ్చుచు బి. యల్ మిత్రగారిట్లునుడివిరి. “డెల్హియందు కేంద్రకళావిద్యాలయము స్థాపించు విషయము ప్రభుత్వ మలోచించుచున్నది. నూతన డెల్హినిర్మాత విన్నవించిన నివేదికమపై ప్రభుత్వ మింక నేమియు నిశ్చయింపలేదు. అవి సభ్యులయెదుట నుంచుటవలన లాభముగలదని ప్రభుత్వ మూహించుటలేదనిరి.

చైనానుండి తొలగించుట అను చైనావారి కరపత్రముకంటే భారతదేశముందు బహిష్కరింపబడెనా యని చనుమలాగుగారికిరి ఆది భారతప్రజలకు ప్రభుత్వమునైన విద్యేషము కల్పించునని బహిష్కరింపబడెనని చెబియసభ్యుడు సమాధాన మిచ్చెను.

చైనావారు తమ దేశముందు భారత సైనికుల నేవగించిన విషయ ముచున్నదని కాదాయని చనుమలాలు, సింహాగార్లు ప్రశ్నింపగా కాదనిరి.

రంగస్వామి ఆయ్యంగారు, జోషీ, రామచంద్రరావు గార్లకు సమాధానమిచ్చుచు నట్టి ప్రకటనలు బహిష్కరించు నపుడు తాను స్వయముగా పరిశీలించి చేతు సుననియు, దానిపై నిక నెట్టి పునర్విమర్శనాధికారము నేరనియు, కాని యెవరైన దాని గూర్చి తన యెదుట డెల్టాను తానే విమర్శింపవచ్చునని దేశీయసభ్యుడు డెల్టెను.

చనుమ లాగుగారికి సమాధాన మిచ్చుచు ప్రభుత్వమునకు డెలిసింతాళకు 1924 దరిమిలను పునుచ్చెరినుండి, యాంగ్ల భారతము నకు వచ్చిన సెంట్రలు వరుగు ఉక్కు పరిశ్రమలయముక్కుకై క్రొత్తవని వాణిజ్య సభ్యుడు డెలిపెను.

సర్ పురుషోత్తమదాసుగారికి సమాధానమిచ్చుచు పడేండ్ల కుర్రతు శాండులక్రెయి నూచికయిదురూపాయిల వడ్డీనొప్పున 468 లక్షల రూపాయిలును, ఆదాయపుసమ్మ లేకుండ నూటికయిదు రూపాయిలు 2521 లక్షల రూపాయిలును మొత్తము 2984 లక్షల రూపాయిలు ఋణసముగా మార్చబడిందని సర్ డెనిస్ నేకెట్టుగారు సమాధానమిచ్చిరి.

పిమ్మట నార్థిక సభ్యుడు పల్లిక అక్లాంటుల సంఘము వారి నివేదిక సభ్యులయెదుట నుంచెను.

ఉక్కు-పరిశ్రమకు సహాయము

పిమ్మట సర్ ఛార్లెసు యిన్నీసుగారు పరిశ్రమకు సహాయము నిచ్చు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి ఆ పరిశ్రమకు 1927 వ మార్చివెనుదిరుగు 60 లక్షల రూపాయల మజరా నిచ్చుటను 1926 వ మార్చివెనుదిరుగు కందులో 18½ లక్షల నిచ్చుటకును ప్రభుత్వప్రతిపాదనను 1927 లేరువారే నుక్కు-పరిశ్రమకు రూపాయిల మొత్తమును అప్పుడు మజల ధరావద్దియయ్యు పునర్విమర్శనకు వచ్చును. టారిఫ్ బోర్డువారి సూచనలు వారి బుద్ధులనుసారము సమంజసములే. కాని ప్రభుత్వము సంద

ర్భము లాలోచించలేదు. కాన ప్రభుత్వమున కది సంతోషము కరముగా నుండెను. వెనుక నొకసారి పరిశ్రమకు 50 లక్షల రూపాయలు మజరానిచ్చిరి. టారిఫ్ బోర్డునూ రూపొందిన దానికంటె ప్రభుత్వ మెక్కువసానుభూతి పరిశ్రమకు చూపబడెను. అది చిక్కుకొనితేలో నున్నపుడు ధనసహాయముచేసి ప్రభుత్వము పరిశ్రమను రక్షించెను. దానివలన పరిశ్రమ తాలూకు సామాన్యముగా ఖర్చయెను. రక్షణపద్ధతి చాల నుపయోగకారిగా నుండెను. దానివలన ప్రభుత్వము నకు కష్టములు ఆదాయము తగ్గెను. కావున బోర్డువారి సూచనల సవరించుటవలన ప్రభుత్వము పరిశ్రమయొడ జూపు సానుభూతియందుగాని, చేయుక సహాయమునందు గాని యే మాత్రము తగ్గుటలేదు. పన్నులను హెచ్చించుటకంటె, మజరా లానిచ్చుట యెక్కువసహాయముని సభవారు గమనింతురుగాక. బోర్డువారి సూచనలందు సవరణకు గారణము లేవనగా వారిలెక్కలుజూయింపున మాత్రమే తయారుకాబడినవి. ప్రభుత్వము ఇగిరి పరిశ్రమ లనేకములను జూడవలసియున్నది. కావున బోర్డువారు సూచించిన 24 లక్షల రూపాయిల యసానుతు పద్దు చాల తక్కువని గ్రహింపవలయును మతియొక ముఖ్యవిషయ మే మన మజరాల నిచ్చుటవలన పరిశ్రమ యెన్నటికి ప్రభుత్వసహాయమునే యాసించుచుండును. ఆవిషయమై తాతా కంపెనీ వారి కిది విషయంకొక సారి 1924 వ మేసెలలోను, మజల మొన్నటి జనవరిలోను హెచ్చరింపబడినది. ప్రభుత్వము తాతాకంపెనీవారి సహాయము, సభ్యుల సహాయము గోరుటయందలి తాత్పర్యమేమన పైన సూచించిన విషయమున కంపెనీవారెక్కువ శ్రమపడినట్లు తోచదు తాతా కంపెనీవారి పరిశ్రమయందలి రెండువంతుల వాటాలపై తప్పక లాభములలో కొంతభాగమును పంచివేయునట్టివై యున్నవి. వాటిపై వడ్డీ మూడు వత్సరములనుండి పెరుగుచున్నది సుమారు 50 లక్షల వడ్డీ పెరిగియున్నది. 150 లక్షల ఋణము కలదు, కావున సభ్యులు తాతా కంపెనీవారికి తమపరిశ్రమను జాగుపజుచుటకు ధీరమగు నేర్పాటులు చేయుటకు వార్త నంపవలయును. దేశముపై చాల భార ముంచబడినది. టారిఫ్ బోర్డువారి లెక్క ప్రకారము 150 లక్షలు. అదిగాక, ప్రభుత్వ మిది విషయకు 208 లక్షలు ముజరా నిచ్చి పహాయము నరించెను ప్రభుత్వముదాని యొక పరిమితికును సానుభూతి జూపెను ఈ ప్రతిపాదన రక్షణచట్టమునంతకాలమువఱకే యమలునందుంగును. ఇక మాజి ము విషయము దానియందు తిరుగువాడను గాను. ఆవ్యాపారము నాకులేదు. దానివలన నేవైన ప్రాముఖ్యమును మార్పులగునరమగునో నప్పుడు మజల ప్రశ్నను విమర్శింపవచ్చును. కావున తీర్మానము సభ్యు లేకగ్రీవముగ నంగీకరింతురని యూహించుచున్నానని సర్ ఛార్లెసు యిన్నీసుగారు నుడివిరి

సంయుక్తపక్షపంథునూ తరపున ఛార్లెసుగారు మాట్లాడుచు తమపక్షపంథుమంతయుగూడ దీని కామోదించుచున్నారనిరి. తాతాకంపెనీ నభివృద్ధిపజుచుటయే వారి యభిప్రాయ వనిరి. కొన్ని సందర్భములందు టారిఫ్ బోర్డువారి లెక్కలు సరిగాలేవు. ప్రభుత్వము చాల ధారాళముగానే మెలగెను. ఉక్కుపక్షపంథునూ నాయనభవముచుట్టి తాతా కంపెనీవారు సంపూర్ణముగయంత్రాలయమునునిర్మించుచో ఖరీదుతగ్గింపవచ్చుననినోచుచున్నది కావున తా మిచ్చుముజరాలో 30 లక్షల యంత్రములు నిర్మించుటకు ప్రత్యేకింపగోరినను గోరవచ్చుననిరి. ఈరకటి నంగీకరించునో మజరా హెచ్చించుటకుగూడ నంగీకరింతును. ఈపనులను నెఱవేర్చునో తాతాకంపెనీవారు రక్షణచట్టము రద్దగునరికి, ఆపైన రక్షణ మనసరము లేకయే పోటీ చేయుటకు సిద్ధముగ నుండుననిరి

సర్ పురుషోత్తమదాసు గారు

సర్ పురుషోత్తమ దాసుగారు తాను తాతా కంపెనీ యొక దొక వ్యవహారకర్త గాను దీనిని గూర్చి మాటలాడ నిచ్చయింపలేదు కాని వాణిజ్యసభ్యుని మాటలకు సమాధానముగా చెప్పవలసి వచ్చినదని యాక్రింది విధముగా నుడివిరి: “యూధనముయందు వాటాదారులక్షేమము, లాభము నిరాకరించి ప్రభుత్వమున కెంతయో సహాయముచేసెను. దానికి బదులేయప్పుడిచ్చుచున్నారే కాని, ప్రభుత్వమిచ్చు దయాదాన మేమియునులేదు. మాజివిషయము తనకేమియు దెలియదని వాణిజ్యసభ్యుడు డెలిపెను. కాని గృహధికసభ్యుని ప్రక్క నుండించి యట్లనడగదు. (నవ్వు) తాతాకంపెనీనిగూర్చి వాణిజ్యసభ్యుని యాలోచనలు సరిగలేవు. కంపెనీ చేమిచేయగోరుదురని ప్రభుత్వము నొకసంవత్సరమంతయు సహనమునేయుటి కాని దాని కిది తగిన సహాయము లేకపోయిరి. ఈ సభ నుండి యొక సంఘమును నిర్ణయించుటకు, నాసంఘము నెదుట ప్రభుత్వశాసన

నిర్మాహములు తమ యభిప్రాయములు డెలపవలెననియు; నప్పుడా సంఘమెటుల నిర్ణయించిన నటు లూడంబడుదు మనియు డెలిపిరి. వచ్చేఅయిదు, పది లేక పదునైదువత్సరములలోపుగా నొక్కపరిశ్రమను స్థిరమొనర్చుటకు, భారతదేశముంతకు సరఫరా చేయుట సహాయపడుదు. ప్రభుత్వ మేవో నేరములను చేయుట కన్న నే జేయు సూచన కంగీకరింతురని యూహించుచున్నాను. వాణిజ్యశాఖలో దీనికి సంబంధించిన సంఘముకంటి కలదు. నేనందు సభ్యుడనే. కాని యీ సంఘ మింతవఱకొక్కసారి తప్ప మజల కూడనే లేదు. కావున ప్రభుత్వము సభవారుగూడ మాత్సర్యముగ విమర్శించి యెంత తక్కువ కావలెనో అంత సహాయమే చేయుం.

ప్రభుత్వతీర్మానము నాడేపించుట

మజీదు బస్టగారు ప్రభుత్వతీర్మానము నాడేపించుచు నీముజరాల నిచ్చుట యెప్పు డాగుననిరి. పెద్దయంద్యోగులను విదేశములనుండి తెచ్చి యెక్కువజీతముల నిచ్చుటచే నాఖర్చులే భరింపజాలక సహాయ ముపేక్షించుచున్నవి. ప్రభుత్వము, మజరాల నిచ్చి యట్టియవస్థను ప్రోత్సహించి, యాదారుణమును యొచ్చుచున్నది ఆవిదేశీయంద్యోగులు భారతదేశమునంతను యిచ్చుట ప్రజలు మాడుచున్నను తమతోగూడ దీసుకొని పోవుదురనిరి.

పిమ్మట నియోగిగారిట్లు నుడివిరి. “రక్షణపద్ధతి నంగీకరింతును. కాని ప్రభుత్వము నకు రక్షణమువలన వారిచ్చు ముజరాలకన్న సుమారు 70 లక్షల లాభ మెక్కువగ వచ్చుచున్నది దీని నార్థికసభ్యుడు (మింగి) నేయుట నాకెంతమాత్రము నిష్ప్రములేదు. (నవ్వు) ఆధనము ఖరీదెక్కువగల యెక్కువవస్తువులపై కొనువారికి బాధలేకుండునట్లు వాటిఖరీదు తగ్గుటకు ప్రభుత్వము మజరాల నొసంగవలయును.

సర్ జేసిలుబ్లెకెట్టుగారు సమాధాన మిచ్చుచు నియోగి గారి ప్రశ్న యెక్కువ సందర్భమునుగూర్చి సంపూర్ణముగ విమర్శించినపుడే యిది చర్చింపబడగినది. వారి యుపన్యాసమువలన పరిశ్రమకు బలమును దగ్గించుచున్నారనిరి.

ఆర్థికసభ్యుడు కష్టము ఆదాయము హెచ్చుగనున్న మాట వాస్తవమే యనిరి. దానికి గారణమేమన చట్టము ప్రారంభించిన మొదటిది నయులందు దిగుమతులు హెచ్చుటచే నీలాభము కలిగెను గాని మున్నుం దీలాభ ముండనేరదనిరి. టారిఫ్ బోర్డు వారు హెచ్చాదాయము లెక్కించిరి. సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు డెలిపిన మార్గము విషయముయొకరెండు కమిషనువారి యభిప్రాయము కొరకు ప్రభుత్వము తమ యభిప్రాయములను బలపరచుచుగాని యాలోచన మారకములన చిక్కు లేవైన గలుగుచో విషయము పునర్విమర్శనకు వచ్చునని వాణిజ్యసభ్యుడే తెలిపెననిరి తాతా కంపెనీవారికి ప్రభుత్వమున కెట్టివిభేదములులేవు. భేదములున్నచో కంపెనీ వాటాదారులకు వ్యవహారలకు గలవు. ప్రభుత్వ పద్ధతి నిశ్చితముగానే యున్నది. ఉక్కు పరిశ్రమను రక్షించుటకు దానిని స్థిరముగ చేసి దేశము నభివృద్ధి నొందించుటయే ప్రభుత్వోద్దేశ్యము. ప్రస్తుత మొక్క తాతాకంపెనీ మాత్రమే యెక్కువ పరిశ్రమను స్థాపించెను గాన ప్రభుత్వమునకు దేశమునకు గొప్ప బాధ్యత కలదు. తాతాకంపెనీయందున్న కష్టమేవన, వారి పెట్టుబడియందు చాల మొత్తము ప్రతిఫలము లేకుండవచ్చును. కంపెనీవారి పద్ధతులను నిర్ణయించుటకు ప్రభుత్వమునకుగాని సభ్యులకుగాని యెట్టి యధికారములేదు. కాని కంపెనీ వాటాదారులు పైన చూపబడిన విషయములందు శ్రద్ధ వహింపగోరుదు సభ్యులు తోయపజువయును టారిఫ్ బోర్డు సూచనప్రకారము మజరా నీయగోరు బి దాసుగారి సవరణ నుపపాదించు వారు లేక యోడిపోయినది. కార్మికప్రాతినిధ్యమును గోరెడి జోషీ గారి సవరణకూడ నిరాకరింపబడినది.

పిమ్మట సర్ ఛార్లెసు యిన్నీసుగారు ప్రతిపాదించిన నటులే యెట్టి సవరణ లేక తీర్మాన ముమోదించబడినది.

గృహరాసంతరము, వాణిజ్యసభ్యుడు 1926 వ మార్చివెనుదిరుగులోగా యెక్కువ పరిశ్రమకు 18½ లక్షల రూపాయలు మజరా నిచ్చుటకు ప్రతిపాదించెను. నారాయణదాసుగారు, వాణిజ్య శాఖ లిమ యుచ్చుబుద్ధిని ప్రకటించుచు, చాలశ్రమపడి సరిగా చేసిన టారిఫ్ బోర్డువారి సూచనలను నిరాకరించిరి విచారమును వెలిబుచ్చిరి. వాణిజ్యసభ్యుని ప్రతిపాదనను సభవారంగీకరించిరి.

రైల్వే అక్టోంటు, ఆడిటులను విడదీయుట

పిమ్మట సిమ్మగారు రైల్వే సంస్థను కమర్షియంతుగా చేయటముగాను వెంటనే యాక్రిందిపద్ధతులపై పరిశోధనాసభగా నిర్మాణముండియా రైల్వేలో జమాఖర్చులను వ్రాయుసంస్థను దాని తనిఖీ సంస్థను విడదీయుటకు రాజప్రతినిధికి సూచించుచున్నాడు (1) ఆడిటుల జనరల్ కమిషన్ దొక్క యాడిటుశాఖ వివక్షపై మాత్రమే బాధ్యుడుగా నుండును. ఇక రైల్వే జమాఖర్చులను గాని యాయుద్యోగులపై సభికారమును కాని చేయునక్కరలేదు. ఆజమా ఖర్చుల శాఖ రైల్వే బోర్డు యదిన

ముక్తింద నుండును. రైల్వే యార్ధిక కమిషనరు ముందు దానిపై నధికారము నహించి రైల్వే యేజంటుకు సమాధానము చేయుటకు నుండును. (2) ప్రభుత్వము చే నిర్వహించబడు రైల్వే సంస్థలందిదివరకు ఆడిటరు జనరలు గొట్టి యధికారము నిర్వహించుచుండెనో యటులే యీ యార్ధిక కమిషనరు దొంగిలకూడ నిర్వహించి, కావునందు గల వ్యవహారములను బరిష్కరించుట కిదివర కడిటరు జనరలు కుండెన హక్కులే యుండును (3) ఆడిటరు జనరలు తనిఖీచేయుటయందు తన పనిని సరిగా నిర్వహించుటకు పిలగునట్లు వేలు సంఖ్యను నిర్ణయించవలెను.

వై తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు సిమ్మగారిల్లు నుడి విరి? "రైల్వే స్టాఫ్ యార్ధిక సంఘమువా రేకగ్రీవముగ నీ నిర్ణయమును గావించిరి. సభవారిదివరకే సాధారణపు అక్రమములునుండి రైల్వే జమాఖర్చును విడదీయుట కంగీకరించిరి. తదనుగుణముగ రైల్వే లెక్కలందు పెట్టుబడిని వేలుగ డెలుపుటకు, దాని వివరమును గల లెక్కలను డెలుపుటకు వియత్తవ సరము! ప్రస్తుతము రైల్వేయందు లెక్కలు తయారుచేయునది, తనిఖీ చేయునది యొకటే సంఘ. ఇకపైన సాధారణముగ వర్తకములన్నిటియందువలె తమ జమాఖర్చులను వారు సరిజామకొనుటయేగాక వేరొక స్వతంత్ర సంఘముకై పరిశ్రమగూడ నుంచవలయును. దీనివలన ఖర్చుపెట్టువారికి బాధ్యత గలుగును. అప్పుడు ఖర్చుకుపైనను సభవారియెదుట డెలుపుటకు పిలుండును. ప్రస్తుత మట్టి సావకాశము లేదు. రైల్వే యేజంటు యజ్ఞను అక్రమములందొంగి నిర్వహించవలసియుండునని విభేదము లుండునో నాధికారదొంగి డెలియబడువలెను. రైల్వేబోర్డు కార్యనిర్వాహకుల యజ్ఞ లమలులోనికి వచ్చుట కాలస్య మగుచున్నది. కారణమేమన అక్రమము కావున వారిది వియత్తవ బోర్డువారియధీనులు కారు. ఇకముందు వారు రైల్వేయార్ధికాధికారియధికారమున నుండురు. వారి యుద్వేగనిర్ణయము, వారి యభిప్రాయము యార్ధికాధికారిహస్తములందే యుండును. కావున రైల్వేబోర్డునకీకముందా సంస్థబాధ్యతగలిగి యుండును. రంగస్వామి అయ్యంగారు ఆర్థికాధికారియై కావలెనని భావించుచు

ప్రస్తుతముచర్చ నావగోరుట

సిమ్మగారు—సిమ్మగారి సభయందలి సభ్యుడే కావున సభవారతనిని లొంగదీయవచ్చును. అట్లు విడదీయుటవలని లాభాలభము లెలులున్నను ప్రధానవిషయమే మనముందు తనిఖీ సంఘ, జమా ఖర్చుల సంఘముండి ప్రత్యేక కమిషను, స్వతంత్రముగ నుండును. ఖర్చు చేయువారు, బాధ్యతదేలిసి ఖర్చుచేయుదురు. ఆర్థికసభ్యుని యధికారము బలవత్తరముగనుండును. సభివారు రైల్వేవ్యవహారములు విపులముగ డెలిసికొనుటకు పిలుండును.

అధ్యక్షుడు:—ప్రస్తుత మిచ్చనాపు చేయుటకు గార

ణములు నూచించుచుండెనా? లేక సభ్యుడు విషయమందలి మంచిచెడలను విమర్శించుచుండెనా? కెల్మారుగారు—దానియొక్క ప్రాశస్త్యమును గల సంఖ్యములే చర్చను ప్రస్తుత మాపుటకును కారణములు. విషయమునుగూర్చి విమర్శించుచు నికముం దా సంస్థ యందును స్వతంత్రబుద్ధి నాశన మగును. ఏలన వారి యభిప్రాయము రయిల్వే యధికారులకు లొంగియుండు రనిరి.

అధ్యక్షుడు:—దీక్షముందు కెల్మారుగారిని బలపఱచువారు

చర్చ నాపుటకు గల కారణములను మాత్రమే నూచింపగోరుదు రనిరి. బి. దాసుగారు పిమ్మట మాటలాడెరి సర్ పురుషోత్తమదాసు గారు వ్యతిరేకాభిప్రాయమును నూచించుచు రయిల్వే స్టాఫ్ యార్ధిక సంఘాభిప్రాయమును తీర్మానము ప్రతిపాదించుచున్నది. ఈవిషయమై యాలస్యముచేయుటవలన లాభములేదు. తీర్మానము నామోదించుట, సవరింపుట, లేదా నిరాకరింపుట.

నియోగిగారు తాము ప్రాముఖ్యముగ యుపసంఘమువకు సిమ్మలో సభ్యుత్వ త వహించుచుంటిని. గాన లేమని డెలిసిరి. కానియంతకు ముందీసలవో నాక్షేపించినది వా రొక్కరేగాన సిమ్మగారు తాములేకుండ సభను జరపరని యూహించిరి. ఎటులైనను ప్రస్తుతమున్న సంఘముందు లోపములు నూచించలేదు. కాని రైల్వేస్టాఫ్ సంఘమువాడు, యాక్టర్లసంఘము వారు కూడ రైల్వే యుద్వేగ సంఘము లుండుట లేకగ హించి యనుకూలముగ పని చేయుట లేదనిరి. ఈపద్ధతికి వ్యతిరేకముగనున్న ఆడిటరు జనరలుతో తాను, రామ అయ్యంగారు గలసి విచారించితిమి. కావున నొక సంఘము యెదుట లెక్కలుంచి, ఆడిటరు తన విషయమును సమర్థించుకొనుట కవకాశమియవలెను. ఈవిషయము ద్వైపమావేశము వజాకానుచో చుక్కలు డుల్లువు. నేను మంగబుద్ధిచే గావచ్చును. కాని విషయముపై మతికొన్ని యంతములు తెలిసికొని మతియు నిర్ణయింపవలయునని నా కోరిక. పెద్దయుద్వేగ స్థులు జాకుగారి విమర్శనవంపుట కిష్టపడలేదు. దానిలో నీ క్రొత్త పద్ధతి నాక్షేపించు విషయములు కలవని నాభిప్రాయముని నియోగిగారు సుడివిరి.

సిమ్మగారు సమాధానమిచ్చుచు నిది క్రొత్త విషయము కాదని, సుమారుయిదువత్సరములనుండి యున్నదనియు, స్టాఫ్ సంఘమువారు తాముకూడ నెట్టి ప్రత్యేక సభ యెదుట సమాధాన మియగలమనియు దాని సంబంధమును కాగితముల నూడు మాసములు సభ్యులయెదుటనుండెననియు నందఱు నేకగ్రీవముగ దియుట కంగీకరించినదియని డెలిసిరి.

పిమ్మట కెల్మారుగారి ప్రతిపాదనము 29 వ్యతిరేకులు 88 అనుకూలు రగుట చే నోడి షా యెను రంగాచారి డా॥ గౌరు ఆచార్యగారు తటస్థులుగా నుండి పిమ్మట, తీర్మానముయొక్క మంచిచెడలను విమర్శించుట మొదలిడిరి. చార్మగారు బలపఱచుచు నన్ని రైల్వేసంస్థలందు యేర్పడుననియు, దానివలన గలుగులాభములు ముందు దాని కనువ్యయము లెక్కింపరానిదనియు సుడివిరి.

రంగస్వామి అయ్యంగారు మాట్లాడుచు రైల్వేఖర్చులపై సభవారికి గల బాధ్యతకు భంగము రాకూడదనిరి. ఆడిటరు జనరలుకు లెక్కల తనిఖీకేగాక వాటిని సరిగా నుంచుటకు లాభములను జాగ్రత్తగా పంపటకుగూడ బాధ్యతగలదు. సిమ్మగారి యవ్వన ద్వ్యర్థముగ నున్నది. రైల్వే ఆర్థికసంస్థ కధికారియేగాక, రైల్వే బోర్డు నందు సభ్యుడు కూడను. ఈ సభ్యులందు గమనింపగల వజుకు రైల్వేబోర్డునే యెప్పుడు వెనుక వేసుకొని సిమ్మగారు మాట్లాడుదురు. కావున సిమ్మగారిసంస్థ స్వతంత్రముగా నుండవలెను అదిగాక సిమ్మగారి తరువాత వచ్చువారు మఱియే రైల్వేసంస్థకు లొంగిపోవువాడు కావచ్చును. ఇట్టి ప్రాముఖ్యవిషయమును ప్రయత్నించుటకు పూర్వము పట్టుకొంటు సంఘమువారి సలహా స్వీకరించవలసివది. కావుననే ద్వైపమావేశము వజకు దీనినావగోటి తిని. ఇప్పుడైనను ప్రభుత్వముట్లు చేయునని యూహించుచు న్నాననిరి.

మహమ్మదు యాకూబుగారు ప్రభుత్వతీర్మానమునుబలపఱచుచుచు బి. పి. రైల్వేయందు జమాఖర్చులందు మోసముగలిగెననియు, నది తనిఖీదారులు కాక పోలీసువారు కనిపెట్టగలిగినయు, నిట్టి దత్తవసరమనియు డెలిసిరి.

పిమ్మట సర్ బేసిలుబ్లెక్టుగారు మాట్లాడుచు రంగస్వామి అయ్యంగారు నూచించిన విషయములు తనకు తట్టుననియు, కాని వారి యభిప్రాయములకు తన యభిప్రాయములకు భేదమున్నదనియు డెలిసిరి. ప్రస్తుతము ఆడిటరు జనరలుయొక్క యధికారమున కేమియు భంగములేదు. ప్రస్తుతమున్న పద్ధతి ననుసరించియే యతని యందు స్వతంత్రమునకు భంగం కలుగుచున్నది. నూతన పద్ధతి ప్రకారము స్వతంత్ర మెక్కుడుండును. అదిగాక యిది పరిశోధనా ప్రయత్నమే కావున భయపడనక్కఱలేదు. అప్పుడే దాని వలన లాభములు గనుపట్టుచున్నవి. అట్లు విడదీయుటవలన తెంగుశూరులోని యాడిటు సంఘము కేంద్రసంఘమునకు కట్టుబడిన నాలుగు లక్షల రూపాయలును మదరాసు ప్రభుత్వ మనవసరముగ కట్టుచున్నదని కనిపెట్టగలిగిరి. కావున దాని లాభములు గనవగుననిరి.

పిమ్మట వెంటలవతిరాజుగారు మాట్లాడుచు ప్రభుత్వపు చట్టము ప్రకారము ఆడిటరు జనరలు, లెక్కలు తనిఖీచేయుటగాక, వాటిని సరిగానుంచుటకు గూడ బాధ్యుడుగా నుండవలయుననిరి. యాక్టర్ల సంఘము నూచనప్రకార మాసంస్థ ఆర్థికసంఘాధికారముక్రింద నుండవలెననిగాని రైల్వేబోర్డు యధికారముక్రింద నుండవలెనని గాదనిరి. ప్రస్తుతాలోచన దానికి విరుద్ధము కాక ప్రస్తుతమున్న పద్ధతి ప్రకారముముందు తనిఖీచేయుపద్ధతి కన్వయముగా నుండి వారు వదలుచున్నారు. కావున ప్రభుత్వ తీర్మానము నాక్షేపించుచున్నారనిరి.

జమ్మదాసు మెహతాగారు మాట్లాడుచు రైల్వేసంస్థ వ్యాపారసరళిని నడుపగోరునో, యేజంటు లెక్కలు ప్రతిరోజు న పరీక్షించు పద్ధతి నుండవలయుననియు, రైల్వే స్టాఫ్ సంఘము నకు సిమ్మగారి యందు విశ్వాసమున్నదనియు, కావున వెంటనే దీని నామోదించి సంస్థ లభివృద్ధి చేయగోరిరి.

ఈసమయమున లొఖేరిగారు, అక్రమము సంస్థలని యుద్వేగముచేయుట; వేతనాభివృద్ధిచేయుట మొదలగునవి, ఆర్థికకమిషనరుదొంగియేచేయవలెనని సవరణచేసిరి ఆచార్యగారు యేజంటుకు, ఆర్థికాధికారికి తగాయిదా వచ్చినపు డది రైల్వేస్టాఫ్ సంఘము నిర్ణయింపవలెనని సవరించిరి. ఆసవరణలను సిమ్మగారు రంగీకరించిరి పిమ్మట సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు సంఘముయెదుట నుంచదగిన తగాయిదా విషయమునను నిర్ణయించుచు స్టాఫ్ సంఘము చేసిన నూచన సంగీకరింప గోరగా సిమ్మగారు రంగీకరించిరి. పిమ్మట చ మనులాలు గారు మాట్లాడుచు నాచార్యగారి సవరణను బలపరచిరి.

తుదకు సిమ్మగారి తీర్మానము 67 అనుకూలు 14 వ్యతిరేకులు నగుటచే సంగీకరింపబడెను.

పిమ్మట తూర్పుయండియా రైల్వేయంద్రిప్రయత్నిమునకై 1926 వ మార్చి నెలాఖరువరకు ఖర్చులుకుగాను రు 30,000 ల యొడబడి యంగీకరింపబడెను

పిమ్మట యదనపు లాభములలో వాటాదాక్షకు, స్వదేశీ సంస్థానములకు రు 3,90,000 ల నిచ్చుటకు సభవారు రంగీకరించిరి. చ ర్చ తే క నే నల్ల ముందుకు గాను రు 5,09,000 ల ఖర్చును సభవారు రంగీకరించిరి.

బ్లెక్టుగారి డిమాండు

స్టాఫ్ సంఘక్రింద 17 లక్షలు బ్లెక్టుగారు కోరినపుడు కొంతచర్చ గలిగెను. ఒకక్రొత్త భవన నిర్మాణమునకు వెనుక ఖర్చు కోరిగా నిరాకరించిరి. అదియే యిప్పుడు మజల కోరిక బడెను. పురుషోత్తమదాసు గారు రభ్యంతర పఱచుచు వెనుకటి మార్చిలో నీసభవారి ఖర్చును రివెన్యూక్రింద కాక పెట్టుబడికి మార్చగోరిననిరి.

రంగస్వామి అయ్యంగారు వెనుక నీసభయందు నిరాకరింపబడిన ఖర్చును మజల గోరుచున్నారనియు ప్రభుత్వము వారు దానికి తగినట్లు ని యుచు ములను మార్చి రనియు నధిక్షేపించిరి. పిమ్మట నార్థిక సభ్యుడు సమాధాన మిచ్చుచు ఖర్చును ప్రత్యేకాధికారము క్రింద నుద్ధరించుట రంగస్వామి అయ్యంగారి కోరిక కాబోలననిరి. కాని సభయెదుట రెవెన్యూనుండి ఖర్చు నామోదించవలయుననియు, పెట్టుబడి యందు కాదనియు ముఖ్యముగా డెలుప నూహించుచు న్నాననిరి. సభ్యులు మజల విషయము నాలోచింతురని నమ్ముచున్నాననిరి.

పెట్టుబడి ఖర్చుగా చూడకుండటకు ప్రబల కారణము లేమని మన్యుఖంబెట్టిగారిడిరి.

అటులగుచో నిరుటి జమాఖర్చు మజల తీయబడవలెనని యార్థిక సభ్యుడు తెలిపెను.

కాగిజములుకొనుటకు ప్రత్యేకించి 50 లక్షలనుండి ఖర్చు పెట్టుకొనుడని చెట్టిగారు నూచించిరి.

ప్రభుత్వము దానిని పెట్టుబడి ఖర్చుగా పరగణించుచో ప్రభుత్వమునకు పద్ధతి నవలంబించవలసి వచ్చునని యార్థిక సభ్యుడు డెలిపెను. కాని యిది రివెన్యూఖర్చుని యార్థిక సభ్యుడు వాదించెను.

పిమ్మట సభవారు 42 ప్రతికూలు 80 అనుకూలు నగుటచే డిమాండును నిరాకరించిరి.

వ్యవసాయయినకు భోరుగారు రు 2,44,000 కోరిగా దానిని సభవారంగీకరించిరి.

సర్ చార్లెసుయిన్నీనుగారు విశాఖపట్టణము రేవునకు 90,47,000 లు కోరిగా దాని సంగీకరించిరి.

స్టేటు కాన్సిలు వారంగీకరించినట్లు అయోధ్య న్యాయాలయపు సస్టి మెంటరీ బిల్లును సభవారంగీకరించిరి

సభ గం 6-10 లకు ముగిసెను రేపు మజలకూడును. (అ. ప్రె.)

నేటిదినము

గుంపులను చెడజగిల్తునపు డాయుధ ప్రయోగము నిర్ణయించు రంగాచారిగారి బిల్లు చర్చించుటకు స్టేటు కాన్సిలు సభ నిరాకరించెనని భారతకానసభలో ప్రకటింపబడెను.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0 12-కి 3-8-0

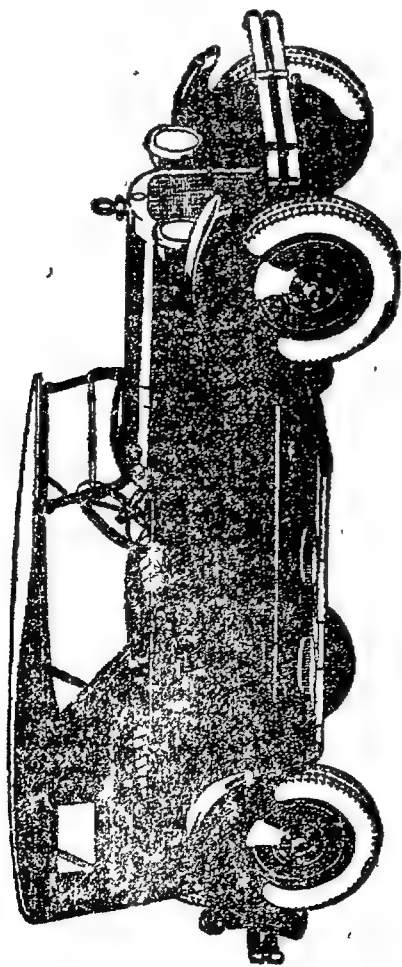
తామర ఒకవిధమైన పురుగులవలన చర్మముమీదగాని, వెండ్రుకలలోగాని, లోచర్మములోగాని, గోళ్లలోగాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదముల బట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.

కాన, తామర, తీట, వీనుగగజ్జి మొదలగునవి గలవారందరు ఈ తైలమును ఒకసారి వాడి చూడగోరెదము. దీనిని రాచిన మంటయుండదు. చర్మము నలుపెక్కదు. పుండు పడదు. వెలసల్పము ఫలమధికము

అమ్మ తాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

DODGE BROTHERS TOURING CAR

ధ ర యం దు త గు ద ల

డాడ్జ్ బ్రదర్స్ టూరింగు కారు
ధర ర్పు 5,000 (మద్రాసునందు
జరిపిచేయబడును.)

100-కి 5 చొప్పున తగ్గించి యివ్వబడును

డాడ్జ్ బ్రదర్స్ టూరింగు కారుల ధరయందు
చాల తగ్గించబడిన దని సంతసముతో తెలుపు
చున్నాము.

ఈ క్రొత్త ధర ఇదివరకు లేనట్టి ఆటో మొబైల్
ధరకు సమానముగా నుండును.

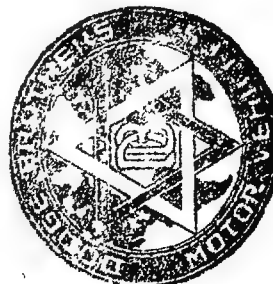
చాల అందముగా తయారుచేయబడినది,

శ్రేష్ఠమైనది, హెచ్చుబరువు మోయును.

SOLE DISTRIBUTORS FOR S. INDIA.

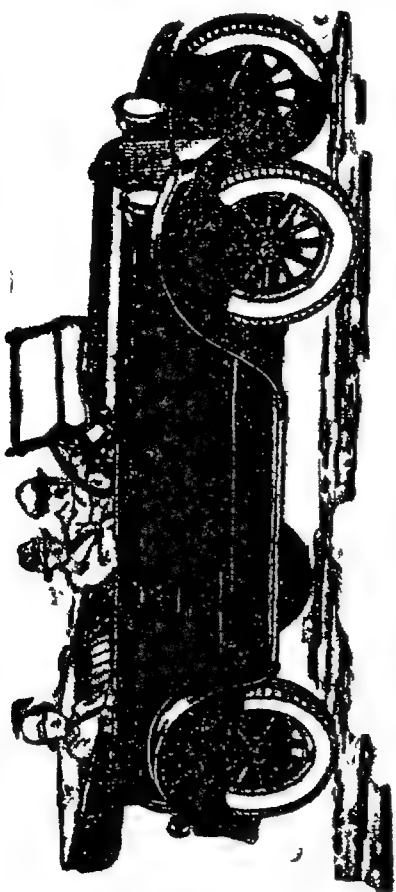
ADDISON & Co., Ltd.,
TRICHINOPOLY, MADRAS, BANGALORE, MADURA.

GEO. OAKES
Ootacamund.
T STANES & Co., Ltd.,
Coimbatore.
F. X. PEREIRA & SONS,
Tuticorin.
S. P. MEL & Co.,
Trivandrum.

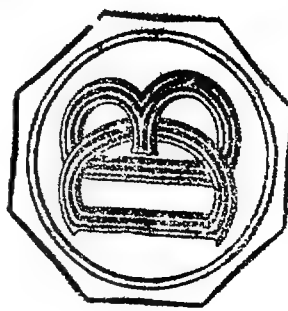
SESHASAYEE BROS
Trichinopoly.
A. V & SONS,
Karaikudi.
HARDINGE & Co.,
Bellary.
MOTOR & GENERAL ENGINEERING Co
Bezwada.

MODERN MOTOR & GENL.
TRADING Co.,
Tanjore.
MR, FURUDON SORAB.
Chickmagalur.
NATIONAL AUTOMOBILE Co.,
Guntur.

డాడ్జ్ బ్రదర్స్ టూరింగు కారు
ధర ర్పు 4,750 (మద్రాసునందు
జరిపిచేయబడును.)

100-కి 5 చొప్పున తగ్గించబడును.

బుడమేటిరైతు సంఘసభ

ఈనెల 8 వ తేదీని గుడివాడ తాలూకా రామపురం గ్రామములో కామూరి వెంకటాచలసత్యయ్య చౌదరిగారి ఆధ్వర్యమున జరిగినది. గుడివాడలో వేకిలుగానున్న శ్రీయుతులు కరెడ్ల రామయ్యగారును, కారవరం లక్ష్మీ నరసింహారావుగారు హాజరు, గుడివాడ, కైకలూరు, గన్నవరం, ఏలూరు తాలూకాలలో ప్రముఖులును, గొప్ప రైతు లనేకులును విచ్చేసిరి.

విషయ నిర్ధారణ సభవారు మధ్యాహ్నము 1 గంటలకు సమావేశమై చర్చనీయాంశములను విషయములను గురించి చిత్తు తీర్మానములను తయారుచేసిరి.

సాయంత్రం 3 గంటలకు చెరువుగట్టున జరిగిన సభ సమావేశమైనది. బుడమేటి వరదలవలన పంటలు నాశనమైనవను విచారము గూర్చించుచున్నను యీ భాద్రమాసి తిప్పింపుకొనగలుగుదు మను ఆశతోను, కార్యోత్సాహముతోను కలకలలాడు రైతుసోదరులలో సభ నిండియుండెను. దేశపాలనకు ప్రవాదియగు ఈ దిగువ తీర్మానములు గావింపబడినవి.

తీర్మానములు

(1) కవిరకాలమునుండియు బుడమేటి ప్రాంతవాసులు యీనదియొక్క ప్రారంభవాహనాధకు లోనై పడుచున్న నష్ట కష్టములు తొలగవరకు "బుడమేటి రైతుల సంఘము" అను పేరుతో యీదిగువ గ్రామములవారు గ్రామమునకు వలసినంత మంది ప్రతినిధులుగా జేరి, యొక సాధారణసంఘము (General Body) గా కేర్పడి ఆయా తరగతులబట్టి, అట్టియే రాయ బారములు, తీర్మానములు మొదలగు కార్యములను అన్ని గ్రామముల పక్షమున నిర్వహించుటకును (2) సదరు సాధారణ సంఘ పక్షమున చేయవలసిన పనులను యెడతెగకుండా నెరవేర్చుటకు 15 గురు సభ్యులతో గూడిన కార్యనిర్వాహక సంఘమును ఎన్నుకొనుటకును, సదరు కార్యనిర్వాహక సంఘము వారు, అధ్యక్షుడు, కార్యదర్శి, సహాయకార్యదర్శి, కోశాధిపతిని యెన్నుకొనుటకును యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఈ తీర్మానానుసారముగా యీసభకు విచ్చేసిన, రామపురం, కుదరవల్లి, కొణికి, గోగుంట, విలివాడ, నందివాడ, అరిపిరాల, కుర్రపిరాల, రామన్నగూడెం, ఇంకపర్రు పోలుకొండ, దండిగానిపూడి, పానుకుమాడు, వెన్ననపూడి, పుట్టుంటు జొన్నపాడు, మాపర్రు ఒడ్డుల మొరక, పెడలింగాల, చినలింగాల, ఓగిరాల, పాములపాడు, తుమ్మలపల్లి, శ్రీనివాసపురం గ్రామముల పక్షమున నుమారు ౧౩౦ మంది రైతులు ప్రతినిధులుగా గల సాధారణ సంఘమున్ను, శ్రీయుతులు (1) యెలమంచిలి మార్య నారాయణగారు (2) పొట్లూరి దూర్యోనులుగారు (3) ఎలవర్రీ సీతారామయ్యగారు (4) నందూరి ఆనందరావుగారు (5) ఉనికిలి కుటుంబరాజుగారు (6) నందూరి శేషచార్యులుగారు (7) నందూరి పురుషోత్తమ చార్యులుగారు (8) నందూరి వెంకటరంగచార్యులుగారు (9) లింగం దూర్యోనులుగారు (10) అడుగుమల్లి సుందర రామయ్యగారు (11) బత్తెన రామస్వామిగారు (12) జొన్నవిత్తుల నూర్యనారాయణగారు (13) కరెడ్ల రామయ్యగారు (14) కారవరం లక్ష్మీనరసింహారావుగారు (15) లింగం వెంకటసుబ్బయ్యగారు గల కార్యనిర్వాహక సంఘమున్ను, ఏర్పడినది.

(2) తీర్మానము

ఈనదియొక్క ప్రారంభవాహమున పరిసర గ్రామములపై వదలి, వారికష్టనష్టముల నాలోచించుకుంటు అక్రమము నియు, దీని నేడేని యొకచట్టమునకు లోబరచి యీనదిపై నష్టములను గ్రామములను సంరక్షించుట, అభివృద్ధిలేని భూములకు అభివృద్ధి కల్పించుట మొదలగు కార్యములను యిక నైనను ప్రభుత్వవారు జెంటునే పూనుకొనవలయునని యీసభవారు యొక గ్రీవముగా కోరుచున్నారు.

(3) తీర్మానము

పైరెండవ తీర్మానమును వెంటనే అమలులోకివచ్చు లాగున సర్వవిధముల పాటుబడి అసహాయులగు ఈబుడమేటి రైతులకు సహాయ మొనర్చుటకు మదరాసు శాసనసభలో యీశిల్లా పక్షమున ప్రతినిధులుగా నున్న శాసనసభ్యులను పోషించుచు, యీనిమయమై తదితర శాసనసభ్యులనుకూడ చేయూతలొసంగవలయునని యీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(4) తీర్మానము

ఇదివరలో బుడమేటికి కొన్ని సంవత్సరములుగా లక్షల కొలది వ్యయముచేసి రైతులు నేనుకున్న కట్టలు యీసంవత్సర

మే నెలలోను దరిమిలను వచ్చినవరకును నష్టమై పోయినందున ఆకట్టలు ప్రభుత్వమువారు నశిపరచుకొని జెంటునే నుండుగా మరమ్మత్తు చేయించవలయుననియు యీ సంవత్సరం యీవరదల వలన నష్టమై పోయిన, నాటివరకును నాటవాలని పొలములకును కడువయ్యతో విచారణ జరిపించి రిమిషనుల నిప్పించవలయునని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

గీ వ తీర్మానము

ఈనది పరిసర భూముల నష్టముగాని సంవత్సరముల నితిగతులనే గమనించి నష్టమైన సంవత్సరములనుగాని రైతులు స్వయం పాహార్యమున వేసుకొన్న యెట్టికట్టల వ్యయములను గాని గమనించక శివుతరము నిర్ధారణ చేయరాదనియు రాబోవు నెటిల్పొట్టులో యీ భూములను తక్కువతరము భూములనుగా నిర్ధారణ చేయవలయుననియు ఈసభవారు తమ సంపూర్ణాభిప్రాయమును తెలుపుచున్నారు.

5 వ తీర్మానము

బుడమేటిలో పడుచున్న మురుగుకాలువలు బుడమేటి వరదల కోజులలో అపరిమితముగా పొంగి పరిసరగ్రామముల నపరిమితముగా నష్టపరుచుచున్నందున బుడమేటిలో కలిసిన భాగమునొద్దనుండి కొల్లేటిలోనికి ఉప్పుటేటివరకు సదరు బుడమేటిని వంకరటింకరులు తీసి పల్లముగా వెంటనే త్రవ్వించి యిరుప్కలను కట్టలుచేయించవలసినదని డెల్టా అధికారులను యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

(2) తీర్మానము

ఏ పనికైనను ద్రవ్యమావశ్యకము గాన ఈసభ తీర్మానములనున్న, ఉద్దేశ్యములను నెరవేరువరకు కృషిచేయుటకు వలసినంతవరకును చందా పూర్వకముగా వసూలు చేయుటకు న్ను, దానిని భద్రపరచి, సాధారణసంఘసభవారి తీర్మానానుసారం వ్యయపర్చుట మొదలగు కార్యములను చేయుటకు కార్యనిర్వాహక సభవారికి ఈసభవారు రధికారము నిచ్చుచున్నారు.

(౩) తీర్మానము

ఈ సభ తీర్మానములను జిల్లా కలెక్టరుగారికి, చీఫ్ యింజనీయరుగారికి నూపరింపెందెంటు యింజనీయరుగారికి, ప్రభుత్వమువారి ఫీఫ్ సెక్రటరీగారికి, పత్రికాసంపాదకులకును పంపుటకు ఈసభవారు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారికి అధికార మిచ్చుచున్నారు.

అధ్యక్షోపన్యాసము.

లోకములో పవిత్రతమమగు వృత్తి నాక్రయించిన వాడు రైతు. ఈశ్వరస్మృతియందు సస్యప్రపంచమునకు సృష్టి కర్తరైతు. సమస్త జీవజాలములకు శాశ్వతప్రదాతరైతు. ఒకటి జను పడిగింజలు పండించెడు శిశువును దేశారాధకుడు రైతు రైతుకన్న లోకచాండవుడగు రైతు కన్న స్వచ్ఛందజీవి, రైతు కన్న పవిత్ర వృత్తివంతుడు, అతనికన్న నిమ్మపటహృదయుడు మతయొకడులేడు. రైతు దేవునిపెద్దబిడ్డ. రాజానకు కిరీటును. ప్రభుత్వమునకు పునాదియనుట నిర్వివాదాంశము అన్నిపన్నుల చెల్లుబడికిని వ్యవసాయమే ముఖద్వారము. అన్ని వృత్తుల వారికిని వ్యవసాయమే మూలమండపము. ఇండియాకు ముఖ్యజీవనాళము వ్యవసాయమే. ఇతర దేశములకునయినను వ్యవసాయమే అన్నప్రదాత. అట్టిరైతు యెంత బలిష్ఠుడగునునో దేశము లంతపుష్టివంతము లై యుండును. రైతుచేయుటయందున్న శ్రద్ధలో శతాంశమైనను ప్రభుత్వమునకు యీ డెల్టాపై నున్నచో దేశ మెంతయో యభివృద్ధి జేయి యుండును. హిందూదేశమంత్ర బర్క్సిస్ మోడ్ ప్రభువుగారు ఈనూతన లండనులో తాము చేసిన యుపన్యాసములో మనదేశ వ్యవసాయమునుగూర్చి తమ విచారమును వెల్లడించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు పంటకాలువలపైగాని, మురుగు కాలువలపైగాని మురుగునదులను బుడమేటి మొదలగునడులను గురించిగాని డెల్టా గ్రామములు, పొలములను కాపాడుటయందుగాని శ్రద్ధ తీసికొనకుండుట దురదృష్టము. మీ రెన్నిసంవత్సరముల నుండి మీ బుడమేటి వరదలవలన బాధపడుచుంటిరి. దొరతన మనారోహయము లేక మిమ్ము మీరే రక్షించుకొనుటకు కొన్ని గ్రామములవారు పోయించినయెట్టికట్టలే నిదర్శముగానున్నది. ఆకట్టకు లక్షకొలది రూపాయలు వ్యయమైననుబోయిన అతిశయోక్తిలేదు. అదియంతయో యీసంవత్సరము మే నెలలోని భూముకు భూగర్భమున లీనమైనది. పలుచోట్ల శిథిలమైనది. చాల గ్రామములలో పశువులు, పక్షుగ్రామములు, భావ్యాదులు కొట్టుకొని పోవుటయేగాక అచటచట ప్రాణనష్టములుకూడ గల్గినవి. కానుకలై నెలలలోని వరదలవలన నవనవోద్భుతమైన పెరులన్నియు ప్రారంభమగు బుడమేటి వరదల పాలెనవి.

సంవత్సరమునుండి మీ పొలములలో మీరు చేసిన శ్రమవంతయు విడిచివెచ్చెను. పొలములలో నవలీలగా నిన్నటివరకును పడవలు నడుచుచుండెను. బుడమేటి తనయాకృతిలో గాని, పక్షముగ నడవడిలో గాని, ఆకస్మికముగా గ్రామములపైబడి ప్రాణనష్టమును గలుగజేయుటలో గాని ప్రూరస్వరూపంలో బోల్చుదగి యున్నది. ఏపనినైనను సర్వేశ్వరుడు మన లాభమునచే సహకూర్చుననుమాట నిజము. ఈసంవత్సరం గల్గిన వరదబాధ మిమ్ముల నందరిని ఇచట శ్రేద్ధీకరించినది. ఈవరదలు యీసంవత్సరం డెల్టానంతయు నష్టపరిచెను. ఏలూరు, రైవము కాలువ గండ్లు పడినవి. ప్రతిసంవత్సరము ను యీ బుడమేటి నదీ పరిసర వాసుల జీవితము గుడిగుండముగా నున్నది. వెలుతురులో జీవించవలసిన మానవాజన్య బుడమేటి పరిసరవాసులకు కారుచీకటుల మాధ్యమప్రయయ మగుచున్నదని చెప్పినమాట అతిశయోక్తి యనబాలను. ఈనష్టమునకు నుమారు 40 గ్రామములవారు 80 వేల యకరములవారు తరతరములుగా లోబడుచున్నారని తలచుకొన్న పుడును ఆవరద కోజులలోని ఆర్థారావములు విన్నపుడును ఎట్టివారికినను గర్హనిర్భద మగుచున్నది. ఈబుడమేటి ప్రారంభవాహమును గ్రామములపై విచ్చలవిడిగా వదలి, దాని నేచట్టుక్రిందనైనను కట్టివేయుక లక్షలకొలదిజనుల నిట్లు యిక్కట్టులలోబెట్టుట ప్రభుత్వమునకు ధర్మముకాదు.

ఆంధ్రేశనచేతని ప్రజలను సంత్సర్తులు గా నెంచు ప్రభుత్వపుట ల వాటు నకు మీ మాన భావము కొంత చెటు దెచ్చుచున్నది. బుడమేటి వరదలలో మొరకపైరు లలో అడ్డ వరదనీటికి పన్నులు వసూలు చేయచున్నారను ఆహ్వానసంఘసభ్యుల వాక్యములు నాకచ్చెరువు గల్గించుచున్నవి. బుడమేటి కిదివరలో మీరు చేసికొని ప్రస్తుతము శిథిలమైన కట్టలను ప్రభుత్వమువారు వశపర్చుకొని మరమ్మత్తు చేయుటకై ప్రయత్నములను చేయవలసి యున్నది. ఈ సంవత్సరపు వరదలవలన చెడిపోయిన పైరులకును నాటుచేయని భూములనును ప్రభుత్వమువారు రత్నంతెదయతో రిమిషనులనిచ్చుటలో వెనుదీయరని నమ్ముచున్నాను. ఈ బుడమేటికి సంస్కారము నొసగి దాని పరిసర భూములను పక్షింపట, దీని సంస్కరణలన కైకలూరు తాలూకాలోని ఆ వసర్వే భూములను అభివృద్ధిలోనికి దెచ్చుట చాల ప్రాముఖ్యమైన పని. మీలో ప్రతి రైతునందును ప్రతిబింబించియున్న ఆంధ్రేశన, మీశ్వరీవారణ మగునంతవరకును చల్లారకుండ సంకల్పప్రయత్నమున జయ శీలమగునని నేన నమ్ముచున్నాను. ఇందుల కొకప్రత్యేకసంఘమును మీరు నిర్వహించవలయుననియు కోరుచున్నాను.

తుమ్మపూడి

ఈనెల 8 తేదీన గోదావరిజిల్లా తోటల్లి కొండలలోని శ్రీ కాంతేశ్వర సహాయాధ్యక్షులైన శ్రీ సచ్చిదానంద స్వామివారలు శ్రీ సీతారామ భద్ర సంఘమువారి ఆహ్వానమున విచ్చేసిరి. ఆదినయన ఉదయం శ్రీరామమండరమునందు శ్రీరామపూజ, శ్రీరామభజన బహు ఆనందముగా చేయబడెను. సాయంత్రము 8-30 గంటలకు శ్రీస్వామిలవారు "సాంగ్ ఆఫ్ ది సోల్" గురించి రెండుగంటలు ఆంధ్రమున ది పీస్ హెయర్ ఎలిమెంటరీ స్కూలువద్ద ఉపన్యసించిరి. పలువురు మట్టు గ్రామాదులనుండి విచ్చేసిరి. ఆ రాత్రి పెడరావుల కాపరస్థులైన శ్రీయుత రంగావధుల వెంకటసుబ్బయ్యగారు రామదాసు చరిత్ర వారికథ చెప్పిరి.

10-వ తేదీన శ్రీయుత వాళిరెడ్డి వెంకయ్య యం ఏ. వి. యల్. గారు లండనునగరమున వి. సి. యల్. అండు బారిష్టరు ఎల్ లా చమవులకై వెళ్లిరి.

జర్నలు ఎలక్ట్రికు దీపము

జర్నలులో శ్రీ తగా కనిపెట్టబడినది. నగరములందు స్వగృహము లందుండి భోగము లనుభవింపగోరు ప్రతివారు కొనవచ్చును. టేబిలు ఒల్లపై నుంచుకొనవచ్చును. గదులలో దీప మెక్కడనున్నను, పక్కపై పడుండి దానికి సంబంధించిన తీగకు తగిలియుండి మీటుకొక్కి వెలిగించవచ్చును. ఆర్పవచ్చును. గదిలోనుంచి మార్కుని యింట్లోకి తెప్పించినట్లే అద్భుతమైన కాంతినిచ్చును. గాలిలోకూడ జెలుగును. సభలలో పెట్టిన ఆనేకుల వాకలింపును. 2284 ఆసలుకరీడు రూ 6-0-0. తగ్గింపుగ రూ 3-2-0. కైడన్ను అండు కంపెనీ, సాఫుకొరుపేట, మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 15:—నేటి మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు 28-వ వార్డుల ఎన్నికలు పెట్టెలు మ్యూనిసిపల్ వైర్లనుచే విప్పబడినవి. 24-వ వార్డులకు చౌక్ చిన్న య్యగారు అధిక సంఖ్యగల వోట్లు పొంది మరల సభ్యుడుగ నెన్నుకొన్న బడినట్లు వైర్లమార్గు ప్రకటించిరి. ఈయన కాంగ్రెసు అభ్యర్థి. ఇదివరలో మ్యూనిసిపల్ సభ్యుడు. ఈయనకు 110 వోట్లును యాయన పోటీదారుడైన బర్రి వరసయ్యగారికి 28 వోట్లును వచ్చినవి.

28-వ వార్డులకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు నాడ్రేపు రామమూర్తిగారు తమ అభ్యర్థిత్వమును పరిపూరించుకొనుటచేత, పులవర్తి భీమలింగమూర్తిగారును పారంగురెడ్డి పంతులుగారును పోటీపడిరి. మొదటివారు కాంగ్రెస్ పక్షపు మ్యూనిసిపల్ సభ్యుడుగా నుండు చున్నారు. ఈయనకు కాంగ్రెసువారు నిలబెట్టక యాయన దరఖాస్తును త్రోసివేసినప్పటికిని మరల స్వతంత్రముగ నిలబడి జయమును పొందిరి. ఈయన 85 వోట్లును పంపించుకొనిరి. రెడ్డి పంతులుగారికి 81 వోట్లు లెక్కింపబడినవి. 4 వోట్లు చెల్లలేదు. భీమలింగమూర్తిగారు 28-వ వార్డులకు మ్యూనిసిపల్ సభ్యుడుగా నెన్నుకొనబడినది.

కాంగ్రెసువారిచే నెన్నుకొనబడనట్టి పార్లమెంటు చెంకట్రా మయ్య, భీమలింగమూర్తిగారు స్వతంత్రముగ నిలబడి విజయము పొందినారు గనుక వీరు మరల కాంగ్రెస్ మ్యూనిసిపల్ పార్టీలో చేరుదురని ఊహించుము.

కాకినాడ కోటిపల్లి రైల్వే

(స్వకీయవిలేఖరి)

యూరపియన్ వర్తకుల అభిప్రాయము

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 18:—కాకినాడ యూరపియన్ వర్తకులు గల్గిన ఛేంబర్ ఆఫ్ కామర్స్ వారు గత నెల 28 వ తేదీని సమావేశమై కాకినాడ కోటిపల్లి బ్రాంచి రైల్వేలైనును జేయుటను గురించి ఆలోచించిరినియు ఆ తీర్మానమునందు గుంటూరు మాచర్ల బ్రాంచి రైల్వేలైనుకంటె ముందుగా కాకినాడ కోటిపల్లి బ్రాంచిరైలు వేయవలసినదనియు అట్లు ఏకా రణమునలనైన చేయుటకు వీలు లేనియెడల గుంటూరు మాచర్ల బ్రాంచి జేయబోవునపుడు దానితోగూడ కాకినాడ కోటిపల్లి బ్రాంచివేయు పనికూడ చేయించవలసినదనియు చెప్పబడినది తెలియుచున్నది. సదరు తీర్మానము ప్రకారము ఛేంబరు యొక్క కార్యదర్శి డిల్లూలీని రైల్వే బోర్డుకు తీర్మానము వ్రాసినట్లును ముఖ్యముగ యాకోటిపల్లికి బ్రాంచి రైల్వే వేసినయెడల గోదావరి డెల్టా ప్రదేశములందలి వర్షకము బాగా అభివృద్ధి పొంద గలదని హెచ్చరించినట్లును తెలిసినది.

ఏలూరు (స్వకీయవిలేఖరి)

మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

28 వ వార్డు ఎన్నికలలో కలగర నాగభూషణము చౌదరి గారు ఎన్నుకొనబడిరి.

భీమునిపల్లెం

6-9-1925 తేదీని పురజముల నపుల నారాయణశాస్త్రి

గారి అగ్రాసనాధికారమున శ్రీకన్యకావరమేశ్వరీ అమ్మవారి ఆలయమున సభ చేసి చెన్నపురి దొరతనమువారికి తమ యుద్ధేశమును తెలుపుటకై యాక్రంది తీర్మానమును గావించిరి.

“దేవాలయదాసులు హిందూ మతోద్ధారణకే నియమింపబడియుండుటచే అట్టి ఆదాయములను, మత రాహిత్యమును విద్యలకు వెచ్చించక, మత విషయమును విద్యకు మాత్రమే వెచ్చింపవలయునని దొరతనమువారిని కోరుటకు తీర్మానింపడమైనది.

(ఒకపేలేఖరి)

దివితాలూకా వార్తలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

తుపాను సహాయనిధి

ఇదివరలో హిందూదేశసేవక సంఘమువారు, మా దివి తాలూకాకు మాడువల రూపాయలు తుపాను సహాయనిధికి యిచ్చియున్నారు. ఆధనముతో బండరులో తాటియాకు, నా సములకొని, దివితాలూకాకు సముద్రప్రాంతమున నున్న 10, 30, గ్రామములలోని ప్రజలకు సంపూర్ణ సహాయము చేసియున్నారు. గవర్నరు మెంటువారు యిచ్చిన రూ 2000 లలోను రెండు వందలరూపాయలు మాత్రమే పేదలకు సహాయముగా యిచ్చినట్లు తెలిసినది. క్రొత్తగా తహశీలుదారుగా వచ్చిన శ్రీచిత్రపు సుబ్బారావుపంతులుగారు, యేటిమొగ, యెదురుమొండి, పట్టచివర మొదలగు గ్రామములను చూచి అచ్చటి ప్రజల కష్టములను అవగాహన చేసుకొనియున్నారు. పిమ్మట యిదివరలో నిలువయున్న రూ 3000 లను భూములు లేని పేదవాండ్లకు యిట్లు కట్టుకొను నిమిత్తం యిచ్చి సహాయముచేసినారు. హంసలదీవి, పాలకాయతప్ప, సొంగ్గొండి, నాలి, ఉపకాలి, గణపేశ్వరం ఎగైరా గ్రామములకు చెల్లి హిందూదేశసేవక సంఘమువారి తరఫున పనిచేయుచున్న స్వచ్ఛందసేవకులను కలుసుకొని ఆ ప్రాంతములలో నివసించుచున్న ప్రజలకష్టములను విని తమయింకను కొంతకాల మితాలూకాలో నున్నచో ఆప్రజలకు ప్రతిసంవత్సరము తనచేసిన సహాయము చేయుటకు ప్రయత్నించెదనని నెలవిచ్చి ప్రజల కృతజ్ఞత కెంతయు పాత్రులైరి. జిల్లాబోర్డువారు చిట్టచివరకు 3000 రూపాయిల దయచేసి ఆసామ్యును అవనిగడ్డ లోకలభండు సబుఅసిస్టెంటు సర్జనుగారికి యిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. అవనిగడ్డలోనున్న రిలీఫ్ కమిటీవారు యాసామ్యునుకూడా దివి అయిలెందులోనే ఖర్చుచేయ తొలించుచున్నారు. ఈ విషయములో దివితాలూకాలో నొక భాగముగ దేవగోట యట్టేటులో నున్న పంచమగూడెములకు కూడా సహాయము అర్హులనై మైట్టున్న అందుకు తగినభాగమును దేవగోట యట్టేటుకుకూడా యిచ్చవలసినదనిన్ని అవనిగడ్డ రిలీఫ్ కమిటీలో నొకమొదరుగానున్న ప్రస్తుత తహశీలుదారుగారిచేర దివితాలూకా వోటర్లసంఘ కార్యదర్శిగా రొక్కయ్య తరము వ్రాసినట్లు తెలియుచున్నది. ప్రస్తుత తహశీలుదారుగారు యట్టేటులో కూడా సంచారము చేయుచున్నారు. వారు గ్రామములలోని ప్రతిమాలగూడెమును స్వయముగా చూచినచో తుపానుసహాయ మొంత యవసరమాలెరియకలదు. వీరి తాలూకాలో కొంతకాలమున్నచో ప్రజల కష్టములను కొన్ని తీరగలవు. తుపానుసహాయనిధిపంపించియున్నచున్న హిందూదేశసేవకసంఘ స్వచ్ఛందసేవకులను అభినందించుచున్నాము.

గుండేరుమురుగు

ఇది గుడివాడ తాలూకాలో పుట్టి రామరాను పెద్దచెల్లెట్టువురము దగ్గరనుండి సముద్రప్రాంతమువరకు పోవుచున్నది. ఇది యింనుమించుగా ప్రసన్నంగాంచిన బుడమేరువంటిది. ప్రతి సంవత్సరము దాదా పెనిమిదిసెలలు దీనిలో నీరు తీయకుండా యుండి ప్రజలకు ప్రాణాపాయకరముగా నుండును. దీనికి నీరు బాగా వచ్చినప్పుడు పొంగి, అచ్చంపాలెం, శ్రీకామేశ్వరు, కొదారి మొదలగు గ్రామములకు నుమారు వేయి యకరముల భూమిలోని పైరు నష్టమగుచున్నది. ఈ సంవత్సరము ఒక్క కొదారికా నాల్గైదు వందల యెకరముల మెట్టుపైరు యాములకల్ల నష్టమైనది. ఈ విషయములో యెన్ని అశ్లీలు పెట్టుకొన్నప్పటికి ఎవరున్న యీ గుండేటికి మురుగుకట్టువేయించేయేర్పాటు యేమియు చేసినట్లు లేదు. దీనివలన నొక్కకొదారి గ్రామమున కయిదారు వత్సరములనుండి ఒకలక్ష రూపాయలు నష్టమైనది.

ఖద్దరు - నూలువడుకుట

గారివాన యనంతరము రాటుములు తిరిగి పడుక నారంభించిరి. తిరిగి కొన్నిదినములలో తాలూకాయంతయు, రాటుముల గానముతో మారుమ్రోయచుండునని విశ్వసించుచున్నాను. కాని పడికిసనూలు అంతయు యెప్పటికప్పుడు విడుదలయయ్యే మార్గముమాత్రము, కాంగ్రెసువారుగాని, నూలువిడుదల సహకార సంఘమువారుగాని చేసినచో ఎంత నూలుఅయినా తయారకాగలదు. ప్రస్తుతము నూలుధరలు, తగ్గియేయున్నవి. నూలు విడుదలచేసి ఖద్దరభివృద్ధి చేయదలచుకొన్న యభిమానులుగాని, నూలు కావలసిన సేతసంఘములవారుగాని మిక్కిలి విరివిగా తయారగుటకాల నెంటురుకు, వ్రాసినచో వలయునంత లభించ

గలదు. ప్రస్తుతము 2 శ 0 కి ఐదురూపాయలు మాత్రమే నూలునుగించి పుత్తె ప్రత్యుత్తరములు జరిపగోరువారుగాని, ఆరులు యిచ్చువారుగాని “మేనేజరు, జేకోధారక కానాగేశ్వర ఖద్దరుపరిశ్రమాలయము, ఘంటకాల, కృష్ణా” అని వ్రాసినచో యావత్తు సంగతులు తెలిసికొనగలరు. డిల్లీ కాగీ నాగేశ్వరసంఘము, ఘంటకాల, గాంధీ నేతపరిశ్రమాలయము పురిటి గడ్డయందను, ప్రకటనైన సన్న ఖద్దరు తయారగుచున్నది.

కాలమానము

గారివాన పల్లె నతర్వాత, ఆశ్లేష, మఖ, కార్తీకయుందు నిరంతరము కొన్నిదినములు కుంభవర్షములు కురియుటవల్ల వేసిన మెట్టుపైరులన్నియు నాశనమైనవి. మెరపతోటలు, పొగతోటలు, వేయవలసిన చేలన్నియు దుక్కులుదున్నట్లుకే యవకాశములేక మోకాటియెత్తుచెత్తతో బీడ్లువేసిపోయినవి. ప్రస్తుతము పదిహేనురోజులనుండి మాత్రము కొంచెము వర్షపుగాయుండి యెండలు కాయుచున్నది. ఇప్పుడిప్పుడే మెట్టుదుక్కులు దున్నుచున్నారు. ఇది యింట్లుండగా నూగానిచేలకు నీళ్లులేక యెండిపోవుచున్నవి. కాలమాన మెట్లుండనని యొక ఖోజి మృని యడుగగా యాసంవత్సరము వర్షము యేడిసింపబడుచున్నది. ఆలాగే కురిసి కొంతకాలము, కురవక కొంతకాలము యేడిపించుచున్నది.

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

అంగలూరుకొట్టాట

అంగలూరు గ్రామపంచాయతి కొద్దసభ్యుల నెన్నుకొనుటలో ఆ గ్రామ కమ్యువారిలో రెండుకక్షలు ఏర్పడి చివరకు కొట్టాట క్రిందికి పరిణమించినట్లును, లాటికర్రలతోనున్న బరికలోనున్న పోరాటము జరిగినట్లున్నది 15 మందికి బలమైన గాయములు తగినట్లున్నది వీరిని గుడివాడ ఆసుపత్రిలో ప్రవేశపెట్టినట్లున్నది తెలియుచున్నది. ఇకను ముందు జరుగనున్న సివిల్ క్రిమినల్ చర్యలకు కావలసిన ఖర్చులకు ఒక్కొక్కపార్టీ వారు సొమ్ము వనూలుచేసి మాటకట్టివేసినట్లులకూడా రూఢి వర్తమానము తెలియవచ్చినది. ప్రాణాపాయకరమైన గాయములవరికి లేవని కూడ తెలిసినది.

మ్యూనిసిపల్ ఉద్యోగీయుల సంఘము.

బెజవాడ మ్యూనిసిపల్ ఉద్యోగీయులందరు ఒకసంఘము గచేరి తమకష్టములను సంఘపక్షమున మ్యూనిసిపల్ చేరుమెకాగారికి తెలియజరుచుకొనుటకు, పరస్పరాభివృద్ధికై సంఘ సభ్యులెల్లరు సాయపడుటకును ఏర్పాటుచేసికొనిరి. అధీనుపనులను తీర్చికొనినవిమృల సాయంత్రము వ్యాయామృకీడలయందు పాల్గొనుటకు తగినసదుపాయముల నొసంగుకొనుటకూడ వీరి యుద్దేశ్యములలో నొకటియైయున్నది. ఈసంఘముయొక్క ప్రథమ సమావేశము నిన్న సాయంత్రములకు రహదారిబంగాళాలో మ్యూనిసిపల్ చేరుమెకాగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. ఫలహారముల తదనంతరము సభ్యులు తమకష్టవిషయములను చెల్లడిచేసిరి. తమ కక్ష్యనుసారము ఈ ఇబ్బందులను తొలగించుటకు ప్రయత్నించి, మ్యూనిసిపల్ ఉద్యోగీయులకు ఉచిత గౌరవమునొసంగుటకై ప్రయత్నించెదమని అభ్యుత్తులు నుడివిరి.

ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు

బెజవాడపట్టణమున విద్యుచ్ఛక్తి దీపములను వెలిగించు ఏర్పాటు త్వరలో నాచరణకు వచ్చుటకు తగు సూచనలు గన్నట్లుచున్నవి. గవర్నరు మెంటు ఇక సెప్టరు ఈసందర్భమున ఇనటికి వచ్చినప్పుడు చేర్చుకొనగల సామకార్లనందరిని విలిపించి వారి ఫ్యాక్టరీలను విద్యుచ్ఛక్తిచే నడుపవలసినదిగా కోరిరి. సామకార్లందరిపక్షమున అడ్డపల్లి వెంటపప్పయ్యగారు సమాధానము చెప్పమ విద్యుచ్ఛక్తికి త్వరలో తెప్పించేయేర్పాటు చేయవలసినదనియు, ఫ్యాక్టరీలవలన ఇప్పుడు పట్టణమునందు చెడిపోవుచున్న య-రోగ్యము పునరుద్ధరించబడుననియు, ఇందులకై అయ్యెడి ఖర్చునకు ఎవరును వెనుదీయరనియు, ఏకంపెనీకో ఇయ్యక మ్యూనిసిపాలిటీవారే స్వయముగ దీనిని పెట్టువలసినదనియు గనుక ఆలస్యముచేయక సాధ్యమైనంతత్వరలో పనిని పొగించవలసినదిగా కోరిరి. ఇప్పుడు ఎలెక్ట్రిసిటీ వచ్చినపక్షమున సంవత్సరము 1-కి మ్యూనిసిపాలిటీకి పదివేలు ఖర్చులోతగునని అంచనా వేయబడినది.

రాజమహేంద్రవరము

పురపాలక సంఘము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఈనెల 12 వ తేది సాయంకాలము 4-30 గంటలకు రాజమహేంద్రపురపాలకసంఘమువారు కొన్ని ముఖ్యవిషయముల గురించుటకుగాను ముఖ్యజయం హాలులో ఒక సెషన్ సభను నిర్వహించిరి. మ-రా-రా-శ్రీ సాలన బాపనయ్య బి. యే. బి. మల్ అధ్యక్షత వహించిరి.

1925 సం॥ జనవరి నెలలో ముఖ్యవిషయము ఎక్కువగా ఉన్న దినములలో కొన్నింటివారు పట్టణములోనున్న సినిమాలు గురించి ఆరువారములు మూయించిరి. మ-రా-రా-శ్రీ నిడమర్తి జలదర్శ ప్రసాదరామయ్యగారి కుమారులచే నడుపబడుచున్న శ్రీకృష్ణసినిమా కంపెనీవారు రాజమహేంద్రపురపాలక సంఘమువారిపై ఆకాలములో వారికి వచ్చిన నష్టమునకుగాను 300 రూపాయలకు దావాను తీసికొనివచ్చిరి. ఈ విషయమును గురించి పురపాలకసంఘమువారు చర్చించి వారి ఆర్డరు సరి జరుగదని కోర్టుద్వారా వాదించుటకు నిర్ణయమొందిరి.

సిమ్యుట కానిటరీ యింజనీరుగారు వ్రాసిన ఉత్తరము చర్చకు వచ్చెను. జడ్జిగారి బంగారా మొదలుకొని పుల్లికోటపేట వరకు పట్టణములోనుండి గోదావరియొడ్డుకు చేరే మురికినీరును గోదావరిలో పడకుండా, పోతగట్టుయొక్క తూర్పుకాలువకు ఒకతూము కాలువకట్టింది, ఆకాలువ ద్వారా పెద్దకాలేజి విభాగమును గోదావరి లంకలో కట్టబోయిడి సెప్టిక్ చెలువు లోనికి పోవునట్లుగా ఏర్పాటు చేయవలసినదనినది, అందుకు సుమారు ఒక లక్షరూపాయలు ఖర్చు అగుననినది కానిటరీ యింజనీరుగారు వ్రాసిరి.

కానిటరీ యింజనీరుగారు వ్రాసిన స్క్రీమును అంగీకరించ వలసినదని అధ్యక్షులకు బాపనయ్యగారు పురపాలక సంఘము వారిని కోరిరి. డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు కానిటరీ యింజనీరుగారు వ్రాసిన స్క్రీములో చాలామార్పులు కావలయు ననియు, మార్పులు చేసినకాని అంగీకరించ రాదనియు చెప్పిరి. గోదావరి వద్దనున్న చేరే మురికినీరును ఒక తూముకాలువ కట్టింది ఆవలోనికి నడిపించి అక్కడొక స్టూయోజిఫారమును ఏర్పాటు చేసినచో చాలా బాగుండునని శ్రీయుత గురుమూర్తిగారు నెలవిచ్చిరి. గోదావరి లంకలో "సెప్టిక్ చెలువు" కట్టబలన గోదావరినీళ్లు కలుపునగుననియు, అందువలన డెబ్బా ప్రజలు కోగపడితే లగుదురనియు చెప్పిరి. "సెప్టిక్ చెలువు" వలన పురుగులన్నియు చావనియు, ఆపురుగులను గోదావరిలోనికి పోనిచ్చినచో రాజోలు; అమలాపురం, తణుకు, భీమవరం, వరసాపురం, కాకినాడ, రామచంద్రపురం తాలూకాల ప్రజలు కోగపడితే లగుదురనియు, అందుచేత భగవద్గీతమును ఆవ లోనికి పోనిచ్చిన ఎవరికి నష్టముండదనియు ఎంతయో చెప్పిరి. అంతే కాక మాపట్టణ సరిహద్దులకూడ పెద్దకాలేజి లంకలో ఆసిపాలేషనియు, కొంచె మెచ్చులెక్కువగా ధవళేశ్వరము వరకు నున్నదనియు, పట్టణములోనున్న ఒక ప్రాంతప్రజలను కష్ట పెట్టరాదనియు చెప్పిరి. శ్రీయుత గురుమూర్తిగారి మాచలను సంఘమువారు అంగీకరించలేదు. వారి మాదలను 10 నుండి పనికిరావనిరి. 7 గురు అనుకూలముగ నుండిరి.

సిమ్యుట కానిటరీ యింజనీరుగారు వ్రాసినస్క్రీమును సభ వారు అంగీకరించిరి. ఈస్క్రీమును కావలసిన లక్షరూపాయలను గవర్న మెంటువారిని కోరవలసినదిగా చైరు మాను గారు నూచించిరి. వారి మాచనను సభవారు అంగీకరించిరి.

ఒక సభ:—నిన్న సాయంకాలము ఆరుగంటలకు హిం మాసమాజహాలులో సచ్చిదానంద స్వామిలవారు "మరణ రహస్యము" అను విషయమునుగూర్చి సుమారు ఒకగంట ఉపన్యసించిరి.

అగ్నికేడ (బాణసంచా)

రెండవ కూర్పు 8 అణాలు ఉపాధ్యక్షులు బాణసంచా చేయుటలో జాగ్రత్త, చుపాకీ ముందు, బాణసంచాలోని వస్తువులు. చేతవారి బాణసంచా ఇండ్లిని బాణసంచా రంగురంగుల వెన్నుముద్దలు, ఆకాశబాణములు, వల్లెలు, తారామణులు, పేకులు, చిమ్మలు, చక్రబాణములు పోయేటేరు, బంగారువాన, వెండివాన, సెమలిపేంప, పాముల కట్ట, రంగులవాటెలు, అక్షరములచిత్రములు, అవుట్టు,గుండ్లు నీటుబాణసంచా భోగిమంటలు మొదలగునవి. ముఖ్యమంత్రి ముద్రాక్షరకాల, ఏలూరు, పల్లిమ గోదావరిజిల్లా

అన్నవరపు పుండరీకాక్షుడు గారి ఉచిత వేతననిధి, బాపట్ల

వైసంఘముక్రింద ఈసంవత్సరము సెప్టెంబరు 12 వ తేదీన పోటీ పండుములు జరుపబడినవి. పట్ల కాలేజీలనుండి యెనమల్లు విద్యార్థులు పోటీచేయుటకు వచ్చియుండిరి. మ-రా-రా-శ్రీ దేశిరాజు అప్పారావుగారు (డాక్టరు) కొమర వోలు శేషగిరిరావుగారు (వకీలు) మల్లాది వేంకటేశ్వర్లుగారు వివక్షణకర్తలుగా నియమింపబడిరి. ఉదయమున సాయం కాలమున పోటీపండుములు పలుపబడినవి. అందు బాపట్ల స్కూలులో చదివి ప్రస్తుతము విజయనగరము శాశ్వతాశ్రమ స్వల్పవిద్య నభ్యసించుచున్న యల్ల. బి. కృష్ణమూర్తి ప్రథము లుగాను ఎ. ఇ. యల్. యమ్. కాలేజికి చెందిన దేవదాసము, శామయ్యలకు అనువారు రెండవ మూడవ వారలుగా గెలుపొందిరి. మొదట గెలుపొందినవానికి నెలకు యెనిమిది రూపాయలు వంతునను, రెండవ మూడవ వారలకు నాలుగు రూపాయలవంతునను ఉచితవేతనము రెండు సంవత్సరము లీయబడును. ఆభ్యర్థులు చాలామంది డబ్బి పోటీ పండుములకు కొనసాగున వారలకు ప్రోత్సాహము కలిగించుటకు గాను కొంతసేపు బహువంతుక్రింద కూడ నొసంగబడు చున్నది.

ఈబహువంతుల నొసంగుటకు బహిరంగసభ మ-రా-శ్రీ జె. వేంకట్రావు పంతులుగారి ఎం. ఏ. బి. ఎల్. ఆర్. ఎస్. సభ జరిగి యాజమాన్యముక్రింద జరుపబడినది.

ఈనిధికి ప్రధానవ్యవహారకర్తగా రై. ఎస్. ఎ. పంచావళీ అయ్యగారు వారినివేదిక నొసంగుచు నిల్వపరచుననిరి: కీర్తిశేఖరై న పుండరీకాక్షుడుగారు దూరదృష్టిగలవారు. కాన విజ్ఞానమునకు తోడు శరీరపటిమ యవసరమని యెంచి యట్టిపాటిపేక్ష చేర్చరచిరి నామ్రచ్చిరి. ఈ నిధికిగాను వారు 12 యకరముల మాగాణిని ఇచ్చిరనియు దానిమీద మాడుపుట్టు మతా ప్రథమము న నిచ్చెడి వారనియు ప్రస్తుతము 4½ పుట్టు మకావరకు పోచ్చింపబడిన వనియునుచిరి. ప్రస్తుత ము వారియొద్ద రు1000 ధనముమాడ కలదనియు వేతనములసంఖ్య యెక్కువచేయుటకు ప్రయత్నించెదమనియు నుచిరి. తరువాత బోధనశాఖలు తెలుగు పండితులయిన బ్రహ్మశ్రీ ఓగిరాల వేంకటాశ్రీధరగారి కీర్తిశేఖరై న అన్నవరపు పుండరీకాక్షుడుగారి కుటుంబమునకుండించుచు వ్యాయామక్రీడలు, దేహపటిమకు ఎట్లు బోధించునో విపులముగా వారి సహజవాగ్ధురితో, ఆత్మ్య త్యాగకరుణగా నొకగంటకాల ముపన్యసించిరి.

అగ్రాసాధికారిగా "శరీరమాద్యం ఖలు ధర్మసాధనం" అను ఆశ్వాసని ప్రధానముగా దీసికొని విద్యార్థులకు త్యాగ మొసంగునట్లు పన్యసించిరి. అగ్రాసాధికారికి వందనములతో సభ ముగించబడినది. ప్రధాన వ్యవహారకర్తలుగా నున్న మ. రా. శ్రీ ఎస్. ఎ. పంచావళీ అయ్యగారు ఈనిధిని అభివృద్ధిచేయుటకు అనేకపరిశ్రమలు కోర్చి పాటుపడుచున్నందులకు మిగుల వందనములు.

(ఒక విలేఖరి)

దక్షిణాంధ్ర భాషాభివృద్ధి సభ

శ్రీ. కుల్లంపూరు - (దక్షిణగార్హాధ్య)

చెన్న దక్షిణాంధ్రభాషాభివృద్ధి సభసమితి యొక్క కాళాసంఘము ఈగ్రామమున స్థాపింపబడి ప్రముఖులు శ్రీ మ-రా-రా-శ్రీ, వేం. తింబిరెడ్డిగారు సభాధ్యక్షులుగాను మ-రా-రా-శ్రీ లక్ష్మణరెడ్డిగారు, మ-రా-రా-శ్రీ విశ్వనాథరెడ్డి గారు, బ్రహ్మశ్రీ గవరవరం రామస్వామి అయ్యగారు పీఠికాధ్యక్షులుగాను నెమ్మకొనబడి క్రింద చెప్పబడిన తీర్మానములు చేయబడెను.

- (1) ఆంధ్రభాషను అభివృద్ధిచేయుటకు సంఘమువారు తీవ్రముగా పనిచేయవలెను.
(2) మనగ్రామ తెనుగు బడిని వృద్ధిచేయ నందరు తోడ్పడవలయునని సభ కోరుతున్నది.
(3) ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధికి పాటుపడు ఈసభకు చెన్న పురి మధ్య సభవారును, మన ఆంధ్రసాహిత్యము సహజపరమ దురని నమ్ముచున్నాడు.
(4) ఆంధ్ర పత్రికాధికారులకు బ్రహ్మశ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులువారిని ఈసభ వృద్ధికిరకు తమ ఆంధ్ర పత్రిక నుచితముగా పంప సభవా రేభావముగా ప్రార్థించుచున్నాడు.

ఒక సాధ్యమణి మాహాత్మ్యము

ప్రొద్దుటూరులోని వాల్ కార్ట్ అండ్ బ్రదర్స్ కంపెనీలో లెఖకుడగు జవాబ్ సబోర్డిట్ సాహెబ్ గారు తమ పుత్రికార్తమును రహమత్ బీబీ గారిని 15 సంవత్సరముల వయస్సులో తత్పట్టణములోని శ్రీయుత జూటూరు పీఠయ్యకెట్టి గారి ప్రతినిధింగ్ ఫ్యాక్షన్ లో ఇంజనీయరుగ జవాబ్ బర్ఖాతి మహమ్మద్ ఖాన్ సాహెబ్ గారి కిచ్చి 31-9-1928 తేదీన బివాహమునరించిరి. వీరప ఒక సంవత్సరమునకు రహమత్ బీబీ గారికి పుత్రుడు దుదరయంబ్ సిద్దగల్గె ఖాన్ అను పేరు పెట్టిరి. కాని యాభిజ్ఞ మాడు నెలకే పలకలోకవాసి యయ్యెను నూరికా వ్యాధిలనను పుత్రునియొగ దుఃఖము వలనను నీసాధ్యమణి తర్వాత మూడునెలలకు స్వర్గవాసిని యయ్యెను. మహామృత్యు మతాచారానుసారముగా నామె కోక సమాధిలో స్థాపితము చేసిరి. తదనంతరము మూడు నెలలకు వర్షముచేత సమాధి కూలబడియుండ నీనెల 8 వ తేది చుంగళవారముదయమున దానిని మరమ్మతు చేయుటకై చూడగా నాసాధ్యమణి శవమేమాత్రమును చెక్కు చెదరక వాని వైవత్త్యము మాయక, చెదలుపట్టక, పువ్వులు వాడక, సుగంధద్రవ్యములు చెడక పెట్టిన యట్లే యథాస్థితిలో నుండెను. ఈచిత్రము ననేకులు వచ్చి చూచినతర్వాత సమాధిని మాసి మరమ్మతు చేసిరి. ఈచిత్రపరిశీలికి నామె సదాచారసద్గుణములచే నామెయందు భగవంతునికి గలిగిన యపారకృపయే కారణ మగుచున్నారు. ఈసద్గుణ ఖునిరి సంవత్సరముల ప్రాయమునుండియు ప్రతిదినము విరువేళల నమాజా మున్నగు స్వమతవిధుల నెరవేర్చుచు భర్తకి యందును, తల్లిదండ్రులందును భక్తి ప్రేమలను గలిగి వారి నిరంతరసేవచేయుచుండెను. సకల సద్గుణ సంపన్నురాలని పేర్కొంచి యుండెను.

(ఒక విలేఖరి.)

ఆంధ్ర జిల్లాల విలేజి ఆఫీసర్ల కొక విజ్ఞాపన

విలేజి ఆఫీసర్ల ఫిలిగతులు నానాటికి హీనదశకు వచ్చుచు న్నువి. ప్రస్తుతముందు మన జీతముల అభివృద్ధివిషయమై సందిగ్ధ దశయందున్నది. ఇది వరకు మనము జీతములు చాలవని మొఱు తెట్టుచుండ గ్రామ మనసభలు జీతములు యిదివరకు యిచ్చుచున్న రు 15-0-0 లు నుండి పదిరూపాయలకు తగ్గించదలచి తినునియు, జమిందారీ కరణములకు ఇదివరకు యిచ్చుచుండు స్వల్పజీతములలోకూడ నెల 1 కి వకరూపాయా-౧౧౧ తగ్గించెదమనియు, పారంపర్యపు హక్కులను తగ్గించివిషయములో గూడ చె నుక టి బిల్లును విచారిం చెద మనియు గ్రామ ముల క్లబ్బింగు తిర్చి విడదీయు విషయములో, జీతముల తగ్గింపు మార్పుచేయవలసినవచ్చినదనియు, గడచిన ఆగష్టునెల 28 తేదీన జరుగబడిన కాసన నిర్వాహసభలో గవర్న మెంటు రివిన్యూమెంటరుగారు తమ అభిప్రాయములను నూచించి యుండిరి. దీనికి 16 గురు మెంబర్లుగల కమిటీ వకదానిని యేర్పాటుచేసి యున్నారు. తిరిగి కాసననిర్వాహ సభ ది 28 ఆగోబరు 1925 సం॥ తేదీన జరుగబోవుచున్నది. కమిటీవారి రిపోర్టు అప్పటికి తప్పక వైవారికి చేరగలదు. ఆశ్రద్ధచేయక ఆయాజిల్లాలవారు మీటింగులను యేర్పాటుచేసుకొని వనగల కష్టములను తీర్మానముల ద్వారా గవర్న మెంటువారికి పంపించుకొనుటయేగాక ఆగోబరు నెలఖర్చులోవల కొందరు ప్రతినిధులు చెన్న పురి వెళ్లి, కమిటీవారిచేదకు డిప్యూటీచేమను వెళ్లిన్ని, కాసన నిర్వాహసభ్యుల దర్యనముచేసిన్ని కార్యసాధనముకొరకు ప్రయత్నింతురని నమ్ముచున్నాను.

తిరుపతి (స్వకీయ విలేఖరి)

సెప్టెంబరు 15:—శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారి బ్రహ్మోత్సవము యీ నెల 20 తేది ప్రారంభమై 27 వ తేది వరకు జరుగును. గరుడోత్సవము 24 తేది గాత్ర, రథోత్సవము 27 తేదీన జరుగును.

మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము

14-9-1925 సం॥ తాత్ఖున అనగా భాద్రపద చంద్రమాసమున జన్మదినము అయియున్నది ఏలూరులో గాంధీ జాతీయ పాఠశాలవారు ప్రతిసంవత్సరము ఈ ద్వాదశిమహోత్సవము వైభవముతో జరుపుచుండిరి. ఈ సంవత్సరముకూడ అట్లే జరిగింది.

ఆయుర్వేదశాస్త్రీ, అష్టాంధాని 1676
కందుకూరి వేంకటసుబ్బారావు యం. డి. యె. గారి

యోగ్యతా పత్రికలు
1

కామమృతము.

ఒక టేమాత్రం! 1 గంటకే గుణము!!

ఈయోగ్యతా శుక్రధాతుబలమునకే నిర్మింపబడినది. రాత్రిపూట నోకమాత్రం దీసికొనిన ఎంతబలహీనమైన కుక్కమైనను వెంటనే సంసారసుఖము నీయగలదు. 5 దినములు పుచ్చుకొనిన మూత్రములోఁ గలిపి గాని మూత్రమునకు ముందు వెనుకలఁగాని నిద్రలోఁగాని పోయెడి శుక్రనష్టము దృఢముగా నివారణ యగును. మధ్య నపుంసములు, స్త్రీలముల బలము తగ్గిన వారు ఈమాత్రలనే పైకి పూతగాగూడ నుపయోగించిన మిక్కిలి శక్తి వంతులు కాగలరు. అనేకులకు వాడి దృష్టాంతము చూచిన యోగ్యతా. మీయు తైరములు రహస్యముగా నుంపఁబడును.

20 మాత్రల సీసారు. 2-0-0

అమృతాశ్రమము, నెం. 1, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

పెరంబూరు, పుదుక్కోటప్పేట 14-6-25
ఆయ్యా! మీ "కామమృతం" 4 సీ|| నేపించితిని. కోల్పోయిన బలమును నాకు మూల యొనగినది. "కామమృతం" యొక్క గుణమును మిక్కిలి జ్ఞాపించుచున్నాను. సర్వజనోపయోగముగా దీనిని మీరు తమారు చేపనందులకు నాచేతులు ర్యక నమస్కారములు. మఱు 2 సీసాలు వి. పి. చేయఁడు సర్దార్. ఎస్. ఆర్. రామచంద్రనరైవార్,

2

యం. యల్. పి.

పెరవర్తి తంజావూరుజిల్లా ది 6-5-25

ఆయ్యా! నేను కామమృతం వాడిన రోగికి 38 సం॥ వయస్సు. 20 సం॥ నుండి శుక్రనష్టముకలదు. శిల్పపంజరములకు నున్నాడు. మీ "కామమృతం" అతనికి కొంతకాలము గుణము చూపించియు చెప్పుచున్నాడు. కనక మరల పంపింప గోర చున్నాను. టి. రాజగోపాలాచారియర్, పాడేపేట.

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులనే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుత శాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషింపవలెను.

కామినియా నూనె

(రిజిస్టర్)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధికెక్కిన వస్తువులే శాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడినది. ఇది శిరోజములు పెంచుటకు గాను మంచివస్తువు. ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదలగు కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినయెడల యిదివరలో రాలిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాలిపోకుండ కాపాడును, ముందు మొదలగు వానిని తలలో కలుగ నియ్యకుండ కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, వురుగుగాను, అందముగాను పెంచును. అంతయే గాక ఇది చర్మమును శుభ్రముగా నుంచి మెరుకునకు చురుకనును కలిగించి సుఖము నిచ్చును. ఇన్ని మంచిగుణములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె స్త్రీలకు, పురుషులకు, పిల్లలకు ప్రసాదము. దానియొక్క అధికమునకుగాను, చెన్ని పుర ప్రదర్శనములోను, డిస్కామా ఆఫ్ మెరిట్స్ చెన్నపురిలోను, అలహాబాదు ప్రదర్శనములోను బంగారు పతకములను బహు

తిగా నొసంగిరి. ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0. ఖర్చులు 0-6-0 ఎక్స్ ప్రెస్. 8 బుడ్డి ధర 2-10-0. ఖర్చులు 0-12-0 ఎక్స్ ప్రెస్. పై కామినియా నూనె ప్రతివర్తనవిధమున, పట్టణములయందును, పల్లెలలోను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోల్ యెంట్లగు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 జమ్మామసీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోడిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

ఆటోడిల్ బహారు అత్తరు. లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది. ఇది సువాసన ద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును. కొన్నిచుక్కలను మీ చేతి రుమాలుమీద చుట్టెడల కనునీయమైన సువాసన అన్నిచోలను వ్యాపింపును. ఇది దీనియొక్క అధికమునకు కలకత్తా ప్రదర్శనములో బంగారుపతకమును బడసెను.

1/4 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ 2-0-0 | 1 డ్రాం బుడ్డి ధర రూ 0-12-0
1/4 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ 1-4-0 | వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-6-0

సోల్ ఏంట్ల:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

126

155 జమ్మామసీదు, బొంబాయి.

వైరెక్సు

మలేరియా. ఇతర జ్వరములను

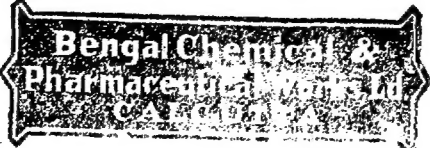
ఒక్కటియే తక్షణమే కుదుర్చును. దీనిని ఉపయోగించిన రోగులు ఆరోగ్యమును పుష్టిని గలిగియుండుటయే ఒక గొప్ప యోగ్యతాపత్రిక. ఇందుచేతనే వైరెక్సు లెక్కపెట్టుటకు ఏలుకానంత మిక్కిలి అమితముగా విక్రయించబడుచున్నది.

ఇందేమియు రహస్యములేదు

దయచేసి వ్రాసిన యోగముకూడ తెలుపబడును

బుడ్డి 1 కి రూ 0-13-0 మాత్రమే

వి. పి. ఖర్చులతో సహా రూ 1-4-0.

1591

పురాణం సూరిశాస్త్రీ గారి

ప్రసిద్ధ గ్రంథములు

నాట్యబిజుము 1-8-0 నాట్యోక్తము 1-8-0
విమర్శక పారిజాతము 1-0-0 ఆంధ్రనాటక సంస్కరణము 1-0-0
నాట్యశోకము 1-8-0 (అచ్చులో నున్నది) వి. పి. పోష్టేజి ప్రత్యేకము.

మానేజరు, విద్యానిలయము,

2264

బందరు.

ఆయుర్వేద హృదయ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము

కొద్దిరోజులువరకు వల 8-0-0.

2046

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రీ

ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు. విజవాడ.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1 భాగము:- వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి అనుభవసిద్ధముగా సులభముగా చేయదగిన 600 యోగములును గలవైద్యగ్రంథము. ప్రతివారియొద్ద నుండవలసినది.

1-కి రు. 1-4-0; వి. పి. 0-6-0

2 భాగము:- శుద్ధులు, భస్మములు, పంటిఖిజ్జిలి జైవ ధములు, ఆనవములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, మూర్తములు కషాయములు. మొదలగునవి అనుభవపూర్వకముగా చేయుపద్ధతులతో వ్రాయబడియున్నది. ప్రతి వైద్యునికి ముఖ్యమయిన గ్రంథము.

1-కి రు. 1-12-0; వి. పి. 0-6-0

ఆయుర్వేదవంధిక:- ఆయుర్వేద, ఆరోగ్య, వస్తుగుణ చిత్రి, శారీర, అనుభవయోగ మొదలగు అనేక విషయములను విపులముగా వ్రాయుచుండు మాసప్రతిక. సం॥రం 1-కి చందారు. 2-8-0. మాదిరి యుచితము. 8 ను ఏకకాలముందు గోరిన రు. 5-8-0 లకు పంపబడును.

వి. పి. ఏ. అండుకో., ఆయుర్వేదసమాజం పెరిడేపి. (ఏలూరుజిల్లా)

మాన సోల్యా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది లిణాలు)

వలసలభము! (ప్రాప్త ఖర్చుల ప్రత్యేకము) గుణముధికము! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగెడి వైత్యకాకల కీమాత్రలు దివ్యామృతిము! అజీర్ణము, అపచి, అపులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలహీనము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, ప్రేళ్లు, అడులు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్చును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల జైవధ మగుటచేతను పరపహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన విజము తెలియగలదు.

చిరునామా:- (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలక్కురు, కృష్ణాజిల్లా.

చేంబర్లెన్ గారి

పెయిన్ బామ్

గాయములు, ఇలుకు, నెత్తురు పొరకుండుట, కీళ్ల సంబంధమైన వాపు మొదలగునాటికి చేంబర్లెన్ గారి పెయిన్ బామ్ను ఉపయోగించి బాగుగా మర్దనచేసినచో అది చర్మంలోనికి ప్రవేశించి, గడ్డ కట్టుకొనిన రక్తము కరిగి వేగముగా పారును. ఒత్తిసిని, నొప్పికి కారణమైన వాపును తొలగించును. అన్నిచోట్లలోను విక్రయించబడుచున్నది, సి పార్సు చేయబడినది. (8)

